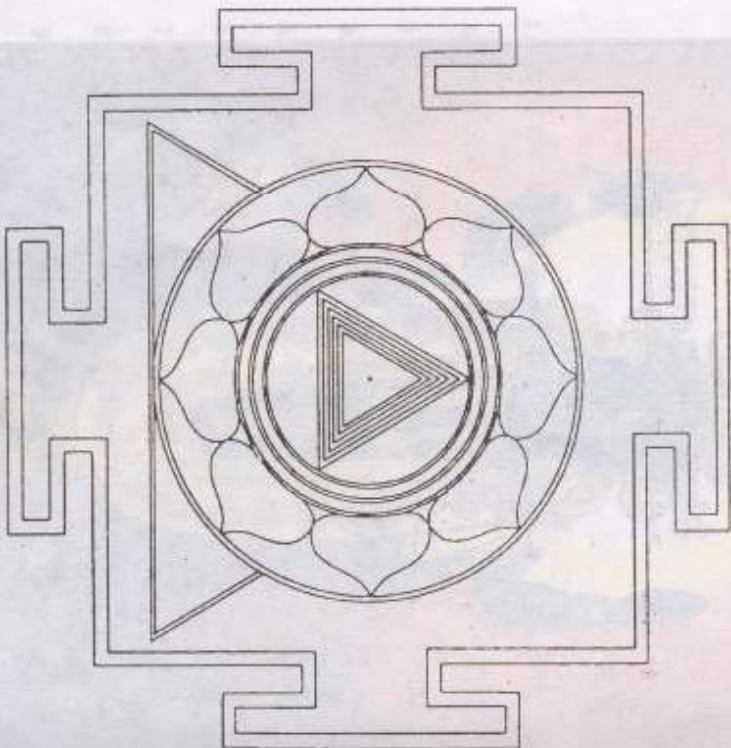

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

	ಪುಟ
1. ಮಹಾಕಾಳಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	5-14
2. ತಾರಾದೇವಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	15-24
3. ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	23-32
4. ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	33-42
5. ತ್ರಿಪುರಚಂದ್ರಿಣಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	43-50
6. ಧೂಮಾವತಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	51-59
7. ಬುಗಲಾಮುಖಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	59-68
8. ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಗಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	69-76
9. ಭಿಸ್ತಮುಖಾ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	77-84
10. ಕಮಲಾಕ್ಷಿಣಿ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ	85-94

ಮಹಾಕಾಳಿಯಂತ್ರ

ಆದೌ ತ್ರಿಕೋಣ ಮಾಲಿಖ್ಯ ತ್ರಿಕೋಣಂ ತದ್ವೃದ್ಧಿಖೇತ್
ತತೌ ಚ ವಿಲಿಖೇತ್ ಮಂತ್ರೀ ತ್ರಿಕೋಣತ್ರಯ ಮುತಮಮ್
ತತಃ ತ್ರಿವೃತ್ತ ಮಾಲಿಖ್ಯ ಲಿಖೇದಷ್ಟ ದಳಂ ತತಃ
ವೃತ್ತಂ ವಿಲಿಖ್ಯ ವಿಧಿವ ಲಿಖೇತ್ ಭೂಪುರ ಮೇಕಮ್

ಮಹಾಕಾಳಿ

ಸ್ತೋತ್ರಂ— ಜಗನ್ನಾತೆ, ತಾಯಿ, ಲೋಕಪೂಜಿತೆ. ನಾನಾ ವಿಧಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತಳೂ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಾಯಿಮಾನಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ರೀತಿ ಸಂತಸಿದರೂ ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಜೀವಿತಾಯಿ, ಅಭಿಷ್ಠೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಜಗನ್ನಾತೆಯ ಅವತಾರಗಳು ಅನೇಕ. ಎಲ್ಲ ಅವತಾರಗಳೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ಹಾಗೇ ಕಾರಣಪೂರ್ಣ ಮಹಾಕಾಳಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮಹಾ ಸರಸ್ವತಿಯ ಎರಡು ಅವತಾರಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹುಂಬ ನಿಗೂಢವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಚಿದಂಬರ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ -

ಯಾ ಚಿನ್ಮಯಾ ಪರಾದೇವಿ ತ್ರಿಪುರಾತ್ರಿವಿಧಾ ಭವತ್
ದೇವಕಾರ್ಧ ಸುಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಅನುರಾಣಾಂ ಪಧಾಯಚಿ
ಮಹಾತ್ಮಾವದಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ದೇವಾ ಸಂಪುಷ್ಪಪುರ್ಭೃತಂ
ತದಾಪಾ ಚಿನ್ಮಯಾ ಶಕ್ತಿ ಕಾಳರೂಪಾ ಬಭೂವಹಾ
ಸೈವ ಕಾಲಾಂತರೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೈತ್ಯವ ಚ ಸರಸ್ವತಿ

ಎಂದಿದೆ. ಇದರರ್ಥ— ಕಾರ್ಯನಾಥನೆಗಾಗಿ ಚಿನ್ಮಯ, ಪರಾಶಕ್ತಿಯಾದ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ ದೇವಿ ಕಾಳಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಳು. ಅಜನ್ಮ

ಪ್ರಕೃತಿ (ಅಜ) ಯಾದ ಈಕೆಗೆ ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ, ಕಪ್ಪು ವರ್ಣಗಳಿವೆಯೆಂದು ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ (4/57) ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಜಾಮೃತಾಂ ಲೋಹತಾ ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಾಂ
ಬಹ್ವೀಃ ಪ್ರಜಾ ಸ್ವಪ್ರಮಾಸಂ ಸದೂಪಾಃ

ಬದ್ವಜೇವ (ಅಜ) ನನ್ನು ಈಕೆ ಭೋಗವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮುಕ್ತ ಜೀವನಿಗೆ (ಅಜ) ಭೋಗ್ಯರೂಪತ್ಯಾಗವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಅವಿದ್ಯಾ ಎಂದು, ಎರಡನೆಯದನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಚೋಚ್ಯೋಕೋ ಬುಷಮಾಸೋಽನುಶೇತೇ
ಬಹುತ್ವೇನಾಂ ಭುಕ್ತಭೋಗಾಮುಚೋಽನ್ಯ

ಕಾಳಿಮಾತೆಯ ಅವತಾರದ ಕುರಿತು ಸಪ್ತಶತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಶೇಷತಲ್ಪದ ಮೇಲೆ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಪಿನನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗಿಯಿಂದ ಮಧುಕೈಟಭರಂಜ ರಾಕಸರು ಉತ್ಪನ್ನರಾದರು. ಅವರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ನೆತ್ರ, ಮುಖ, ನಾಸಿಕ, ಬಾಹು, ಹೃದಯ, ವಕ್ರಸ್ಥಳದಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಂಥ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಹಾಕಾಳಿಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತೀ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು, ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಪ್ತಶತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿವಂ ಸ್ತುತಾ ತದಾದೇವಿ ತಾಮಸಿ ತತ್ರ ವೇಧಸಾ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರದೋಧ ನಾರಾಯ ನಿಹಾಂತು ಮಧುಕೈಟಭಾಃ
ನೆತ್ರಸ್ತ ನಾಸಿಕಾ ಬಾಹು ಹೃದಯೇಽಪ್ಪ ಸ್ತತೋ ರಸಃ

ಎರಡನೇ ಪ್ರಸಂಗ ಉತ್ತಮ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಂಡ-ಮುಂಡರಂಜ ರಾಕಸರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಜಕೆಯ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಈಕೆಯು ಉದ್ಭವಿಸಿದಳು. ಈಕೆಯ ಆಯುಧ — ಖಡ್ಗ, ಪಾಶ, ಖಟ್ಟಾಂಗ, ಚಿರತ ಚರ್ಮದ ಸೀರೆ, ರುಂಡಮಾಲೆ ಈಕೆಯ ಉಡುಗೆಗಳು. ಇವು ಈಕೆಗಿರುವ ವಿಶೇಷಗಳು.

ಈಕೆಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿನ ಮಾಂಸವೆಲ್ಲ ಒಣಗಿ ಕೇವಲ ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಈಕೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮುಖ ವಿಶಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಲಿಗೆ ಎಲವಿಲನೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭೀತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಆಳವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕೆಂಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಕೆಯ ಅಟ್ಟಪಾಸದಿಂದ ದಡದಿಕ್ಕುಗಳೂ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಶಕ್ತಿ ರೂಪ ಬಹಳ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಪೇನ ಚಾಸ್ತಾದನಂ ಮಹಿಷವರ್ಣಮ ಭೂತದಾಂ ಕಾಶಾಪುಟ ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ (4/57) ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೃಹಟ ಕುಟಲಾತ್ಮಸ್ತಾ ಲಲಾಟ ಫಲಕಾದ್ವೈತಮ್ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈಕೆಗೆ ಕರಾಲ ವದನಾ ವಿನಿಷ್ಕಾಂತಾಸಿ ಪಾಶಿನೀ ಎಚ್ಚರ ಖಟ್ಟಾಂಗ ಧರಾ, ನರಮಾಲಾ ವಿಭೂಷಣಾ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೂ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದ್ವಿಪಿ ಚರ್ಮ ಪರೇಧಾಸ ಶುಷ್ಕ ಮಾಂಸಾತಿ ಭೈರವಾ ಆತಿ ವಿಸ್ತಾರ ವದನಾ ಚಿಹ್ನಾ ಲಲನಭೀಷಣಾ ನಿಮಗ್ನಾ ರಕ್ತಸ್ರಯನಾ ನಾದಪೂರಿತಾ ದಿಬ್ಬುಃ

'ವೈಕೃತಿಕ ರಹಸ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮೊದಲನೆಯ ಘಟನೆಯ ಕುರಿತಾದ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಮಧುಕೈಟಭರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಮಾಡಿದ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಯ ಹೆಸರೇ ಮಹಾಕಾಳಿ. ಆಕೆಗೆ ಹತ್ತು ಮುಖ, ಹತ್ತು ಕೈಗಳು, ಹತ್ತು ಕಾಲುಗಳು, ಕಾಡಿಗೆಯಂಥ ಬಣ್ಣಿ ಸಾಲುಕಾಲಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಹಲ್ಲುಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೋರೆ ಗಳು ಬಾಗಿ ಹೊರಚೂಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆಕಾರ ಸೋಡಲು ಭಯಂಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಖಡ್ಗ, ಬಾಣ, ಗದೆ, ಶೂಲ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಭುಶುಂಡಿ, ಪರಿಘ, ಧನುರಾಯುಧ ಗಳೊಂದಿಗೆ, ರುಂಡಮಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಭೀಕರವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಯೋಗೇ ನಿದ್ರಾ ಹರೇ ರುಕ್ತಾ ಮಹಾಕಾಳಿ ತಮೋಗುಣಾ
ಮಧುಕೈಟಭ ನಾತಾರ್ಥಂ ಯಾಂತುಷ್ಟಾ ಮಾಮ್ಭುಜಾಸನಾ
ದಶವಕ್ತ್ರಾ ದಶ ಭುಜಾ ದಶಪಾದಾಂಬಸಾ ಪ್ರಭಾ
ವಿತಾಲಾಯಾ ರಾಜಮಾನಾ ಶ್ರಂತರೋಚನಮಾಲಾಯಾ
ಸ್ತುರದ್ವತನ ದಂಷ್ಟಾಸಾ ಭೀಮರೂಪಾಪಿ ಭೂಮಿಪ
ರೂಪ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತೀನಾಂ ಸಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಹಾಶ್ರಿಯಃ
ಖಡ್ಗ ಬಾಣ ಗದಾಶೂಲ ಚಕ್ರ ಶಂಖ ಭುಶುಂಡಿ ಭೃತ್
ಪರಿಘಂ ಕಾರುಕಂ ಶಿರ್ಷಾಂ ನಿಶ್ಕ್ಲೋತದ್ವುಧಿರಂ ದಧಾ ॥

ಮಹಾಕಾಳಿಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಕುರಿತಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.

ಯೋಗೇ ನಿದ್ರಾ ಹರೇರುಕ್ತಾಯಾ ಸಾ ದೇವಿ ದುರತ್ಯಯಾ
ಮಹಾಕಾಳ್ಯಸ್ತನುಂ ವಿದ್ವಿ ತಾಂ ಮಾಂ ದೇವೀಂ ಸನಾತನೀಂ
ಮಹಾಕಾಳಿ ವಿಚ್ಛಾನ್ ರೂಪ. ಪ್ರತೀಕಾತ್ಮಕವಾದ ಈಕೆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥರು ಈ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಭಗವಾನ್

ವಿಷ್ಣುವು ಕೈಟಭಜೀತನೆಂದು ಪರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆತನ ಕರ್ಣ ಮಲದಿಂದಲೇ ಮಧು-ಕೈಟಭರು ಜನ್ಮಿಸಿದರು. ರಾಕ್ಷಸರು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಹಿಂಸಿ, ಸಾನಾ ಉಪದ್ರವಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದರು. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಿದ್ರೆಯಿಂದಬೆಳಗಲು ಬ್ರಹ್ಮ ಭಗವತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ದೇವಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಳು. ಭಗವಂತ ವಿಷ್ಣುವು ಆಸುರರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದ. ಸಾರಾಣಿಣ ತತ್ತ್ವವೇ ಇದರಲ್ಲಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವ. ಹೀಗೆ ಮಹಾಕಾಳಿಯ ಆವತಾರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಉಪನಿಷತ್ತು, ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾನಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಹಾಕವಿ ದಶಮಹಾವಿದ್ಯಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ದೈವ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ, ವಿದ್ವಾಂಸ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ, ಸ್ವೀಕೃತ ರೂಪೀ ಕಾಲಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಅಂಡವರೂಪ ತಾಳಿದ ಕಾಲಪಾಠಕ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಅಂಡಾಂಡ-ಪಿಂಡಾಂಡ-ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ಸಂಹಾರಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಸೃಜನಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಉಚ್ಚಾಸ-ನಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ರಸಜ್ಞ, ಭೇಜವಾಗಿಯೂ, ದೃಷ್ಟಾಂತಸ್ಥನ ಮನಃಸ್ಥಾನ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಜೀವಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಚೇತನಶ್ವವಾಗಿಯೂ, ಆಕೆ ಖಡಗಸಂಹಾರ ಜೀವನವನ್ನು ಹರಿಸುವಂಥ ಅಂಡವಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಕಾಲನ ವಾಚ್ಯಕಲೆಯಾಗಿಯೂ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹಸ್ತಸ್ತಾಧೀನವಾದ ಮುಕ್ತಿ ವಿಧವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾಕಾಳಿ ಉಪಾಸನಾ

५३

ಶವಾರೂಢಾಂ ಮಹಾಭೀಮಾಂ ಘೋರದಂಷ್ಟಾಂ ವರಪ್ರದಾಂ
ಹಾಸ್ಯಯುಕ್ತಾಂ ತ್ರಿಣೇತ್ರಾಂಚ ಕಪಾಲ ಕರ್ತೃಕಾಂ ಕರಾಂ
ಮುಕೇಶ್ವರೀಂ ಲಲಜ್ಜಿಹಾಂ ಪಿಟಂತೀಂ ದುಧಿದಂ ಮುಹುಃ
ಚತುರ್ದಾಹು ಯುತಾಂ ದೇವೀಂ ಪರಾಭಯ ಕರಾಂಸ್ಮರೇತ್ ||

ತಪಾಝಾಂ ಮುಹಾಭೀಮಾಂ ಘೋರದಂಷ್ಟಾಂ ಹಸನುಖೀಂ
ಚತುರ್ಭುಜಾಂ ಪುಷ್ಕಮುಂಡ ಪದಾಭಯಕರಾಂ ಶಿವಾಂ
ಮುಂಡ ಮಾಲಾಧರಾಂ ದೇವೀಂ ಲಲಜ್ಜಹ್ವಾಂ ದಿಗಂಬರಾಂ
ಏವಂ ಸಂಚಿಂತಯೇತ್ಯಾಳೇಂ ಶತಾನಾಲಯ ಪಾಸಿನೀಮ್ ॥

ಪ್ರವಚನಂ

ಹಿಂ ಕ್ಕೇಂ ಕ್ಕೇಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹೂಂ ||

பெரிய

ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹೂಂ ಹೂಂ ಸ್ವಾಹಾ ||

ಕವಚಂ

- ಓಂ ಶಿರೋಮೇ ಕಾಳಿಕಾ ಪಾತಕ್ರೇಂ ಕಾರ್ತಿಕಕ್ರೇಂ ಪದಾ
ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ಮೇ ಲಲಾಟಂಚೆ ಕಾಳಿಕಾ ಖಡ್ಗಧಾರಿಣೀ || 1 ||
- ಹೂಂ ಹೂಂ ಪಾತು ನೇತ್ರಯುಗಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಪಾತು ಶ್ರುತೀ ಮಮ
ದಕ್ಷಿಣೇ ಕಾಳಿಕಾ ಪಾತು ಫ್ರಾಣಿ ಯುಗಂ ಮಹೇಶ್ವರಿ || 2 ||
- ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ರಸನಾಂ ಪಾತು, ಹೂಂ ಹೂಂ ಪಾತು ಕಪೋಲಕಮ್
ವದನಂ ಸಕಲಂ ಪಾತು ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ವಾಹಾ ಸ್ವರೂಪಿಣೀ || 3 ||
- ದಾಶಿಂತ್ಯಕ್ರೇಂ ಸ್ಕಂಧೋ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ಸುಖಪ್ರದಾ
ಖಡ್ಗಮುಂಡ ಧರಾ ಕಾಳೀ ಸರ್ವಾಂಗ ಮುಖೋದಯವತು || 4 ||
- ಕ್ರೇಂ ಹೂಂ ಹ್ರೀಂ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರೇ ಪಾತು ಚಾಮುಂಡಾ ಹೃದಯಂ ಮಮ
ಐಂ ಹೂಂ ಓಂ ಐಂ ಸ್ವನದ್ವಂದ್ವಂ ಹ್ರೀಂ ಫಟಿ ಸ್ವಾಹಾ ಕರುತ್ ಸ್ವಲಮ್ || 5 ||
- ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೇ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ಭುಜೋ ಪಾತು ಸಮಾತ್ಮಿಕಾ
ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ಹೂಂ ಹೂಂ ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂಕಾರೇ ಪಾತುಷಡಕ್ಷರೇ ಮಮ || 6 ||
- ಕ್ರೇಂ ನಾಭಿ ಮಧ್ಯ ದೇಶಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕಾಳಿಕಾಂವತು
ಕ್ರೇಂ ಸ್ವಾಹಾ ಪಾತು ಪೃಷ್ಠಂ ಕಾಳಿಕಾಸಾ ದಶಾಕ್ಷರೇ || 7 ||
- ಕ್ರೇಂಮೇ ಗುಹ್ಯಂ ಸದಾ ಪಾತು ಕಾಳಿಕಾಯೈ ನಮಸ್ತತಃ
ಸಪ್ತಾಕ್ಷರೇ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ಸದ್ವ ತಂತ್ರೇಷು ಗೋಪಿತಾ || 8 ||
- ಹ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕಾಳೀ ಹೂಂ ಹೂಂ ಪಾತು ಕಟಿದ್ವಯಂ
ಕಾಳೀ ದಶಾಕ್ಷರೇ ವಿದ್ಯಾ ಸ್ವಾಹಾ ಪಾತು ಊರುಯುಗ್ಮಕಮ್ || 9 ||
- ಓಂ ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ಮೇ ಸ್ವಾಹಾ ಪಾತು ಕಾಳಿಕಾ ಚಾನುನೀ ಸದಾ
ಕಾಳೀ ಹೃದ್ರಾಸು ವಿದ್ಯೇಯಂ ಚತುರ್ವರ್ಗಂ ಫಲಪ್ರದಾ || 10 ||
- ಕ್ರೇಂ ಕ್ರೇಂ ಹ್ರೀಂ ಪಾತು ಗುಲ್ಫಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕಾಳಿಕಾಂವತು
ಕ್ರೇಂ ಹೂಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ವಾಹಾಪದಂ ಪಾತು ಚತುರ್ವಶಾಕ್ಷರೇ ಮಮ || 11 ||

- ಖಡ್ಗ ಮುಂಡ ಧರಾ ಕಾಳೀ ವರದಾಭಯಧಾರಿಣೀ
ವಿದ್ಯಾಭಿ ಸಕಲಾಭಿಷ್ಠಾ ಸರ್ವಾಂಗಮ ಭುತೋದಯವತು || 12 ||
- ಕಾಳಿಕಪಾಲಿನೀ ಕುಲಾಕುರುಕುಲ್ಕಾ ವಿರೋಧಿನೀ
ವಿಶ್ವ ಚಿತ್ತಾ ತಥೋಗ್ರೋ ಗ್ರಹಭಾದೀಶ್ವಾ ಘನ ಸ್ಥಿಪಾ || 13 ||
- ನೀಲಾಘನಾ ಬಲಾಕಾಚೆ ಮಾತ್ರಾಮುದ್ರಾಮಿತ್ರಭಾ
ವಿತಾ; ಸರ್ವಾಃ ಖಡ್ಗಧರಾ; ಮುಂಡ ಮಾಲಾ ವಿಭೂಷಣಾ || 14 ||
- ರಕ್ತಂಶು ದಿಗ್ವಿಹಿಕ್ತು ಮಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ ನಾರಾಯಣೇ ತಥಾ
ಮಾಹೇಶ್ವರೇ ಚ ಚಾಮುಂಡಾ ಕೌಮಾರೀ ಚಾ ಪದಾಚಿತಾ || 15 ||
- ವಾರಾಹೇ, ನಾರಸಿಂಹೇಚ, ಸರ್ವಾಶ್ವಾ ಮಿತ ಭೂಷಣಾಃ
ರಕ್ತಂಶು ಸ್ವಾಯುರ್ದೈ ವೀಕ್ವ ವಿವಿಕ್ತು ಮಾಂ ಯಥಾ ತಥಾ || 16 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಓಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೀಂ ಜಗದ್ರಾತ್ರೀಂ, ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಕಾರಿಣೀಂ
ನಿದ್ರಾಂ ಭಗವತೀಂ ವಿಷ್ಣೋರತುಲಾಂ ತೇಜಸಃ ಪ್ರಭಾಂ
ಸುಧಾತ್ಮ ಮಹರ್ಧೇ ನಿತ್ಯೇ ಶ್ರೀಧಾ ಮಾತ್ರಾಶ್ಚಿತಾ ಸ್ಥಿತಾ
ಆರ್ಥಮಾತ್ರಾ ಸ್ಥಿತಾ ನಿತ್ಯಾ ಯಾನುಚ್ಛಾರ್ಯಾ ವಿಶೇಷತಃ
ತ್ವಮೇವ ಸಂಧ್ಯಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ತ್ವಂ ದೇವಿ ಜನನೀ ಪದಾ
ತ್ವಯೈತದ್ಧಾರ್ತೇ ವಿಶ್ವಂ ತ್ವಯೈತದ್ ಸೃಷ್ಟತೇ ಜಗತ್
ತ್ವಯೈತತ್ಪಾಲ್ಯತೇ ದೇವಿ! ತ್ವಮತ್ಯಂತೇ ಚ ಸದ್ವದಾ
ವಿಸ್ತೃಷ್ಣಾ ಸೃಷ್ಟಿಂ ರೂಪಾತ್ವಂ ಸ್ಥಿತಿ ರೂಪಾಚಪಾಲತೇ
ತಥಾ ಸಂಯಾತಿ ರೂಪಾಂತೇ ಜಗತ್ಕೋಽಸ್ಯ ಜಗನ್ನಯೇ
ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾ ಮಹಾ ಮಾಯಾ ಮಹಾ ಪುೇಧಾ ಮಹಾಸ್ಥಿತಿ
ಮಹಾಮೋಹಾ ಚ ಭವತೀ ಮಹಾದೇವೀ ಮಹಾಸುರೀ
ಪ್ರಕೃತ್ಸತ್ತ್ವಂಚ ಸದ್ವಸ್ಯ ಗುಣತ್ರಯ ವಿಭಾವಿನೀ

ಕಾಲ ರಾತ್ರಿರಹಾ ರಾತ್ರಿ ದ್ಯೋಹಾ ರಾತ್ರಿತ್ವ ದಾದುಣಾ
ತ್ವಂ ಶ್ರೀಸ್ವಮೀಶ್ವರೀ ತ್ವಂ ಹ್ರೀಸ್ವಂ ಬುದ್ಧಿರ್ದೋಧ ಲಕ್ಷಣಾ

ಲಹಾ ಪುಷ್ಪ ಸ್ಥಾಪಾ ಪುಷ್ಪಿಃ ತ್ವಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿ ರೇವತ
ಖಡ್ಗಿನೀ ಮಾಲಿನೀ ಘೋರಾಗದಿನೀ ಚಕ್ರಗೇ ತಥಾ

ಶಂಖಿನೀ ಚಾಪಿನೀ ಬಾಣಾ ಭುಶುಂಡೀ ಪರಿಘಾಯುಧಾ
ಸೌಮ್ಯಾ ಸೌಮ್ಯತದಾಶೇಖಾ ಸೌಖ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತುತಿ ಸುಂದರೀ

ವರಾ ಪತಾಃ ಣಾಂ ಚ ಪರಮಾ ತ್ವಮೇವ ಪರಮೇಶ್ವರೀ
ಯಚ್ಚ ಕಿಂಚಿದ್ವಚಿದ್ವಸ್ತು ಸದ ಸದ್ವಾಖಲಾತಿಕೇ

ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಸ್ಯ ಯಾ ಶಕ್ತಿಃ ಸಾತ್ವಂ ಕಿಂ ಸೂರ್ಯಸೇ ತದಾ
ಯಯಾ ತ್ವಯಾ ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಾ ಜಗತ್ಪಾತ್ವತ್ತಿ ಯೋ ಜಗತ್

ಸೂಂಹು ನಿದ್ರಾವಶಂ ನೀತಃ ಕನ್ಯಾಂ ಸ್ತೂತು ಮಿಹೇಶ್ವರಃ
ವಿಷ್ಣುಃ ಶರೀರ ಗ್ರಹಣ ಮಹಾಮೀಶಾಸ ವಿವಚ

ಕಾಲಿಕಾಸ್ತ್ರೇ ಯತೋಂತಸ್ತ್ವಂ ಕಃ ಸ್ತೋತುಂ ಶಕ್ತಮಾನ್ ಭವೇತ್
ಸಾತ್ವ ಮಿದ್ವಂ ಪ್ರಭಾವೈಃ ಸ್ತೈಃ ಉದಾರೈರೇವಿ ಸಂಘತಾ

ತ್ವಂ ಭೂಮಿಸ್ತ್ವಂ ಜಲಂ ಚ ತ್ವಮಸ್ಮಿತವಹ ಸ್ತ್ವಂ ಜಗದ್ವಾಯುರೂಪಾ
ತ್ವಂ ಚಾಕಾಶಮನ್ವತ್ ಪ್ರಕೃತಿ ರಸಿಮಹಾತ್ಮೂರ್ತಿ ಪೂರ್ವ ಪೂರ್ವ

ಆಶಾತ್ವಂ ಚಾಹಿ ಮಾತಃ ಪರಮಸಿ ಭಗವತಿ ತ್ವತ್ಪದಾನ್ವೈವ ಕಿಂಚಿತ್
ಕ್ಷಂತ ಪೂ್ರೇ ಮೇಪದಾಧಃ ಪ್ರಕಟಿತ ವದನೇ ಕಾಮ ರೂಪೇ ಕದಾಳೇ

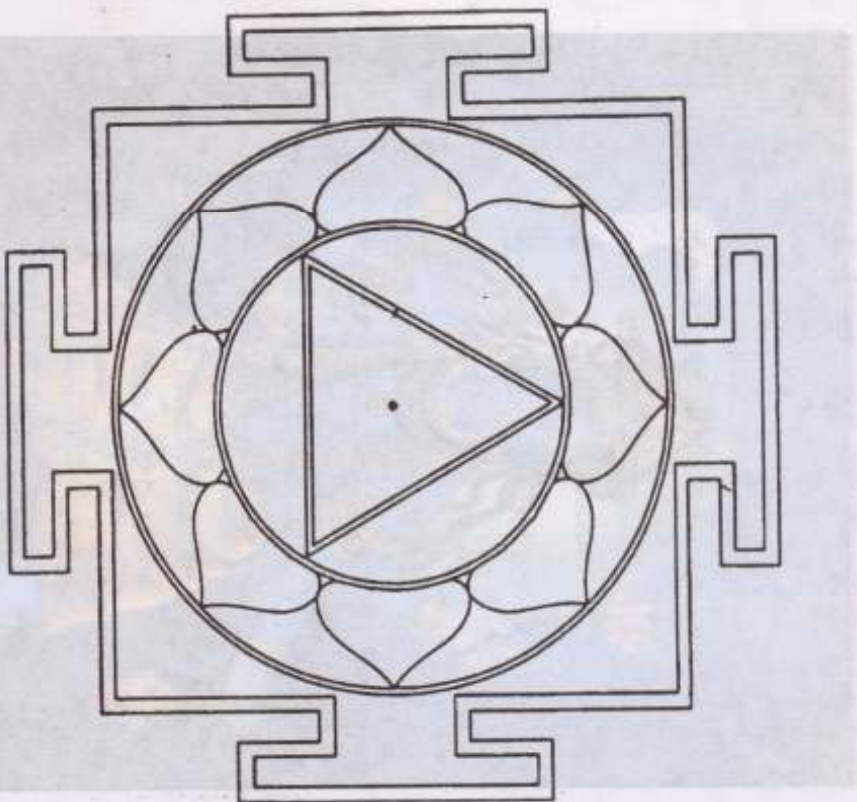
ಕಾಲಾಘ್ರಾಂ ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗೀಂ ವಿಗಲಿತ ಚಿತರಾಂ ಖಡ್ಗಮುಂಡಾಭಿ ರಾಮಾಂ
ತ್ರಾಸತ್ರಾಣೇಶ್ವದಾತ್ರಿಂ ಕುಣಪಗುಣ ಶಿರೋ ಮಾಲಿನೀಂ ದೀರ್ಘಾನೇತ್ರಾಂ

ಸುಸಾರ್ಥಸ್ತೈಕ ಸಾರಾಂ ಭವಜನನಹಾರಾಂ ಭಾವಿತೋ ಭಾವನಾಭಿಃ
ಕ್ಷಂತಪೂ್ರೇ ಮೇಪದಾಧಃ ಪ್ರಕಟಿತ ವದನೇ ಕಾಮರೂಪೇ ಕದಾಳೇ

ತ್ವಂ ಸ್ವಾಹಾತ್ವಂ ಸ್ವಧಾತ್ವಂಹಿವಪಚ್ಚಾಹಾಕರಃ ಸ್ವದಾನ್ವಿಕಾ

ತಾದಾದೇವೀ

ತಾರಾ ಯಂತ್ರ

ಸಯೋನಿಂ ಚಂದನೇನಾಪ್ತದಳಂ ಪದ್ಮ ಲಿಖೇ ತತಃ
ಮೃದ್ವಾಸನಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಾಯಾಂ ಪೂರ್ವದಳೇ ಲಿಖೇತ್
ಬೀಜ ದ್ವಿತೀಯಂ ಯಾಮ್ಯೇ ಫುಟ್ ಉತ್ತರೇ ಪತ್ರಿಮೇತು ತಮ್
ಮಧ್ಯೇ ಬೀಜಂ ಲಿಖೇತ್ತಾದ್ ಭೂತ ಶುದ್ಧಿಮಥಾ ಚರೇತ್

ತಾರಾದೇವಿ

ಆದಿ ಭೂತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದರೂಪಿ ತಾರಾ. ಆಕೆ ಸಮಷ್ಟಿ ವಾಕ್ಯೈಃ
ಋಷಿವಾಕ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕೆ ಹೃದಯ ವೇದತ್ರಯವಾಗಿ ಬದಲಾದಳು. ವೇದತ್ರಯ
ರೂಪಿಣಿ ಆದಾಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಶುಕ್ಲವೆಂದು ಕರೆದರು. ಲೋಕ ಸಂಬಂಧಿತ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯ
ಸಮ್ಬಳಿತ ವಾಕ್ಯಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದಾಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಈ ರೀತಿ
ತಾರಾದೇವಿ ಶುಕ್ಲಾ, ಚಿತ್ರ, ನೀಲವರ್ಣಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಗುಪ್ತಸ್ಥಿತಿಯಾದ
ವಾಗ್ರೂಪಿಣಿಯಾದಳು. ಶಬ್ದ ಪರಮಾಣುಗಳ ಚಲನೆ-ಕಂಪನಗಳೇ ಭಾಷೆ. ಶಬ್ದ ನಿಂದ,
ಧ್ವನಿ, ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಂಚಿತ ಸತ್ಯ ವಾಕ್ ರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಾಳೆ.
ಆರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದಾಗ ಭಾಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಂಪನ ರೂಪವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ
ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕಾಂತಿ ರೂಪವಾಗಿದ್ದರೂ, ಧ್ವನಿ ರೂಪವಾಗಿದ್ದರೂ,
ಒತ್ತಡ ರೂಪದಿಂದಿದ್ದರೂ ಶಕ್ತಿಸ್ವ ರೂಪಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ವಾಗ್ರೂಪವಾಗಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ
ಶಕ್ತಿಗಳು ಯಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು
ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತವಾದ
ಕಾಳ ಭಾವವೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ. ಆ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಶ್ರವಣೇ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ
ಶಾರಯೇ ತಾರಾದೇವಿ. ತಾರಾದೇವಿ ರುಚಿಗಳನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ಜಿಹ್ವಾ, ವಾಕ್ ಸ್ಪೃಶ
'ಹ್ರೀ' ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಜಿಹ್ವಾ, ಜಿಹ್ವಾ ಸ್ಪೃಲಿಂಗ ಪದ. ಹ್ರೀ ಧಾತುವನ್ನು

ಉಚ್ಚರಿಸುವುದೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಗ್ನಿ ನಾಲಿಗೆಗಳೇ ಪರಮಪುರುಷನ ನಾಲಿಗೆಗಳು. ತಾರಾ ಅಂದರೆ ನಕ್ಷತ್ರವೆಂದು ಕೂಡ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕಳಾ ಸ್ವಾದುತ್ಪತ್ತಿ ತಾರಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಕೆ ಆನಂದಾಮೃತವನ್ನು ಹೊರಸುಸುವ ಸೋಮ(ಚಂದ್ರ)ನೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿರುವುದೆಂದು ತಾರಾ-ಶತಾಂಕರ ಕಥೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ತಾರಾ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಗೆ ಗೌರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಮಹಾಕಾಳ, ಗೌರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ದೇವತೆಗಳು. ಚಂದ್ರನ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ, ತಾರಾದೇವಿ, ವಾಗ್ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಬುದ್ಧ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಳು. ಅರ್ಥಸಹಿತವಾದ ವಾಗ್ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದಿಭೌತಿಕ, ತಾಯಿಯಾದಳು. ಅರ್ಥಸಹಿತವಾದ ವಾಗ್ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಅದಿಭೌತಿಕ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಅದಿಧೈವಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ 'ಶುಕ್ಲಾ' ನೀಲಾ ಚಿತ್ರಗಳ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ತಾರಾ ಮಹಾವಿದ್ಯೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೆಂದು ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿವೆ.

ತಾರಾಮಹಾವಿದ್ಯೆ ಹಿಂದುಗಳಿಗೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬೌದ್ಧರಿಗೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆ. ಆಕೆ ಅವಲೋಕಿತೇಶ್ವರನ ಪತ್ನಿ 'ಶ್ವ' ತರಣಿ ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೇ 'ತಾರಾ' ಶಬ್ದ. ಅಂದರೆ 'ಬಾಳಿಸುವುದು' ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಅವಶ್ಯವೆಂದ ಪಾರುಮಾಡುವುದು ತಾರಾ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳ ಸಾಗರದ ಆಳದಲ್ಲಿನ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಚೋದಕ ಶಕ್ತಿ ತಾರಾ. ಆ ಆಳದಲ್ಲಿ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ತೊಳೆದುಹಾಕುವ ನಕ್ಷತ್ರವೇ ದೇವಿ. ಪರಾಪಶ್ಚಾತ್ತೇ ಮಧ್ಯಮಾ ವೈಖರಿ ವಾಗ್ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಾರಾದೇವಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಾಳೆ.

ತಾರಾದೇವಿ ಮನೋನೇತ್ರ ದೃಷ್ಟಿ. ಅಂದರೆ ಸಾಕ್ಷಾಧನುಭವ ಶಕ್ತಿ ಶಬ್ದಗಳ ಜೀವವನ್ನು ಅರ್ಥರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು, ಜಿಹ್ವೆಯನ್ನು ಉಚ್ಚರಣಾ ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು, ಜಿಹ್ವಾ ಗುಣಗಳಾದ ರುಚಿ, ಕಾಂತಿ, ಶಕ್ತಿ, ಜೀವ, ಭಾಷೆಗಳು ಪಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಆಧಾರವಾದುದು ಮಹಾವಿದ್ಯೆ ತಾರಾ.

ಪೋಷಕೆಯ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದಾಗ ಆಕೆ ಶಿವನ ಪತ್ನಿ ಗೌರಿದೇವಿ. ಆಕೆಗೆ ಉಗ್ರತಾರ, ನೀಲಸ್ವರಸ್ವತಿ ಎಂಬ ಅವತಾರಗಳೂ ಇವೆ. ಕೋಪ ಬಂದರೆ ಆಕೆ ನೀಲವರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕಪ್ಪು ವರ್ಣವನ್ನೂ ತಾಳುತ್ತಾಳೆ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಹಾಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿಯೂ ವಾಕ್ಶಕ್ತಿಯೇ. ಆಕೆ ರಾಕ್ಷಸ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ನೀಲವಾದಳು. ಆಗ ಆಕೆಯನ್ನು ನೀಲ ಸರಸ್ವತಿ ಎಂದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಉಗ್ರರೂಪವನ್ನು

ತಾಳದಾಗ ಉಗ್ರತಾರ ಎಂದರು.

ನಾಭೀ ಚಕ್ರಂ ಪಶ್ಯಂತಿಕೆ ಸ್ಥಾನವಾದುದು. ತಾರಾದೇವಿಗೆ ನಾಭೀ ಚಕ್ರ, ಹಾಗೂ ಜಹ್ನು(ನಾಲಿಗೆ) ವಾಸಸ್ಥಾನ. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಆಕೆಯ ಶಾಶ್ವತ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲ. ನಾಭಿಯಿಂದ ಭಾಷಾರ್ಥನಿಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆಳುತಿರುತ್ತವೆ. ಮದುಳಿನಲ್ಲಿ ಒಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರಿಂದ ಆಕೆಯ ಶ್ವತೀಯ ನೇತ್ರಸ್ಥಾನವಾದ ಅಜ್ಞಾಚಕ್ರ ಕೂಡ ವಾಸಸ್ಥಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗಣಪತಿ ಮುನಿ ಆಕೆಯ ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರ ನಿವಾಸಿಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ನೀಲಿ ಬಣ್ಣ ಜಟಿಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು, ಮೂಳೆಗಳ ದಂಡ, ಎಂಟು ಹಾವುಗಳ ಆಭರಣ, ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವತ್ವ; ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ — ಒಂದು ಶುಚ್ಚುಗತ್ತಿ ಕತ್ತರಿ, ಕತ್ತರಿಸಿದ ತಲೆ, ಒಂದು ತಾವರೆ ಹೂವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ತಾರಾದೇವಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಲೋಕಾದ್ವೈತವಾದ ಅವ್ಯಯಕಾಂತಿಯಿಂದ ಆಕೆ ಗೌರಿಯಂತೆಯೂ, ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾದಾಗ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣವಾಗಿಯೂ, ಲೋಕಮಾತೆಯಾದಾಗ ಚಿತ್ರ ವರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಆಕೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಜಿಳಿ, ನೀಲಿ, ಪಳದಿ, ಕೆಂಪು, ಎಲೆ ಹಸಿರು ಯಾವುದಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ತಾರಾ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಓಂ ಪ್ರತ್ಯಾಲೇಷಪದಾರ್ಪಿತಾಂಘ್ರಶವ್ಯದ್‌ಘೋರಾಚ್ಛುಹಾಸಾಂ ಪರಾ
ಖಚ್ಛೇಂದೀವರಕರ್ತ್ರಿಕರ್ದ್ರಭುಜಾಂ ಹೂಂಕಾರ ಬೀಜೋದ್ರಮಾ
ಸರ್ವಾ ನೀಲಾವಿಶಾಲಪಿಂಗಲಜಹಾಜೂಟೈಕ ನಾಗೈರ್ಯತಾ
ಜಾಡ್ಯಸ್ತಸ್ತ ಕಪಾಲಕೇ ಶ್ರೀಜಗತಾಂ ಹಾಂತ್ಯುಗ್ರತಾರಾ ಸ್ವಯಮ್
ಶೂನ್ಯಸ್ತಾ ಮತಿತೇಜಸಾಂ ಚ ದಧತೀಂ ಶೂಲಾಬ್ಜ ಖಡ್ಗಂ ಗದಾಂ
ಮುಕ್ತಾಪಾರಮಬದ್ಧ ರತ್ನ ರಸನಾಂ ಕರೂರ ಕುಂದೋಜ್ವಲಾಮ್
ಪಂದೇ ವಿಷ್ಣುಸುರೇಂದ್ರರುದ್ರನಮಿತಾಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ರಕ್ತಾಪರಾಮ್
ನೀಲಾಂ ತಾ ಮಹೀಭೂಷಣಾಧಿಪಲಯಾ ಮತ್ಯುಗ್ರತಾರಾಂ ಭಜೇ |

ಜಪಮಂತ್ರಂ

ಐಂ ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ರೀಂ ಹೂಂ ಘಃ ||

ಕವಚಂ

- ಓಂ ಪ್ರಣವೋ ಮೇರಿರ: ಪಾತು ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಾ ಮಹೇಶ್ವರಿಃ
ಲಲಾಟೇ ಪಾತು ಹ್ರೀಂಕಾರೀ ಬೀವರೂಪಾ ಮಹೇಶ್ವರಿ || 1 ||
- ಸ್ತ್ರೀಂಕಾರೀ: ಪಾತುವದನೇ ಲಜ್ಜಾ ರೂಪಾ ಮಹೇಶ್ವರಿಃ
ಹೂಂಕಾರ: ಪಾತು ಹೃದಯೇ ಭವಾನೀ ಶಕ್ತಿ ರೂಪವೃಕ್
|| 2 ||
- ಫಟ್‌ಚ್ಚಾರ: ಪಾತು ಸರ್ವಾಂಗೇ ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿ ಫಲಪ್ರದಾ
ನೀಲಾ ಮಾಂ ಪಾತು ದೇವೇತೀ ಗುಂಡಯುಗ್ಮೇ ಭಯಾಪಹಾ || 3 ||
- ಲಂಜೋದರೀ ಸದಾ ಪಾತು ಕರ್ಣಯುಗ್ಮಂ ಭಯಾಪಹಾ |
ವ್ಯಾಘ್ರ ಚರ್ಮಾ ವೃತಾ ಕಟಾಂ ಪಾತು ದೇವೀಕಟೀತಿವಸ್ತ್ರಿಯಾ || 4 ||
- ಪೀನೋನ್ನತ ಸ್ತನೀ ಪಾತು ಪಾರ್ಶ್ವ ಯುಗ್ಮೇ ಮಹೇಶ್ವರಿ
ರಕ್ತವರ್ತುಲ ನೇತ್ರಾ ಚ ಕಟಿ ದೇಶೇ ಸದಾಽವತು || 5 ||
- ಲಲಪಿಷ್ಟಾ ಸದಾಪಾತು ನಾಭೌ ಮಾಂ ಭುಷಣೇಶ್ವರೀಃ
ಕರಾಲಾಸ್ಯಾ ಸದಾಪಾತು ಲಿಂಗೇ ದೇವಿ ತಿವಸ್ತ್ರಿಯಾ || 6 ||
- ಪಿಂಗೋಗ್ನ್ಯೈಕ ಜಹಾಪಾತು ಜಂಘಾಯಾಂ ವಿಶ್ವನಾತಿನೀ
ಖಡ್ಗಪ್ರಸ್ತಾ ಮಹಾದೇವೀ ಜಾನು ಚಕ್ರೇ ಮಹೇಶ್ವರೀ || 7 ||
- ನೀಲ ವರ್ಣಾ ಸದಾಪಾತು ಜಾನುನೀ ಸರ್ವದಾ ಮಮ
ನಾಗಕುಂಡಲ ಧೃತೀ ಚ ಪಾತುಪಾದಯುಗ್ಮೇ ತತ: || 8 ||
- ನಾಗಹಾರಧರಾ ದೇವಿ ಸರ್ವಾಂಗಾಂ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ
ಪಾತಾಲೇ ಪಾತು ಮಾಂ ದೇವೀ ನಾಗಿನೀ ಮಾನ ಸಂಚಿತಾ || 9 ||
- ಹ್ರೀಂಕಾರೀ ಪಾತು ಪೂರ್ವಮೂಂ ಶಕ್ತಿ ರೂಪಾ ಮಹೇಶ್ವರೀಃ
ಸ್ತ್ರೀಂ ಕಾರೀ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾತು ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪಾ ಪರಮೇಶ್ವರೀ || 10 ||
- ಹೂಂ ಸ್ವರೂಪಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಪಾತು ಮಾಂ ಕ್ರೋಧ ರೂಪಿಣೀ
ಖ ಸ್ವರೂಪಾ ಮಹಾ ಮಾಯಾ ಪಶ್ಯಮೇ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ || 11 ||

ಉತ್ತರೇ ಪಾತು ಮಾಂ ದೇವೀ ಥ ಸ್ವರೂಪಾ ಹರಿಪ್ರಿಯಾ

ಮಧ್ಯೇ ಮಾಂ ಪಾತು ದೇವೇಶಿ ಹೂಂ ಸ್ವರೂಪಾ ನಗಾತ್ಮಜಾ

|| 12 ||

ನೀಲವರ್ಣಾ ಸದಾ ಪಾತು ಸರ್ವತ್ರ ವಾಗ್ಧವೀ ಸದಾ

ತಾರಿನೀ ಪಾತು ಭವನೇ ಸದ್ವೈಶ್ವಯ ಪ್ರದಾಯಿನೀ

|| 13 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಮೂತನೀಲ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಣಮತಾಂ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತದೇ

ಪ್ರತ್ಯಾಲೇಫ ಪದ್ಮತೇ ಶಿವ ಹೃದಿ ಸ್ಮರಾಸನಾಂಭೋರುಹೇ

ಪುಲ್ಲೇಂದೀವರಲೋಚನೇ ತ್ರಿನಯನೇ ಕರ್ತ್ರೀಂ ಕಪಾಲೋತ್ತರೇ

ಖಭಂ ಚಾ ದಧತಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ತ್ವಾ ಮೀಶ್ವರೀಮಾತ್ರಯೇ || 1 ||

ಖರ್ವೇ ಗರ್ವ ಸಮೂಹಾ ಪುರಿತತನೋ ಸರ್ಪಾದಿ ವೇಷೋಬ್ಬಲೇ

ವ್ಯಾಘ್ರತ್ವಕ್ರಿಯೇತ ಸುಂದರಕಟಿ ವ್ಯಾಧೂತ ಘಂಟಾಂಕಿತೇ

ಸದ್ಧಃ ಕೃತ್ತಗುಲರಜಃ ಪರಿಮಿಲ ನ್ತುಂದದ್ವಯೇ ಮೂರ್ಧಗೇ

ಗ್ರಂಥಿಶ್ರೇಣಿ ನೃಮಂಡ ದಾಮಲಲಿತೇ ಭೇಮೇ ಭಯಂ ನಾಶಯ || 2 ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ರಾಜ ಕುಲೇಜಯಾಂ ರಣಭುವಿಕೇಮಂಕರೀ ಮಧ್ವನಿ

ಕ್ರವ್ಯಾದ ದ್ವೀಪ ಸದ್ಭೂಜಿ ಶಬರೀಂ ಕಾಂತಾರ ದುರ್ಗೇ ಗಿರೌ

ಭೂತ ಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚ ರಾಕ್ಷಸಭಯೇ ಸ್ತ್ವಾ ಮಹಾ ಭೈರವೀಂ

ವ್ಯಾಮೋಹ ತ್ರಿಪುರಾಂ ತರಂತಿ ವಿಪದ ಸ್ವಾರಾಂ ಚ ತೋಯಪ್ಪವೇ || 3 ||

ಮಾಯಾನಂಗ ವಿಹಾರ ರೂಪಲಲನಾ ಬಿಂದುರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಂಕಿತೇ

ಹೂಂಫಟ್ಟಾರಮಪಿ ತ್ವಮೇವ ಶರಣಂ ಮಂತ್ರಾತ್ಮಿಕೇ ಮಾದೃಶಾಂ

ಮೂರ್ತಿ ಸ್ತೇ ಜನನಿ ತ್ರಿಧಾಮ ಘಟಿತಾ ಸ್ತೂಲಾತಿ ಸೂಕ್ತಾ ಪುರಾ

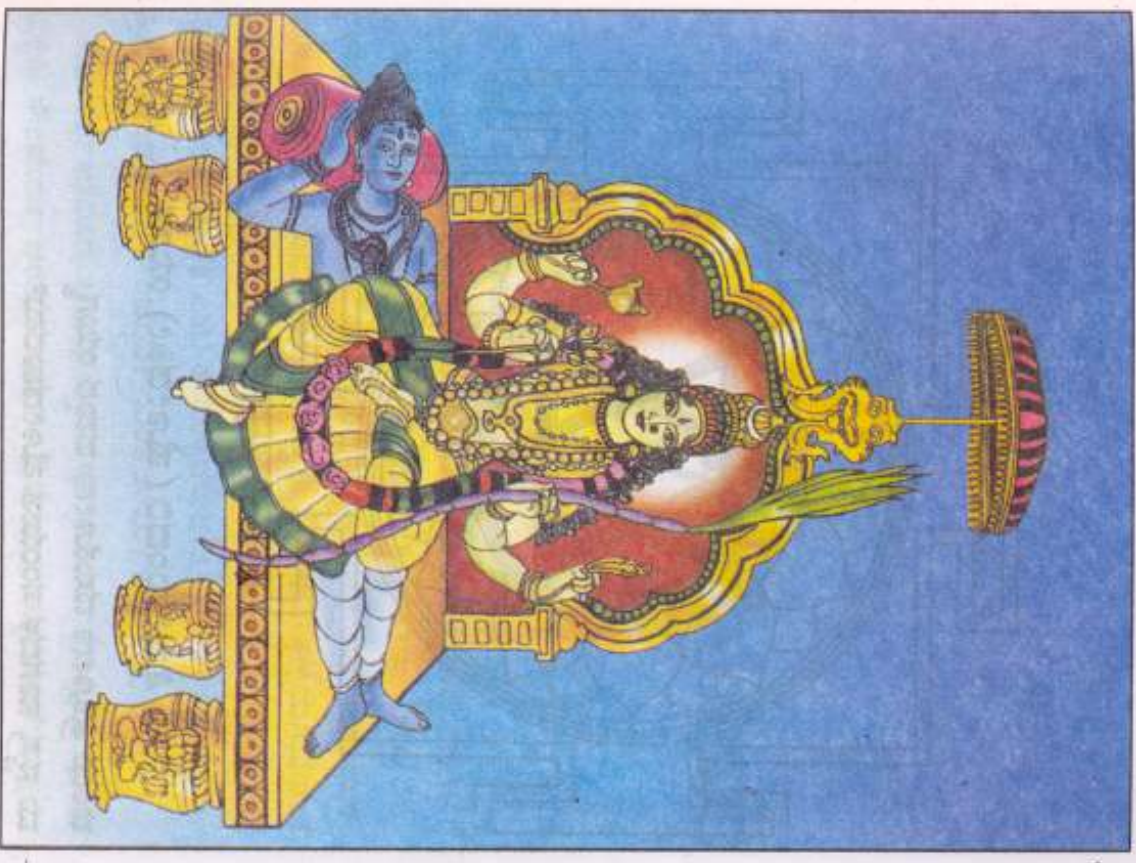
ವೇದಾನಾನ್ವಚ ಗೋಚರಾ ಕಥಮಪಿ ಪ್ರಾಚ್ಛೈರುತಾಮಾತ್ರಯೇ || 4 ||

ತ್ವನ್ನಾಮ ಸ್ಮರಣಾತ್ಮಲಾಯನಪರಾ ದ್ರಷ್ಟುಂಚ ಶಕ್ತಾ ನ ತೇ

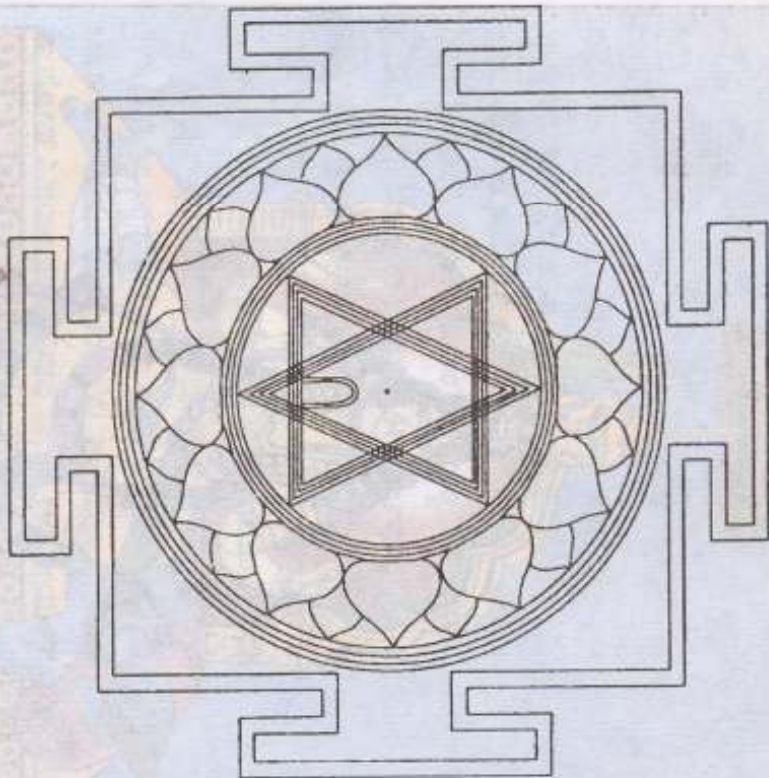
ಭೂತಪ್ರೇತ ಪಿಶಾಚ ರಾಕ್ಷಸಗಣಾ ಯಾಕಾಶ್ಚ ನಾಗಾಧಿಪಾಃ

ದೈತ್ಯಾ ದಾನವ ಪುಂಗವಾಶ್ಚ ಖಚರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಕಾ ದಂತಪೋ

ದಾಕಿನ್ಯಾಃ ಕುಪಿತಾಂತಕಶ್ಚ ಮನುಜೇ ಮೂತಃ ಕ್ಷಣಂ ಭೂತಲೇ || 5 ||

ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ

ಶ್ರೀಪುರಸುಂದರಿ (ಷೋಡಶೀ) ಯಂತ್ರ

ಬಿಂದು ತ್ರಿಕೋಣಿ ವಸುಕೋಣಿ ದಶಾಧ ಯುಗ್ಮ
ಮು ನೃಪ ನಾಗದಳ ಸಂಯುತ ಪೋಡಶಾರಮ್
ವೃತ್ತತ್ರಯಂಚ ಧರಣೀ ಸದನ ತ್ರಯಂಚ
ಶ್ರೀಚಕ್ರಾಜಮುದಿತಮ್ ಪರದೇವ ತಾಯಾಃ

ಶ್ರೀಪುರಸುಂದರಿ

ಶ್ರೀಪುರಸುಂದರೀ ದಶಮಹಾವಿದ್ಯಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ದೇವತೆ. ಈಕೆಗೆ
ಷೋಡಶಿ, ಬಾಲ, ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ, ಶ್ರೀಚಕ್ರವಾಸಿನಿ, ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ, ಲಲಿತಾ...
ಇನ್ನಿತರ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ ದೇವತೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ
ಸುಂದರೀ ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರೀಡಾ ವಿನೋದಿನಿ-
ಯಾದುದರಿಂದ ಆಕೆ ಲಲಿತ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಜಗತ್ತೆರಪಾಲಕಿಯಾದ ಮಹಾರಾಣಿ-
ಯಾದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಎಂದರು. ಸಣ್ಣಮಗುವಿನಂತೆ
ಇರುವುದರಿಂದ ಬಾಲಾ ಎಂದು; ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ತರುಣಿಯಂತೆ
ಇರುವುದರಿಂದ ಷೋಡಶಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವಳಾದಳು.

ಶ್ರೀಪುರಸುಂದರಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂತಹುದು?

ಮೂರ್ತಿಭವಿಸಿದ ಚೆಲುವು ಸ್ಥಿ ಪ್ರಕೃತಿ. ಮೂರ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲದ್ದು ಪುರುಷ
ಪ್ರಕೃತಿ. ಸೌಂದರ್ಯ ಅಂತರಿಕ ಗುಣವೇ ಹೊರಕು ಬಾಹ್ಯಕರ್ಷಣೆಯಲ್ಲ.

ಆಕರ್ಷಣಾಗುಣ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಚೆಲುವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ
ಆಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ಅಂತರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ, ನಿರಾಕಾರ ಸೌಂದರ್ಯ ಶಾಶ್ವತ
ವಾದುದು.

ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಗೆ ತ್ರಿಪುರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಗೆ ಬಂತು?

ಪುರವೆಂದರೆ ಶರೀರ. ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ ಜ್ಞಾನ ಕಳಾ ದೇವತೆ. ಈ ಜ್ಞಾನ ಕಲೆಯೇ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ.

ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಸ್ಥಾನವಾದ ಚಕ್ಷುರಿದ್ರಿಯ ಸುಂದರಿ ತ್ರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಪುರ. ಲಲಿತಾಸಹಸ್ರನಾಮದಲ್ಲಿ ಫಾಲಾಸ್ಥಾ ಇಂದ್ರ, ಧನುಃ, ಪ್ರಭಾ ಎಂಬ ನಾಮಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. 'ತಾರಾ ಎಂದರೆ ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಉಚ್ಚೈಸ್ವರವೆಂದು ಕೂಡ — ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾರಾ ಮನೋವಿದ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಿ.

ತ್ವಜಸ ಸ್ಥಾನವಾದ ಶಿರಸ್ಸು ಎರಡನೇ ಪುರ. ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರ (ಎಂದರೆ ಕಂಠ) ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಿರಸ್ಸು ಮತ್ತು ಕಂಠವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಂಧಿಸುವ ಶಂಖಿನೀ ನಾಡಿ ಎರಡನೇ ಪುರವೆಂಬುದು ವಾಸಿಷ್ಠ ಗಣಪತಿ ಮುನಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಶಿರಸ್ಸಿತ್ತಾ, ಚಂದ್ರನಿಭಾ ಎಂಬ ಲಲಿತಾಸಹಸ್ರನಾಮದಲ್ಲಿನ ನಾಮಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಜ್ಞ ಸ್ಥಾನವಾದ ಹೃದಯ ತ್ರಿಪುರಾದೇವಿಗೆ ಮೂರನೇ ಪುರ. ಹೃದಯಸ್ಥಾ, ರವಿ ಪ್ರಖ್ಯಾ ಎಂಬ ಲಲಿತಾಸಹಸ್ರನಾಮದ ನಾಮಗಳು ಇದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ದೇವಿ ತ್ರಿಪುರತ್ವಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಆಧಿದೈವಿಕವಾಗಿ —

ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲ ಮೊದಲನೇ ಪುರ

ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲ ಎರಡನೇ ಪುರ

ಅಗ್ನಿ ಮಂಡಲ ಮೂರನೇ ಪುರ

ಕೆಲವರು ಅಗ್ನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಕಾಶವನ್ನು ಮೂರನೇ ಪುರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತ್ರಿಪುರಗಳು ಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಿಯದು ತುರಿಯ ಸ್ಥಾನ ಸಮಾಧಿಯೇ ಆಗಿದೆ.

ವಾಗ್ಗುಟಕೂಟ, ಕಾಮಕೂಟ, ಶಕ್ತಿಕೂಟಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೂರು ಮಂತ್ರದೊಂದಿಗೂ ಕೂಡಿದ ಶ್ರೀಚಕ್ರವೇ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ.

ಕವಿಕುಲಪ್ರೀತಿ, ಹಸಕಪ್ರೀತಿ, ಸಕಲಪ್ರೀತಿ ಎಂಬ ಪಂಚದಶಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನು ಉಪಾಸಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನೇ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂತ್ರಗಳು ಮೂರು ಪ್ರೀತಿಪ್ರದೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. 'ಪ್ರೀತಿ' ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಒಂದರಿಂದಲೇ ದೇವಿಯನ್ನು ಉಪಾಸಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರೀತಿ ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನ, ಶ್ರೀತಿ ಬೀಜದೊಂದಿಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದರೆ ಅದು ಪೋಷಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ 15 ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯೇ ಚಂದ್ರನ 17 ಕಳಾರೂಪಗಳಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೋಷಕಿಯಲ್ಲಿನ 16 ಅಕ್ಷರಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಪ್ರಾಣಗಳು ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟವಾದುದು. ಪೋಷಕಿ ವೇದಾಂತ ಸಾರ.

ಮೊದಲ ಮಂತ್ರ ದೇವಿಯ ಶಿರಸ್ಸಾಗಿಯೂ, ಎರಡನೇ ಮಂತ್ರ ದೇವಿಯ ಜಘನೋಪರಿಶರೀರವಾಗಿಯೂ, ಮೂರನೇ ಮಂತ್ರವನ್ನು ದೇವಿ ಜಘನಾಥಃ ಶರೀರವಾಗಿಯೂ ಪಂಡಿತರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಮಂತ್ರ ವಾಕ್ಯ, ಎರಡನೇಯದು ಕಾಮರಾಜ, ಮೂರನೆಯದು ಶಕ್ತಿ, ಮೊದಲನೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಅಕ್ಷರ 'ಕ' ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸ್ವಜನಕಳಾ, 'ಈ' ಮಾಯ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು — ಇಲ್ಲವೇ ವೇದಗಳು. 'ಏ' ವಿಷ್ಣು ಪೋಷಣಕರ್ತೃ, 'ಲ' ಆನಂದ.

ಎರಡನೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಹ' ರೋದಸಿ, 'ಸ' ಕಾಲ, 'ಲ' ಆನಂದ, 'ಕ' ಆವೃಕ್ತ ಮೂರನೇ ಮಂತ್ರ — 'ಸ' ಕಾಲಶಕ್ತಿ, 'ಕ' ಆವೃಕ್ತ, 'ಲ' ಆನಂದ. ದೇವಿಯನ್ನು ಬಾಲೆಯಾಗಿಯೂ, ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ತರುಣಿಯಾಗಿಯೂ 'ಐಂ ಕ್ಲೀಂ ಸೌಃ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಐಂ' ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, 'ಕ್ಲೀಂ' ಕಳಾಶಕ್ತಿ, 'ಸೌ' ಪರಿಣಾಮ ಶಕ್ತಿ.

ಸುಂದರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿದ ಋಷಿ ಶಿವ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ. ಹದಿನಾರರ ಪ್ರಾಯದ ಯುವಕನಾಗಿ ಅತ್ಯಮರದ ಕೆಳಗೆ ಆಸೀನನಾಗಿ, ವೃದ್ಧ ಶಿಷ್ಯರ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅತ್ಯದರ್ಶನಾನುಭವಕ್ಕೆ ಆತ ಸಾಕ್ಷಿ, ಶ್ರೀಚಕ್ರವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ಮಹಾಗುರು ಕೂಡ ಆತನೇ.

ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರೀ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಶ್ರೀಚಕ್ರವಾಗಲಿ, ದಶ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ

ಯಾವುದೇ ಯಂತ್ರವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ ಯಂತ್ರವನ್ನಾಗಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಸ್ವಷ್ಟಿಯ ರವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವುದೇ ಸುಂದರಿಯೋಗ.

ಆ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೇ ಮೋಕ್ಷ. ಇದರಿಂದ ಜಗತ್ತು ತನಗಿಂತ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ಮಾರ್ಗ. ಎಲ್ಲೋ ಯಾವುದೋ ಆನಂದಮಯ ಜಗತ್ತು ಇದೆಯೆಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಸ್ವಪರೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದೆನ್ನುವುದು ಸುಂದರೀ ಸಾಧನೆ.

ಇದೇ ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯವೆಂಬುದು ಸಾಧಕರ ವಿಶ್ವಾಸ.

ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಬಾಲಾರ್ಕ ಮಂಡಲಾ ಭಾಸಾಂ ಚತುರ್ಬಾರ್ಹಾಂ ತ್ರಿಲೋಚನಾಮ್

ಪಾಶಾಂಕುಶ ಶರಾಂಶಾಪಾನ್ ಧಾರಯಂತೀಂ ಶಿವಾಂಭಜೇ || 1 ||

ಬಾಲಾರ್ಕಾಯುತ ತೈಜಸಾಂ ತ್ರಿನಯನಂ ರಕ್ತಾಂಬರೋಲ್ಲಾಸಿನೀಂ

ನಾನಾಲಂಕೃತಿ ರಾಜಮಾನವಪುಷಂ ಬಾಲೇಂದು ಯುಕ್ ಶೇಖರಾಂ

ಹಸ್ತೈರಿಕುಧನುಃ ಸ್ವನಂ ಸುಮಶರಾಂ ಪಾಶಂ ಮುದಾಬಿಭೃತೀಂ

ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಸ್ಥಿತ ಸುಂದರೀಂ ತ್ರಿಜಗತಾ ಮಾಧಾರ ಭೂತಾಂಭಜೇ || 2 ||

ಪದ್ಮರಾಗ ಪ್ರತೀಕಾಶಾಂ ಸುನೇತ್ರಾಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರಾಮ್

ನವರತ್ನಲಸದ್ಭೂಷಾಂ ಭೂಷಿತಾ ಪಾದ ಮಸ್ತಕಾಮ್ || 3 ||

ಪಾಶಾಂಕುಶ ಪುಷ್ಪ ಶರಾನ್ ದಧತೀಂಪುಂಡ್ರ ಚಾಪಕಮ್

ಪೂರ್ಣ ತಾದುಣ್ಯ ಲಾಪಣ್ಯ ತರಂಗಿತ ಕಳೇಬರಾಮ್ || 4 ||

ಸ್ವ ಸಮಾನಾಕಾರವೇಷಕಾಮೇ ಶಾಶ್ವೇಷ ಸುಂದರಾಮ್

ಚತುರ್ಭುಜೇ ಚಂದ್ರ ಕಳಾ ವತಂಸೇ ಕುಚೋನ್ಮೇ ಕುಂಕುಮ ರಾಗಶೋಣೇ
ಪುಂಡ್ರೇಕು ಪಾಶಾಂಕುಶ ಪುಷ್ಪ ಬಾಣ ಹಸ್ತೇ ನೃಪೇ ಜಗದೇಕ ಮಾತಃ

ಜಪಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಐಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ ವ ಕುಲ ಹ್ರೀಂ ಹ ಸ ಕ ಹ ಲ ಹ್ರೀಂ ಸ ಕ ಲ ಹ್ರೀಂ

ಅಥವಾ

ಮಹಾಜ್ಞಾನಮಯೀ ವಿದ್ಯಾ ಪೋಡಶೀ ಮಾಂ ಸದಾಮತು
ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೇಂ ಐಂ ಸೌಃ
ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ ವ ಕುಲ ಹ್ರೀಂ ಸ ಕ ಲ ಹ್ರೀಂ
ಸೌಃ ಐಂ ಕ್ಲೇಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ
ಸರ್ವಾಂಗಂ ಮೇ ಸದಾಪಾತು ಬೀಜರೂಪಾತು ಪೋಡಶೀ

ಕವಚಂ

ಓಂ ಪೂರ್ವೇ ಭೈರವಿ ಪಾತು ಬಾಲಾ ಮಾಂಪಾಂತು ದಕ್ಷಿಣೇ
ಮಾಲಿನೀ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪಾತು ತ್ರಾಸಿನೀ ಉತ್ತರೇಽವತು || 1 ||
ಊರ್ಧ್ವಂ ಪಾತು ಮಹಾದೇವೀ ಮಹಾತ್ಮಪುರಸುಂದರೀ
ಅಧಸ್ತಾತ್ ಪಾತು ದೇವೇಶೀ ಪಾತುಲ ತಲ ಪಾಸಿನೀ || 2 ||
ಆಧಾರೇ ವಾಗ್ಭವಃ ಪಾತು ಕಾಮರಾಜಸ್ಥಾ ಹೃದಿ || 3 ||
ದಾಮರಃ ಪಾತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಮಸಕೇ ಸರ್ವ ಕಾಮರಃ || 4 ||
ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರೇ ಸರ್ವಗಾತ್ರೇ ಭಿದ್ರಸ್ತಾನೇಚ ಸರ್ವದಾ |
ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ಭಗವತೀ ಪಾತು ಮಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರೀ || 5 ||
ಐಂ ಹ್ರೀಂ ಲಲಾಟೇಮಾಂ ಪಾತು ಕ್ಲೇಂ ಕೂಂ ನಕ್ಷತ್ರೇಯೋಃ || 6 ||
ನಾಸಾಯಾಂ ಮೇ ಕರ್ಣಯೋಶ್ಚ ದ್ವೈಂ ದ್ವಾಂ ಚಿಟುಕೇ ತಥಾ || 7 ||

ಸೌಃ ಪಾತು ಗಳೇ ಹೃದಯೇ ಸಹಸ್ರೀಂ ನಾಭಿದೇಶಕೇ
ಕ ಲ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೇಂ ಸ್ವೀಂ ಗುಹ್ಯದೇಶೇ ಸಹಸ್ರೀಂ ಪಾದಯೋಸ್ಥಾ || 8 ||

ಸ ಹ್ರೀಂ ಮಾಂ ಸರ್ವತಃ ಪಾತು ಸಕಲೇ ಪಾತು ಸಂಧಿಮ
ಜಲೇ ಸ್ಥಲೇ ತಥಾಽಽಕಾಶೇ ದಿಶು ರಾಜಗೃಹೇ ತಥಾ || 9 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಶ್ರೀಂ ಬೀಜೇ ನಾದ ಬಿಂದುದ್ರಿತಯ ಶಶಿ ಕಳಾಕಾರರೂಪೇ ಸ್ವರೂಪೇ
ಮಾತರ್ಯೇ ದೇಹಿ ಬುದ್ಧಿಂ ಜಹಿ ಜಡತಾಂ ಪಾಪಮಾಂ ದೀನ ದೀನಮ್
ಅಜ್ಞಾನ ಧ್ವಾಂತ ನಾಶಕಮುಚಿತುಚರ ಪುರೋಸ್ತುತಾದ ಪದ್ಮೇ
ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾದ್ಯೈಃ ಪುರೋದ್ವೈಃ ಸುರಗಣ ವಿನಕ್ತೈಃ ಸಂಸ್ತುತಾಂ ತ್ವಾ ನಮಾಮಿ || 1 ||

ಕಲ್ಪೋಪ ಸಂಹರಣಿ ಕಲ್ಪಿತ ತಾಂಡವಸ್ಥ
ದೇವಸ್ಥ ಖಂಡಪರಶೋ ಪರಮೈರವಸ್ಥ
ಪಾಶಾಂಕುಶೈಕವಶರಾಸನ ಪುಷ್ಪಬಾಣಾಃ || 2 ||
ಸಾಸಾಂಕೇನೇ ವಿಜಯತೇ ತವ ಮೂರ್ತಿರೇಕಾ

ಹ್ರೀಂ ಕಾರಮೇವ ತವನಾಮ ಗೃಣಂತಿ ಯೇವಾ
ಮಾತಃ ತ್ರಿಕೋಣಿ ನಿಲಯೇ ತ್ರಿಪುರೇ ತ್ರಿನೇತ್ರೇ
ತತ್ತ್ವಂಸ್ತು ತಾ ಯಮ ಭಟಾಭಿ ಭವಂ ವಿಹಂತಿ
ದಿವ್ಯಂತಿ ನಂದನವನೇ ಸಹಯೋಕಪಾಲ್ಯೈಃ || 3 ||

ಗೋಣಾಂಕಾ ನಲ ಭಾನು ಮಂಡಲ ಲಸಕ್ಪ್ರೀಚಕ್ರ ಮಧ್ಯೇಽಂತಾಮ್
ಬಾಲಾರ್ಕಮೃತಿ ಭಾಸುರಾಂ ಕರತಲ್ಯೈಃ ಪಾಶಾಂಕುಶೌ ಬಿಭೃತೀಂ
ಚಾಪಂ ಬಾಣ ಮಹಿ ಪ್ರಸನ್ನ ವದನಾಂ ಕೌಸುಂಭ ಮಾನ್ವಿತಾಂ
ತಾಂ ತ್ವಾಂ ಚಂದ್ರ ಕಲಾದತಂಸಮುಕುಟಾಂ ಚಾರು ಸ್ಥಿತಾಂ ಭಾವಯೇ || 4 ||

ಸರ್ವಜ್ಞತಾಂ ಸದಸಿವಾಕುಟುತಾ ಪ್ರಸೂತೇ
ದೇವಿ ತ್ವದಂಘ್ರಿ ಸರಸಿರುಹಯೋಃ ಪ್ರಣಾಮಃ

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ

ಕಿಂಚಿತ್ಪುರಸ್ಕುಟಮುದ್ವಲಮಾತಪತ್ರ
ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರೇಚಮಹತೀಂವಸುಧಾಂಧಧಾತಿ || 5 ||

ಕಲ್ಯಾಣವೃಕ್ಷಭಿರಿವಾಮೃತಪೂರಿತಾಭಿಃ
ಲಕ್ಶ್ಮೀಸ್ವಯಂವರಣಮಂಗಳದೀಪಕಾಭಿಃ
ಸೇವಾಭಿರಂಜಿತವಪಾದಸರೋಜಮೂಲೇ
ನಾಕಾರಿಕೆಮನಸಿಭಕ್ತಿಮತಾನ್ಜನಾನಾಂ || 6 ||

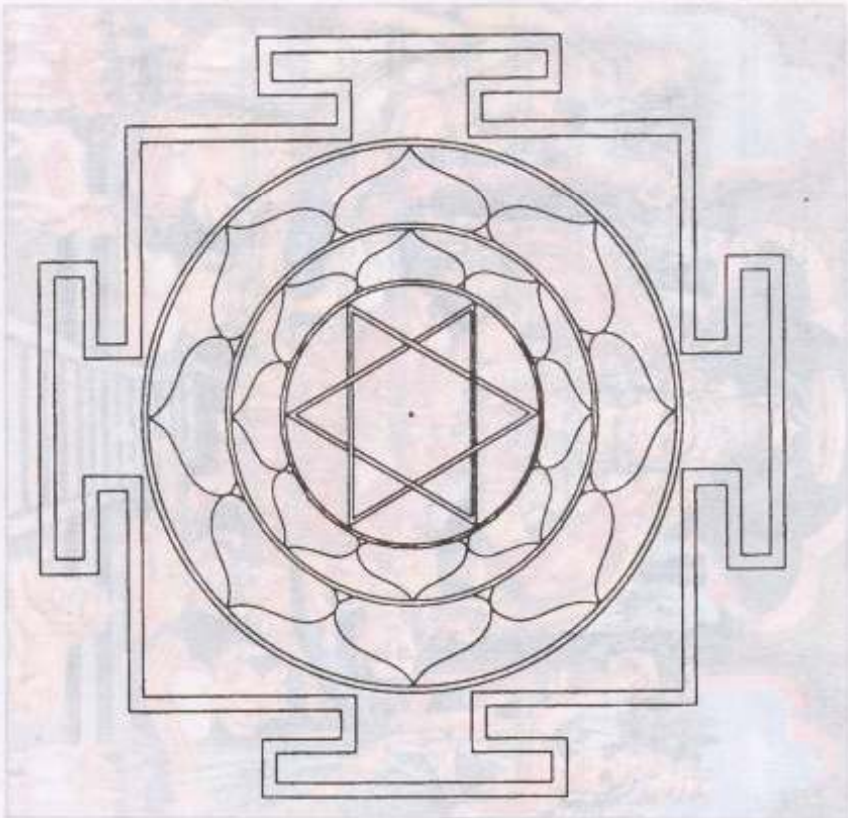
ಶಿವಶಕ್ತಿಃಕಾಮಃಕಿಶ್ಕಿರಧರವಿಃಶೋಕತೆಕರಣಃ
ಸರೋಹಂಸಃಶಕ್ತಸ್ತದನುಚಪರಾಮಾರಹರಯಃ
ಆಮೀಹೃಲ್ಲೇಖಾಭಿಸ್ತಿಸ್ತಭಿರವಾನೇಷುಘಟಿತಾ
ಭವಂತೇವರ್ಣಾಸ್ತೇತವಜನನಿನಾಮಾವಯಮಾಮ್ || 7 ||

ಕದಾಕಾಲೇಮಾತಃಕಥಯಕಲಿತಾಲಕಕರಸಂ
ಪಿಪೀಯಂವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಂತವಚರಣನಿರ್ಣೇಷನಜಲಂ
ಪ್ರಕೃತ್ಯಾಮೂಕಾನಾಮಪಿಚಕವಿತಾಕಾರಣತಯಾ
ಸದಾಧತ್ತೇವಾಗೇಮುಖಕಮಲತಾಂಬೂಲರಸತಾಮ್ || 8 ||

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ

ಭುವನೇಶ್ವರಿ

ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಯಂತ್ರ

ಪದ್ಮಮುಷ್ಣದಳಂ ಬಾಹ್ಯೇ ಪುತ್ರಂ ಪೋಷತಭಿದಳೈಃ
ವಿಲಿಖೇತ್ ಕರ್ಣಿಕಾ ಮಧ್ಯೇ ಪಟೋಣಿಮತಿ ಸುಂದರಮ್
ಚತುರಸ್ತ್ರಂ ಚತುರ್ದ್ವಾರ ಮೇವಂ ಮಂಡಲ ಮಾಲಿಖೇತ್

ಭುವನೇಶ್ವರಿ

‘ಭುವನೇಶ್ವರಿ’ ಪದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಅಷ್ಟೋಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಸಹಜಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಇದನ್ನು — ‘ಬಾಹ್ಯದ ಅನಂತಾಕಾಶವನ್ನು ಹೋಲುವಂಥ ಹೃದಯದ ಧರಾಕಾಶ ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಯಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಭುವನೇಶ್ವರಿದೇವಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ಥಿತಿವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಅಗಾಧ ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಆಕೆಯೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗರ್ಭಕೋಶ. ಆದರಿಂದಲೇ ವಿಶ್ವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆವಿರ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಎಟುಕುವಂಥದ್ದೇ ಹೊರತು ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವಂಥದ್ದಲ್ಲ.’

ಚಿತಿ ರೂಪೇಣ ಯಾಕತ್ವೇತದ್ ವ್ಯಾಪ್ತ ಸ್ಥಿತಾ ಜಗತ್

— ಅಂದರೆ, ಈ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸದ ರೂಪ ಮಾತ್ರ. ಇದನ್ನೇ ಶಕ್ತಿಯ ಉನ್ನಿಲನ(ಅರಳುವಿಕೆ)ವೆಂತಲೂ, ಇಲ್ಲವೇ ಉನ್ನೇಷವೆಂತಲೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಚಿತಿ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಾಸನೆ, ದಾನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ಆಕೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ.

ಆದಿಯಿಂದಲೂ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವುದನ್ನೇ ಆಕೆ ಬಹಿರ್ಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆದನ್ನು ಉನ್ನಿಲನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಮುಂದೆಕೋಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ —

‘ಯಥಾ ಪ್ರಥಿಪ್ಯಾ ಮೌಷಧಯ ಸ್ತಂಭವಂತಿ’

ಅಂದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ನಾನಾ ಬೀಜಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಮೂಹ, ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪಕ್ಕಪಾತವಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಕರ್ಮ ಬೀಜಾನುಸಾರ ನಾನಾ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಹೊಂದುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಗಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಾಶಕ್ತಿ ‘ಜಾಯಾ’ ಅಂದರೆ, ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಆ ‘ಜಾಯಾತ್ವ’ದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು ಕರ್ಮ (ಕ್ರಿಯೆ), ಶಕ್ತಿ, ಆ ಜಾಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯಂತೆ ಪ್ರಸರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮ ಪಾಕವೆಂದಾದ ಶಕ್ತಿಗೆ ವಿಶ್ವೋನ್ನತಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಶಕ್ತಿ ತಪಃಕರ್ಮಪಾಕ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಸೈಜನೇಷ್ಠ್ಯ ರೂಪಿಣಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರ್ಥವರ್ಣ ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ —

‘ತಪಶ್ಚೈವಾಪ್ಯಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ತ ದೈವಾತ್ಮರ್ಣಾದೇ’

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ‘ನಾಚ ಪ್ರಕಾಶನ’ (2-3-12) ಅದೇ ಸ್ತೋತ್ರ ಶಕ್ತಿಗಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಪ್ರಕಾಶನ ತತ್ತ್ವ’ವೆಂದರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ. ಅಂದರೆ, ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಚೇತನತ್ವದ ಧರ್ಮವೇ ಇದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಆದರಲ್ಲಿನ ಜಡತ್ವವು ಬೋಧಗಳವಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಪುರಿತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿನ್ನವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಆ ವಿಕಲ್ಪವಾಗಿಯೂ, ಚೇತನಾ ಸತ್ತಮವನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖೇನ ಜಗತ್ಸ್ಥಿತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಭೂತ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಚೇತನ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟವಾದ ಉನ್ನತ ಸಂಗತಿ ದೇವಿ ಸೂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಚೇತನಾಶಕ್ತಿಗೆ ವಿಧೇಯರೇ ಆಗಿ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಸೌಷ್ಠವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ‘ಭೋಕ್ತೃ ಶಕ್ತಿ’ಯ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡುವುದು, ಕೇಳುವುದು, ಉಸಿರಾಡುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಹ ಆ ಶಕ್ತಿ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಆಯಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥವರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಭುವನೇಶ್ವರೇವ ನಾಮಾಂತರೇಣ ಮಾಯಾ |

ಈಶ್ವಾ ಶಕ್ತಿಭಾವನೇಶ್ವರಿ ಮಧ್ಯಮಾದಿ ದೈವತಮ್ |

ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಭೂತಃ ಪೂರ್ವೋಪಾಪಾಪಾನ್ ಈಶ್ವಾ |

ಈಶ್ವಾ ಶಕ್ತಿ ರಿಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿ ರಿತ್ಯನರಾಂತರಮ್ |

ಕೃಚಿ ದೀಕ್ಶಾ ಪೂರ್ವಿಕಾ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರದರ್ಶತೇ |

ಕೃಚಿ ದೀಕ್ಶಾ ಪೂರ್ವಿಕಾ | ಆ ವಿಶೇಷಾ ದೇವ

ದ್ವಯೋಃ | ಈಶಸ್ತೇತ್ಯವ ವಿಶಾಲೋ ದೇವಃ |

ಭುವನೇಶ್ವರಿಗೆ ಮಾಯ ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಿನ. ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯೆಂದು, ಅದುದಕ್ಕೆ ಈಶ್ವಾಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೆಸರು. ಇಚ್ಛಾ— ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕೋರಿಕೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯ ಅಗತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಕ್ತಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಎರಡೂ ಭುವನೇಶ್ವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿರುವಂಥ ಗುಣಗಳು.

ಪಂಚಭೂತಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ, ದೇಶ (Space) ಕೂಡ ಘನೀಭವಿಸಿದ ಆಕಾಶಕಾಯವಾಗಿ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕಾಸ ವೈವಿರಿ (ಇಚ್ಛೆ)ಯಿಂದ ಇರುವುದು. ಸ್ಪಂದನಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಏನೋ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವ (ಈಶ್ವಾ) ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮೇಲೆಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಮಾಡುವ ಕಾಸೇ ಬದಲಾಗುವ ಗಾರುಡಿಯದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಂದರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಮಾಯಾ ಜಾಲ ಇರುವಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಖಾಲಿ (ಶೂನ್ಯತೆ)ಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅನಾಹತ ಶಬ್ದ ಆಗಬಹುದು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸುಳಿಯಾಗಬಹುದು. ಅದೇ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ದೇವಿ. ಎರಡಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಮ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವುದು. ಇಚ್ಛಾ ಹಾಗೂ ಈಶ್ವಾ ಎರಡಕ್ಕೂ ಭೇದ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ, ಈಶ್ವರನ ಈಶ್ವರೇ ವಿಶಾಲ ದೇಶವೂ, ದಿಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿವೆ.

ಅದರಲ್ಲಿರುವುದು ಘನೀಭವಿಸಿದ ಉಪಾದಾನ ಕಾರಣ. ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಲೀಲೆಯೇ.

ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಸ್ಥಾನದಾದ ಪರಮಾಕಾಶವನ್ನು ಆದಿತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆ + ದಿತಿ ಎಂದರೆ ಖಂಡವೆಂದು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಿತಿ ಸರ್ವದೇವತೆಗಳಿಗೂ ತಾಯಿ. ಸಕಲಕ್ಕೂ ತಾಯಿ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಥಮ.

ಶ್ರೀಂ ಎಂಬ ಒಂದು ಬೀಜಾಕ್ಷರದಿಂದಾಗಲಿ, ಮಾ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದಿಂದಾಗಲಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮಾ ಎಂದರೆ ಮಾತಾ ಎಂದರ್ಥ. ಶ್ರೀ ಮಾ ಎಂದರೆ ಸುಂದರವಾದ ಆಮೃತ ಎಂದರ್ಥ. ನಟರಾಜನನ್ನು ಭುವನೇಶ್ವರನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಕೇವಲಾಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅಣು ಅಣುವಿನಲ್ಲಿನ, ಸಕಲ ಚರಾಚರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಈ ಜಗತ್ಪ್ರಾಯೇ ಕಾರಣ.

ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಉದ್ಭವಿಸಿದ ದುತಿ ಮಿಂದು ಕಿರೀಟಾಂ ತುಂಗಪುಟಾಂ ನಯನತ್ರಯಯುಕ್ತಾಂ
ಸ್ಥೀರಮುಖೀಂ ವರದಾಂಕುಶ ಪಾಶಾಂ ಭೀತಿಕರಾಂ

ಪ್ರಭಜೇ ಭುವನೇಶೀಂ || 1 ||

ಬ್ರಹ್ಮರೂಪೇ ಸದಾಸಂದೇ ಪರಾಸಂದ ಸ್ವರೂಪಿಣೀ
ದ್ರುತಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದೇದೇವಿ ನಾರಾಯಣೀ ನಮೋಸ್ತುತೇ || 2 ||

ಶೌರಿಶ್ಚಕ್ರಾಸ್ತಿ ಹೃದಯೇಪು ಶರೀರ ಭಾಜಾಂ
ತಸ್ಯಾಪಿ ದೇವಿ ಹೃದಯಂ ತ್ವಮನು ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ
ಪದ್ಮೇ ತವಾಪಿ ಹೃದಯೇ ಪ್ರಥತೇ ದ ಯೋಯಂ
ತ್ವಮೇವ ಜಾಗ್ರದಖಿಲಾತಿತಯಾಂ ಶ್ರಯಾಮು: || 3 ||

ದಪಮಂತ್ರಂ

ಐಂ ಶ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ

ಅಥವಾ ಕ್ಲೀಂ

ಕವಚಂ

ಹ್ರೀಂ ಬೀಜಂ ಮೇ ಶಿರಃಪಾತು ಭುವೇಶೀಲಲಾಟಕಮ್
ಐಂ ಪಾತು ದಕ್ಷನೇತ್ರಂ ಮೇ ಹ್ರೀಂ ಪಾತು ವಾಮಲೋಚನಂ || 1 ||

ಶ್ರೀ ಪಾತು ದಕ್ಷಕರ್ಣಂ ಮೇ ತ್ರಿವರ್ಣಾತ್ಮಾ ಮಹೇಶ್ವರೀ
ವಾಮ ಕರ್ಣಂ ಸದಾ ಪಾತು ಐಂ ಘ್ರೀಣಂ ಪಾತು ಮೇ ಸದಾ || 2 ||

ಹ್ರೀಂ ಪಾತು ವದನಂ ದೇವೀ ಐಂ ಪಾತು ರಸನಾಂ ಮಮ
ವಾಕ್ಯಬಂಚ ತ್ರಿವರ್ಣಾತ್ಮಾ ಕಂಠಂ ಪಾತು ಪದಾಂಬಿಕಾ || 3 ||

ಶ್ರೀಂ ಸ್ಕಂಧೌ ಪಾತು ನಿರತಂ ಹ್ರೀಂ ಭುಜೌ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ |
ಕೈಂ ಕರೌ ತ್ರಿಪುಟೇಶಾನಿ ತ್ರಿಪುಟೈಶ್ಚರ್ದದಾಯಿನೀ || 4 ||

ಓಂ ಪಾತು ಹೃದಯಾ ಹ್ರೀಂ ಮೇ ಮಧ್ಯ ದೇಶಂ ಸದಾಽವತು
ಕೈಂ ಪಾತು ನಾಭಿ ದೇಶಂ ಸಾ ತ್ರೈಕೈಃ ಭುವನೇಶ್ವರೀ || 5 ||

ಸರ್ವಬೀಜ ಪ್ರದಾ ಪೃಥ್ವಂ ಪಾತು ಸರ್ವ ವಶಂ ಕರೀ
ಹ್ರೀಂ ಪಾತು ಗುರ ದೇಶಂ ಮೇ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಕಟಮ್ || 6 ||

ಮೂಹೇಶ್ವರೀ ಸದಾಪಾತು ಸಕ್ತಿನೀ ಜಾನು ಯುಗಕ್ರಮ್
ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾ ಸದಾಪಾತು ಸ್ನಾಹಾ ಪಾತು ಪದ್ವಯಂ || 7 ||

ಸಪ್ತ ದಶಾಕ್ಷರೀ ಪಾಯಾ ದನ್ನ ಪೂರ್ಣಾತ್ಮಿಕಾಪರಾ
ತಾರಂ ಮಾಯಾ ರಮಾ ಕಾಮಃ ಪೋದಪಾಣಾ ತತಃ ಪರಮ್ || 8 ||

ಶಿರಸ್ತಾ ಸರ್ವದಾ ಪಾತು ವಿಂಶದ್ವರ್ಣಾತ್ಮಿಕಾ ಪರಾ
ತಾರಂ ದುರ್ಗೇಯುಗಂ ರಕ್ತೇತ್ ಸ್ನಾಹೇತಿ ದಶಾಕ್ಷರೀ || 9 ||

ಒಯದುರ್ಗಾ ಘನಶ್ಯಾಮಾ ಪಾತು ಮಾಂ ಸರ್ವತೋ ಮುದಾ
ಮಾಯಾ ಬೀಜಾದಿಕಾ ಚೈವಾ ದಶಾಣಾ ಚ ಪದಾತಥಾ || 10 ||

ಉತ್ತಮತಾಂಚನಾಭಾಸಾ ಒಯ ದುರ್ಗಾ ನನೇಽವತು
ತಾರಂ ಹ್ರೀಂ ದುಂಚ ದುರ್ಗಾಯೈ ನಮೋಽಷ್ಟಾಣಾತ್ಮಿಕಾ ಪರಾ || 11 ||

ಶಂಖ ಚಕ್ರಧನುರ್ಬಾಣ ಧರಾ ಮಾಂದಕೈಃಮು
ಮಹಿಷಾ ಮರ್ಧಿನೀ ಸ್ನಾಹಾ ಮಮ ವರ್ಣಾತ್ಮಿಕಾ ಪರಾ || 12 ||

ನೈರೃತ್ಯಾಂ ಸರ್ವದಾ ಪಾತು ಮಹಿಷಾಸುರ ನಾಶಿನೀ
ಮಾಯಾ ಪದ್ಮಾಪತೀ ಸ್ನಾಹಾ ಸಪ್ತಾಣಾ ಪರಿಕೀರ್ತಾ || 13 ||

ಪದ್ಮಾವತಿ ಪದ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಮಾಂ ಸದಾವತು
ಪಾಶಾಂಕುಶ ಪುಟೇ ಮಾಯೇ ಹ್ರೀಂ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಸ್ನಾಹಾ || 14 ||

ತ್ರಯೋದಶಾಣಾ ತಾರಾಧ್ಯಾ ಅಶ್ವಾರೂಢಾನೇಽವತು
ಸರಸ್ವತಿ ಪಂಚಶರೇ ನಿತ್ಯಕೈಃ ಮದ್ರದೇ || 15 ||

ಸ್ನಾಹಾಚ್ಯಾಕ್ಷರೀ ವಿದ್ಯಾ ಮಾ ಮುಕ್ತರೇ ಸದಾಽವತು
ತಾರಂ ಮಾಯಾತು ಕವಚಂ ಭೇ ರಕ್ತೇತ್ ಸತತಂ ಪದ್ಮಾಃ || 16 ||

ಹೃದ್ರಂ ಕೈಂ ಹ್ರೀಂ ಘೃತ್ ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾ ದಶಾಣಾ ಖಿಲಪ್ರದಾ
ತ್ವರಿ ತಾಷ್ಟಾಶ್ರಿಃ ಪಾಯಾ ಚೈವ ಕೋಣೇ ಸದಾ ಚ ಮಾಮ್
ಐಂ ಕೈಂ ಸೌಃ ಸಾ ತತೋ ಬಾಲಾ ಮಾ ಮೂರ್ಧ್ವಂ ದೇಶತೋಽವತು
ಬಿಂವಂತಾ ಚೈರವೀ ಬಾಲಾ ಭೂಮೌ ಚ ಮಾಂ ಸದಾಽವತು || 16 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಜಗದ್ವಿನಾಸಂಧಕರಿಂ ಜಯಾಖ್ಯಾಂ ಯಶಸ್ವಿನೀಂ ಯಂತ್ರ ಸುಯದ್ವಯೋನಿಂ
ಜಿತಾ ಮಿತಾ ಮಿತ್ರ ಕೃತ ಪ್ರಪಂಚಂ ಭಜಾಮಹೇ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಶ್ವರಿಂ ತಾಂ ||

ಹರೌ ಪ್ರಸುಪ್ತೌ ಭುವನತ್ರಯಾಂತೇ ಆವಾತರನ್ನಾಭಜ ಪದ್ಮಜನ್ಮಾ
ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷೇಣ ಕುಬೇರ ಕಲ್ಪಾ ಭವಂತಿ ಯನ್ಮಾ ಪದಭಕ್ತಿ ಭಾಜಾ

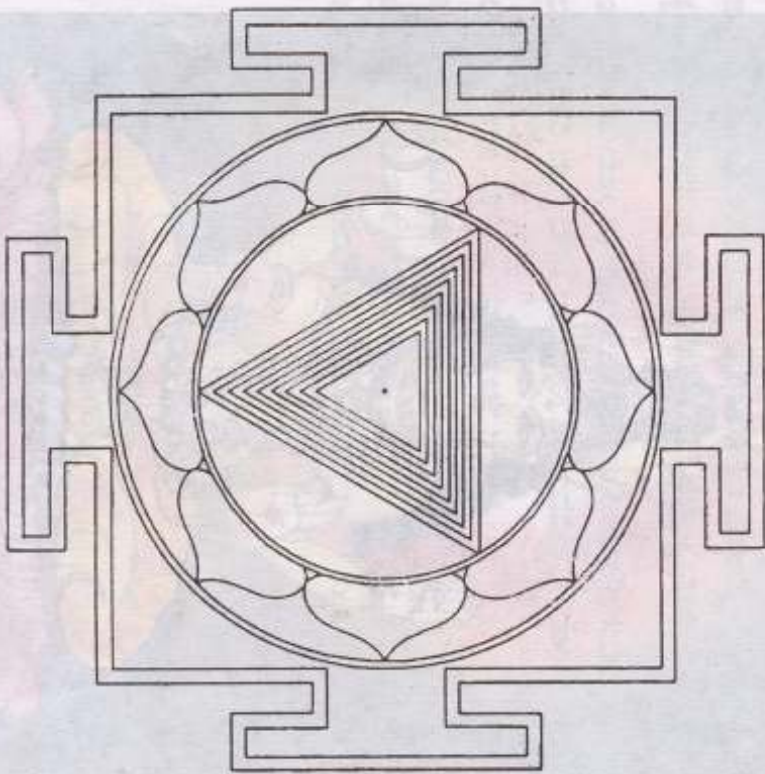
ಯದಾಜ್ಞಯಾ ಯೋ ಜಗದಾಪ್ತ ಕೇಷಂ ಸ್ವಪತ್ನಃ ಶ್ರೀಪತಿರೌರಸಂನಾ
ಬಿಭೃತ್ರಿ ಸಂಹರ್ತ್ರಿ ಭವಸ್ತದಂತೇ ಭಜಾಮಹೇ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಶ್ವರಿಂ ತಾಂ

ಯಾಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂ ಸುಕೃತಿನಾಂ ಭವನೇಷ್ಟಲಕ್ಷೀಃ
ಪಾಪಾತ್ಮನಾಂ ಕೃತಧಿಯಾಂ ಹೃದಯೇಷು ಬುದ್ಧಿಃ

ಶ್ರದ್ಧಾಸುತಾಂ ಕುಲಜನ ಪ್ರಭವಸ್ತು ಲಜ್ಞಾ
ತಾಂ ತ್ವಾಂ ಸತಾಶ್ಚ ಪರಿಪಾಲಯ ದೇವಿ ವಿಶ್ವಮ್

ತೃಪ್ತಾರಬ್ಧಿರವಿ

ಚೈರವಿ ಯಂತ್ರ

ಪದ್ಮಮುಷ್ಣದಳೋಪೇತಂ ನವಯೌನ್ವಾಡ್ಯಕರ್ಣಿಕಾಮ್
ಚತುರ್ಧಾರ ಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಭೂಗೃಹಂ ವಿಲಿಖೇ ತ್ವತಃ

ದಶಸ್ತೋತ್ರಂ

ತ್ರಿಪುರಚೈರವಿ

ಚೈರವೀ ಅಥವಾ ತ್ರಿಪುರಚೈರವಿ ಎಂದರೂ ಒಂದೇ. ಪರಾ ಪಶ್ಚಿಮಿ ಮಧ್ಯಮಾ ವೈವಿರಿಗಳೆಂಬ ವಾಕ್ಯನಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೇಲಲನೆಯದಾದ ಪರಾವಾಕ್ಯ ತ್ರಿಪುರಚೈರವಿ. ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ ಮಧ್ಯಮ ವಾಕ್ಯಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ. ತಾರ ಪಶ್ಚಿಮಿ ವಾಕ್ಯಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ. ಚೈರವಿ ಪರಾ ವಾಕ್ಯಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ.

ಋಗ್ವೇದ ಪರಾ ಪಶ್ಚಿಮೀ ಮಧ್ಯಮಾ ವೈವಿರೀ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ. ತಂತ್ರಗಳೂ ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಬಳಸುತ್ತಿವೆ. ವೈವಿರೀ ವ್ಯಕ್ತೆ ಪದ. ವಾಗ್ವಂತ್ರಂ, ಅಂದರೆ ಕಂಠ, ಅದರ ಸ್ವಳ. ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಧ್ಯಮಾ ವಾಕ್ಯ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ನಮ್ಮ ಶ್ರವಣವೇ ಅದರ ಕಾರ್ಯ. ಸ್ವಾಸ್ತ ಹೃದಯ. ಸ್ವಪ್ನದಶೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂಚಾರ.

ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಬಗೆಯ ವಾಗ್ವೇದಗಳಿವೆ. ಅಪು ಮನುಷ್ಯರ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂಥದ್ದು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಚೈರವಿ ಪರಾವಾಕ್ಯಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ. ಅಕೆ ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಗೂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಭಯಂಕರವಾದ ಗುಡುಗಿನ ಘರ್ಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಮಣಗಳನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಸುಂದರವಾದ ಸಿಡಿಲನಂಥವಳು ಭೈರವಿ. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ತೀವ್ರತೆ, ಕಣ್ಕೋರೈಸುವಂಥ ತೇಜಸ್ಸು, ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಉಜ್ಜಲಹಂತಿಯಿಂದ ವಿಕಸಿತಗೊಳಿಸಿ ತೋರಿಸುವ ಕಳಾಶ್ಚಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅದರಲ್ಲೇ ಮೂರ್ತೀಭವಿಸಿವೆ. ಅದು ಚಿದಗ್ನಿ.

ಪಂಚಭೂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾನಪಡೆದ ಅತಿರೋಷಿತ ಸೃಷ್ಟಿಕಾಂಡವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಲಾಗಾ ಹಾಕುವ ಮನಃಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಳು ಈ ದೇವಿ. ದೃಶ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನಸಿಕ ಬುನಾದಿ ಆ ದೇವಿ.

ಭೈರವಿಯಲ್ಲಿ ಅಮಾನುಷ ಉಗ್ರತೆ, ಕೋಪ ಉರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕೊಪಾಂಗ್ನಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಮಷ, ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಡಲು, ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಲು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ, ಸಲಹೆಪುದು ಮಹಾ ಕಷ್ಟದ ವಿಚಾರ. ಆಕೆಯ ಉಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದವನು ದೂರವಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮ.

ಅಗ್ನಿತುಲ್ಕವಾದ ಪರಾವರ್ಗೀವತೆ ಈಕೆ. ಆ ವಾಗ್ವಿನಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸಂಹಾವತಾರ ಹೊರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಕೆಗಿರುವ ಉರಿ ಬೆಳಕು ಚಿದಗ್ನಿ ಕುಂಡಗಳು. ಪವಿತ್ರತೆಗೆ ಈ ಅಗ್ನಿವೇದೋ! ಭೈರವಿಗಿರುವ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜ್ವಾಲೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಸಮುಕ್ತಮದಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಆಗ್ನೇಯಾಸ್ತ ಈ ಅಗ್ನಿ ಆಕೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ.

ಭೈರವಿಯನ್ನು ದುರ್ಗಾ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ಗಮವಾದ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ದುಚಿಸುವವಳೇ ದುರ್ಗಾ. ದುರ್ಗೆಗೆ ವಾಹನ ಸಿಂಹ. ಸಿಂಹದ್ವಯ ಭಾನು ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನ ಅಗ್ನಿ. ಆ ಅಗ್ನಿಪೂರಿತ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ರಾಕ್ಷಸ ಸಂಹಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ ದುರ್ಗಾದೇವಿ. ಅಶ್ವತರನ್ನು ರೋಗ, ತೊಂದರೆ, ಅಪಶ್ರುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ಅವರ ದುಷ್ಟ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಭೈರವಿಗೂ ತಾರಗೂ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ವಾಗ್ವೇವತೆಗಳೆ. ಪರಾವಾಕ್ಯೆಗೆ ಈಕೆ, ಪಶ್ಯಂತಿಗೆ ತಾರ ದೇವತೆಗಳು.

ವಾಕ್ಸರಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿದಾಗ ಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ. ಆದರೆ ಭೈರವಿ ತಾರಾದೇವಿಗಿಂತ ಒಂದು ಹಂತ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಭೈರವಿ ಸಮರ ದೇವತೆ.

ತಪಸ್ಸು, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಗಳಂಥವುಗಳಿಗಾಗಿ ಭೈರವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಪಸ್ಸಿಂದಲೇ ಗುರಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರತವಾಗಿರುವುದು. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದಾಗ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೆಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳತ್ತ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಳಿ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತುಡಿತ ಎಂದರು. ತಪಸ್ಸು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉಪಾಸನಾ ದೀಕ್ಷೆ, ಮನಃ ಪ್ರತಿಗಳೆ, ಸಮಾಧಿ ಸಾಧನೆಗಳು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳು ಇಂಥ ಅಮುಷ್ಮಿತ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ತ್ರಿಪುರಭೈರವಿಯನ್ನು ಸಾಧಕರು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭೈರವಿಗೆ ಚಂಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ. ಚಂಡಿ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಯುದ್ಧ ದೇವತೆ.

ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯ ಹಾಗೆಯೇ ತ್ರಿಪುರಭೈರವಿಯೂ ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವತೆ. ಅಗ್ನಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಭೈರವೀ ತತ್ತ್ವವ್ಯಾಪಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕೆಗಿರುವ ಭೂಸಂಬಂಧಿ ಉಗ್ರತ್ವವೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮರದೇವತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ದೃಶ್ಯಮರ್ವಿನಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾಕಾಳಿ, ಮಹಾ ಸರಸ್ವತಿಯರು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಪತ್ನಿಯರು. ದೃಶ್ಯಮರ್ವಿನೀತ್ವವು ಪೂಜಾ ಸೂತ್ರವಾದಾಗ ಅದೇ ತ್ರಿಪುರಭೈರವಿ. ಈ ಸೂತ್ರ ಮಹಾಶಕ್ತಿಗಳಾದ ಮೂವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಭೈರವಿ ಮಾನವ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಮೂಲಾಧಾರ ವಾಸಿನಿ. ಕುಂಡಲಿನೀ ಎಂದರೆ ಆಕೆ. ಭೈರವಿಯನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಉಳ್ಳವರು ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬಾರದು. ರುದ್ರವನ್ನು ಪರಿಸುತ್ ರುದ್ರನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಭೈರಾರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭೈರವಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ, ಭೈರವಿಯನ್ನು ಶಾಂತಿಗಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದವರು ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬಾರದು.

ಉದಯಸೂರ್ಯನ ಸಹಸ್ತ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದವಳು ಭೈರವಿ. ಮೂರು ಕಣ್ಣು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ. ನಗುಮೊಗದೊಂದಿಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾಳೆ ಭೈರವಿ. ರಕ್ತ

ಕೌಸುಂಭ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ, ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾದ ಸ್ತನಗಳಿಂದ ಮೂಳೆಗಳ ದಂಡದೊಂದಿಗೆ, ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆ, ಪುಷ್ಕರದೊಂದಿಗೆ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ತೇಜೋವಿಜಯವನ್ನು ಆಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿ ಕಪಾರಿಗಳೆಂಬವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಭೈರವಿಗೆ ಬೆಳಕೇ ಖಡ್ಗ. ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪಂಚದಶೀ ಪುತ್ರದಿಂದಲೂ ಭೈರವಿಯನ್ನು ಉಪಾಸಿಸಬಹುದು. ಯೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದರೆ ಮೂಲಾದಾರದಲ್ಲಿರುವ ಭೈರವಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಸಹಸ್ರಾರದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇರು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೆಂದು.

ಧ್ಯಾನಂ

ತ್ರಿಪುರಭೈರವಿ ಉಪಾಸನಾ

ಉದ್ಯದ್ವಾನು ಸಹಸ್ರಕಾಂತಿ ಮರುಣಿ ಕೌಮಾಂ ಶಿರೋ ಮಾಲಿಕಾಮ್
ರಕ್ತಾಲಿಪ್ತ ಪುಷ್ಕೋದಧರಾಂ ಜಪವಟೀಂ ವಿದ್ಯಾ ಮುಖೇತಿಂ ವರಮ್
ಹಸ್ತಾ ಭೈರವಧೀಂ ತ್ರಿಸೇತ್ರ ವಿಲಸದ್ವಕ್ತ್ರಾರವಿಂದಂ ಶ್ರಿಯಮ್
ದೇವೀಂ ಬದ್ಧ ಹಿಮಾಂಶು ರತ್ನಮುಕುಟಾಂ ವಂದೇ ಸಮಂದ ಸ್ಮಿತಾಮ್

ಐಪಮಂತ್ರಂ

ಹಸ್ ರಿಮ್ ಹ ಸ ಕ ಲ ರೀಂ ಹಸ್ ರಾಃ

ಅಥವಾ (ಹ್ರೈಂ ಹ್ರೈಂ ಹ್ರೈಂ)

ಹಸೇಂ ಹ ಸ ಕ ರೀಂ ಹ ಸಾಃ

ಕವಚಂ

ಹ ಸ್ರಾಂಮೇ ಶಿರಃ ಪಾತು ಭೈರವೀ ಭಯನಾಶಿನೀ
ಸಕಲರೀಂ ನೇತ್ರಂಚ ಹಸ್ತಾಂ ಚೈವ ಲಲಾಟಕಮ್ || 1 ||
ಕುಮಾರೀ ಸರ್ದಗಾತ್ರೀ ಚ ವಾರಾಹೀ ಉತ್ತರೇತಥಾ
ಪೂರ್ವೇ ಚ ವೈಷ್ಣವೀ ದೇವೀ ಇಂದ್ರಾಣೀ ಮಮ ದಕ್ಷಿಣೇ || 2 ||

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಸ್ವೀಂ ಹೂಂ ಘಟ್ ಸಾ ತಾ ದಾ ಸರತ್ತ ಮೂಂ ಸದಾ ಮತು
ದ್ವಿದಿಕ್ಷು ಚ ಸರ್ವತ್ರ ಚೈರವೀ ಸರ್ವದಾಽವತು || 3 ||

ವಾಹನಾನಿ ಸದಾ ಪಾಂತು ಆಸ್ತಾಸ್ತಪಾಂತು ಸರ್ವದಾ
ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಸರ್ವದಾ ಪಾಂತು ಯೋಗೈಃ ಪಾಂತು ಸರ್ವದಾ || 4 ||

ಅನಂದ ರೂಪಿಣೀ ದೇವೀ ಚಿತ್ಸ್ವರೂಪಾ ಚಿದಾತ್ಮಿಕಾ
ಸರ್ವದಾ ಸುಂದರೀ ಪಾತು ಸುಂದರೀ ಭವ ಸುಂದರೀ || 5 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಸದ್ಗುಃ ಸಮುದ್ಗತ ಸಹಸ್ರ ದಿವಾಕರಾಭಾಂ
ವಿದ್ಯಾಕ್ಮ ಸೂತ್ರ ವರದಾಭಯ ಚಿಹ್ನಹಸ್ತಾಂ
ನೇತ್ರೋತ್ಪಲೈಃ ಸ್ತ್ರೀ ಭಿರಲಂಕೃತ ವಕ್ತ್ರಪದ್ಮಾಂ
ತಾಂ ಪಾರ ಭಾರ ದುಚಿತಾಂ ತ್ರಿಪುರೇ ಭಜಾಮಃ

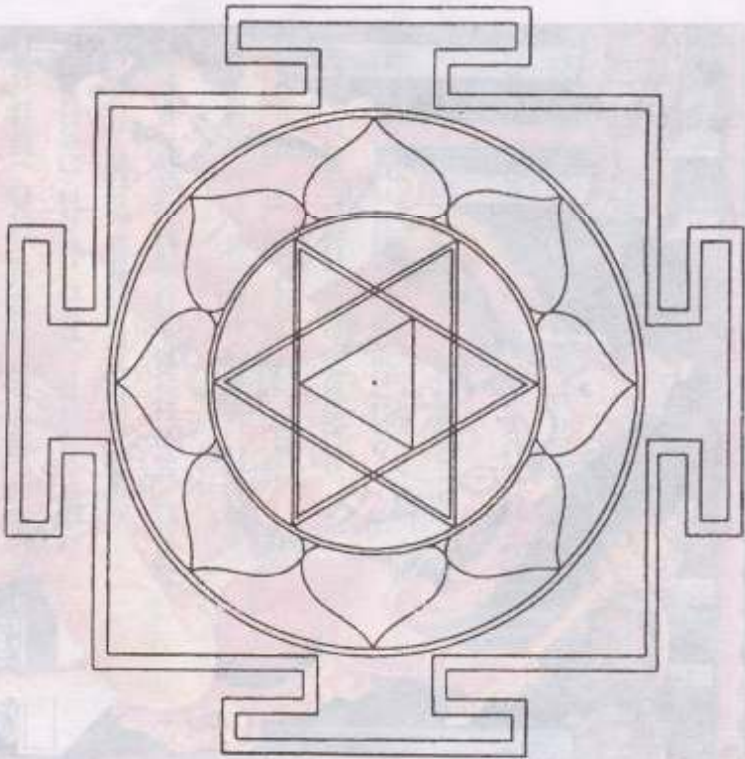
ಸ್ಮಲ್ಪಲಾಂ ಪದಂತಿ ಮುನಯಃ ಶ್ರುತಿಯೋರ್ದ್ವಣಂತಿ
ಸೂಕ್ಶ್ಮಾಂ ಪದಂತಿ ವಚನಾ ಮುಧಿವಾಸ ಮನ್ಯೇ
ತ್ವಾಂ ಮೂಲ ಮಾಹು ರಪರೇ ಜಗತಾಂ ಭವಾನಿ
ಮನ್ಯಾಮಹೇ ವಯ ಮಪಾರ ಕೃಪಾಂಘು ರಾಶಿಮ್

ನಾರಯಣೀತಿ ನರಕಾರಣವ ತಾರಣೀತಿ
ಗೌರೀತಿ ಖೇದ ಶಮನೀತಿ ಸರಸ್ವತೀತಿ
ಜ್ಞಾನಪ್ರದೇತಿ ನಯನ ತ್ರಯ ಭೂಷಿತೀತಿ
ತ್ವಾ ಮದ್ರಿ ರಾಜ ತನಯೇ ವಿವಿಧಾ ಪದನ್ತಿ

ಸುಧಾಂಶು ಸೂರ್ಯ ವಹ್ನಿ ಲೋಚನತ್ರಯಾನ್ವಿತಾನನಮ್
ನರಾಂತಕಾಂತಕ ಪ್ರಭೂತಿ ಪರ್ವ ದತ್ತ ದಕ್ಷಿಣಾಮ್
ಸಮುಂಡ ಚಂಡ ಖಂಡನಮ್ ಪ್ರಚಂಡ ಚಂದ್ರಹಾಸಿನೀಮ್
ತಮೋ ಮತಿ ಪ್ರಕಾಶಿನೀಮ್ ಭಜಾಮಿ ಚೈರವೀಂ ಸದಾ ||

ಬುಗಲಾಮುಖಿ

ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ಯಂತ್ರ

ಬಿಂದು ತ್ರಿಕೋಣ ಪಟೋಣಿ ಪೃತಾಪ್ತ ದಳಮೇವಚ
ವೃತ್ತಂಚ ಪೋಡತ ದಳಂ ಯಂತ್ರ ಚ ಭೂಪು ರಾತ್ಮಮಾ

ಅಥವಾ

ತ್ರಿಕೋಣಂ ಚೈವ ಪಟೋಣಿಂ ವಸುಪತ್ರಂ ತತಃ ಪರಮ್
ಪುನಶ್ಚ ವಸ ಪತ್ರಂಚ ವರುಲಂಚ ಪುಕಲ್ಪಯೇತ್
ಪೋಡತಾರಂ ತತಃ ಪಠಾತ್ ಚತುರಸ್ತ್ರಂ ವಿಧೀಯತೇ
ವರ್ತುಲಂ ಚತುರಸ್ತ್ರಂಚ ಮಧ್ಯೇ ಮಾಯಾಂ ಸಮಾಲಿಖೇತ್

ಬಗೆಳಾಮುಖಿ

ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ಸಮ್ಮೋಹನ, ಶತ್ರುಸ್ತಂಭನ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ. ಯಾರಾದರೂ ನುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ನಡು ದಾರಿಯೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಪುರುಷನು ನಿಂತು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿ, ಮೈಮರಯುತ್ತಾನೆ. ಎದುರುಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಶಕ್ತಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಸ್ತಂಭನ ಶಕ್ತಿ ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸ್ತಂಭನ ಅಂದರೆ ಚಲನವಿಲ್ಲದಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಅದೇ ಮಾತಿನ ವಿಷಯವಾದರೆ ವಾಕಟ್ಟು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಾಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿದೇವತೆ ಬಗೆಳಾಮುಖಿ. ಬಗೆಳಾ ಅಂದರೆ ಹಗ್ಗ ಮುಖಿ ಎಂದರೆ ಣಯ.

ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ತಾರಾದೇವತೆಯಂತೆಯೇ ವಾಕ್ಶಕ್ತಿ ನಾದ ಕಾಂತಿಯಾದರೆ ತಾರಾದೇವಿ ಬಗೆಳಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕಾರಿನ ಹೆಡ್‌ಲೈಟ್‌ನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಾಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆನೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವಾಕ್ಶಕ್ತಿಗೆ ಕೂಡ ವಿಪರೀತವಾದ ಕಾಂತಿ (ಮನೋಬುದ್ಧಿತ್ವ) ಸರ್ವವಾದಾಗ ವಾಗ್ಗಂಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಕ್ಶಕ್ತಿಗೆ ಬಗೆಳಾದೇವಿ ಅವಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತು ಬಾರದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಕೋಹಂ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ವದಂಥದ್ದೆಂದು ಪಂಡಿತರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಹೋದಾಗ ಅಹಂಕಾರ 'ಯತೋ ಜಾತಾ ನಿವರ್ತಂತೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ಮನಸಾ ಸಹಾ' ಎಂಬ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ಶರಣಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿಡುತ್ತದೆ.

ಆ ಸ್ತಂಭನ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬಗೆಳಾಮುಖ. ವಾಕ್ಯಗೆ ಕಾಂತಿ ಅಂದರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ. ಇರುವ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಆ ಗುರುತಾಗಿಬಿಡುವುದೇ ಇದರಲ್ಲಿನ ಕ್ರಮ.

ಆಗ ವಾಕ್ಯಯಂತ್ರ ಬಿಡ್ಡುಹಾಗಲ್ಲದೆ ಅಂತರ್ಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಕ್ಕರೆ ಶರೀರದಂತೆ, ಕತ್ತಂತೆ, ಮೂಗಿನಂತೆ ಮತ್ಯಾವತಾರ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೊಳಗಾದ ಕಾರಣ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತದ್ದೇ ಇದು ಬಗೆಳಾ ರಹಸ್ಯ.

'ಕೋಹಂ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ, ಅರ್ದಪುರಿತ್ವದಿಂದಾದರೂ 'ಎಲ್ಲ ನಾನುಗಳು ನಾನಾದ ನಾನು; ಅಂತರಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವ ವಿರುದ್ಧ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಭೈರವಿಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಭೈರವಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಂಸಗೊಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ಸಾಕ್ಷಿಕೆ ಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.'

ಭಿನ್ನಮುಖ್ಯತೆ ಈಕೆಗೂ ವಜ್ರ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ವಿದ್ಯುಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಇವೆ. ಮಾಯಾವರಣಾವಸ್ಥೆ ಭಿನ್ನಮುಖ್ಯ ರ್ವಂಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮಾಯಾವರಣ ಆವರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮಹಾದೇವಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಯಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಭಿನ್ನಮುಖ್ಯ ವಜ್ರಾಯುಧ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶಿರಃಖಂಡನವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಸಮೋಪನ ಸಂಸ್ತಂಭನ ಶಕ್ತಿಯ ಅವತಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಂಭನ ಮಾಡಿ ಎದುರಿಸಿದರೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ, ಅಂತರಿಕವಾಗಿ ಆದ ನಮ್ಮ ಕೈದ್ರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಸುಖದ ಮದದಂಥ ಮಾಯಾ ಮುಸುಗನ್ನು ಸರಿಸಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲರಿಸಿ, ಸಿದ್ಧಸತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಗೆಳಾಮುಖಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ವಾಕ್ಯಗೆ ವಿಶಾಸ ಧರ್ಮ. ಶಕ್ತಿಗೆ ಪಟುತ್ವ ಧರ್ಮ. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮ. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ ಧರ್ಮ. ಈ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಾಗ ವಾಕ್ಯನ್ನು

'ಮಹಾಪದಿ ಮಹಾಘೋರೇ ಮಹಾರೋಗೇ ಮಹಾರಣೇ ಶತ್ರುಚ್ಚಾಚೀ ಮಾರಣಾದೌ ದಂತೋನಾಮೋಹನೇ ತಥಾ' ಈಕೆ ಉಪಾಸಕರ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಟಾಭಿಚಾರ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಸೋಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಧೂಮಾವತಿ ಎಂದರೂ, ನಿಮಿತಿ ಎಂದರೂ ಒಬ್ಬರೇ. ಧೂಮಾವತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಅಕ್ಕ. ಜೇಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀವನವೆಲ್ಲವೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ—

ಕುತಿಪಾಪಮಲಾಂ ಚೈಷ್ಠಾಮಲಕ್ಶ್ಮೀಶ್ವಯಾಮ್ನಹಂ

ಅಭೂತಿ ಮ ಸಮೃದ್ಧಿಂಚ ಸರ್ವಾಂ ನಿರ್ಬುದ ಮೇ ಗೃಹಾತ್

(ಈಕೆಗೆ ಜೇಷ್ಠಾದೇವಿ, ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವಿದ್ಯೆ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ.)

ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸರಳನ ಮುಂಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳಕಿದ್ದರೆ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸರಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗದ್ವ್ಯವಹಾರ ಸರಳಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸರಳೇ ಧೂಮಾವತಿ. ಜಗಜ್ಜಗಜ್ಜೀವಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯಕಾಲ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಂಥ ಸರಳನ ಹೊರತು ಬೇರಾವುದೇ ಪ್ರಜ್ಞ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ಆನಂದ, ಕಾಲ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಧೂಮಾವತಿ ಸ್ತೋಟಗೊಳ್ಳದೇ ಇರುವ ಕತ್ತಲೆ. ಸ್ತೋಟಗೊಂಡ ನಂತರ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬ, ನಿತ್ಯ ಅತ್ತ ಕಡೆ ತಿರುಗಿರುವ ಚಂದ್ರಗೋಳದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಧಭಾಗ. ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ತಾನೇ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಭೂಭ್ರಮಣವೇಗದಿಂದ ಸಮಾನವಾದ ವೇಗದಿಂದ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿನ ಒಂದರ್ಧ ಸದಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯೇ ತಿರುಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಖದಲ್ಲಿನ ಮಾಧುರ್ಯದ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಎಳೆದೊಯ್ಯುವ ವಿರೂಪ ವೋಹಿನಿ ಧೂಮಾವತಿ. ಗಣಪತಿ ಮುನಿ ಈಕೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯಾನಂದ ಪ್ರದಾಯಿನಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಆವರಣಶಕ್ತಿ, ವಿಕೀಪಶಕ್ತಿ ಎಂದು ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಇರುವುದನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲದಂತೆ ತೋರುವುದು ಆವರಣ ಶಕ್ತಿ. ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಇರುವಂತೆ ತೋರಿ, ಭ್ರಮೆಗೆ ನೆಟ್ಟುವುದು ವಿಕೀಪಶಕ್ತಿ. ಧೂಮಾವತಿ ಎರಡೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಮರೆಯುವುದೇ ಮರಣ.

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಃ

ಯಯುಕ್ತ ಬಹುಥಾ ಪಠ್ಯಂತಿ ಸಾ ಮಾಯಾ

ಪೌರಾಣಿಕ ದೇವೀಷೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಈ ವಿಷಯ. ರಾತ್ರಿಗೆ ಅಭಿಷ್ಠಾನ ದೇವತೆಯಾದ ವರುಣನ ಪತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಈಕೆಯನ್ನು ವರುಣಾನೀ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

‘ಧೂಂ ಧೂಂ ಧೂಮಾವತೀ ಸ್ವಾಹಾ ಠಃ ಠಃ’ ಎಂಬುದು ಜಪಮಂತ್ರ. ಎಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಕ್ತವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೇ ಧೂಮಾವತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಮಯವಾದ ಮಧ್ಯದತ್ತೆ ಒಂದೇ. ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಮುನ್ನ ಸಾವಿಗೆ ನಂತರ ಎಲ್ಲವೂ ಅವ್ಯಕ್ತವೇ. ಈ ಅವ್ಯಕ್ತದತ್ತೆಯನ್ನೇ ಧೂಮಾವತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ವೈದಿಕಾಳಿಯೇ ಧೂಮಾವತಿ. ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಕಾಲಾತೀತಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾಣಾತೀತಾನುಭವಕ್ಕೆ, ವ್ಯಕ್ತಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾದ, ಅವ್ಯಕ್ತಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಲಕ್ಷಣ ದೌಹೃದಯವಾದ ಧೂಮಾವತೀ ಪ್ರತಿರೇ. ಹೃದಯದಲ್ಲಿನ ಧರಾಕಾಶ ಧೂಮಾವತಿಗೆ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರದೆ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತಿರುಗಾಡುವುದು ಈಕೆಯ ಸ್ವಭಾವ.

ವಿಹಾರ ರೂಪದ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸುಂದರರೂಪ ಅಡಗಿರುವುದೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವೆಡಿಸುವ ಧೂಮಾವತಿ ಮಂತ್ರೋದಿಷ್ಟ ನಿರೂಪಣೆ.

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಃ

ಧೂಮಾವತಿ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ವಿವರ್ಣಾ ಚಂಚಲಾ ದುಷ್ಟಾ ದೀರ್ಘಾ ಚ ಮಲಿನಾಂಬಲಾ
ವಿಮುಕ್ತ ಕುಂತಲಾ ರೂಕ್ಷಾ ವಿಧವಾ ವಿರಳದ್ವಿಜಾ
ಕಾಕದ್ವಜ ದಳಾ ರೂಢಾ ವಿಲಂಬಿತ ಪಯೋಧರಾ
ಶೂರ್ಪಹಸ್ತಾ ತಿರೂಕಾಕ್ಷಾ ಧೂಮಹಸ್ತಾ ವರಾಸ್ವಿತಾ
ಪ್ರವೃದ್ಧ ಘೋಷಣಾತು ಭೃಶಂ ಕುಟಲಾ ಕುಟಿಲೇಕ್ಷಣಾ
ಕುತಿಪಾಸಾದೀತಾ ನಿತ್ಯಂ ಭಯದಾ ಕಲಹಪ್ರಿಯಾ

ಜಪಮಂತ್ರಂ

ಧೂಂ ಧೂಂ ಧೂಮಾವತೀ ಠಃ ಠಃ

ಕವಚಂ

ಓಂ ಧೂಂ ಬೀಜಂ ಮೇ ಶಿವಃ ಪಾತು ಲಲಾಟಂ ಸದಾಽಪತು
ಧೂಮಾ ನೇತ್ರ ಯುಗಂ ಪಾತು ಮತೀ ಕರ್ಣಾ ಸದಾಪತು
ದೀರ್ಘಾಽತೂದರಮಧ್ಯೇತು, ನಾಭಿಂ ಮೇ ಮಲಿನಾಂಬಲಾ
ಶೂರ್ಪಹಸ್ತಾ ಪಾತು ಗುಹ್ಯಂ ರೂಕ್ಷಾ ರಕ್ತತು ಚಾನುನೀ

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣ್

ಮುಖಂ ಮೇ ಪಾತು ಭೀಮಾಚ್ಯಾ ಸ್ವಾಹಾ ದಕತು ನಾಸಿಕಾಂ
ಸರ್ವಾ ವಿದ್ಯಾವತಾತ್ ಕಂಠಂ ವಿವರ್ಣಾ ಬಾಹು ಯುಗ್ಧಮ್
ಚಂಕಲಾ ಹೃದಯಂ ಪಾತು ದುಷ್ಟಾ ಪಾಶ್ವಣಂ ಸದಾಪತು
ಧೂಮು ಹಸ್ತಾ ಸದಾಪಾತು ಪಾದೌ ಪಾತು ಭಯಾಪಹಾ
ಪ್ರವೃದ್ಧ ರೋಮಾ ಪಾತು ಭೃಶಮ್ ಕುಟಲಾ ಕುಟಲೇಕ್ಷಣಾ
ಕುತಿಪಾಸಾರ್ಪಿತಾ ದೇವೀ ಭಯದಾ ಕಲಹಸ್ವಿಯಾ
ಸರ್ವಾಂಗಮ್ ಪಾತು ಮೇ ದೇವೀ ಸರ್ವ ಶತ್ರುವಿನಾಶಿನೀ
ಐಶ್ವೇತಾ ಕವಚಂ ಪುಣ್ಯಂ ಕಥಿತಮ್ ಭುವಿಸುದುರ್ಲಭಮ್

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಕಲ್ಪಾ ದ್ವೈಯಾ ಕಾಳಿಕಾ ದ್ವಾಚೇ ಕಲನಧುಕೈಟಭೌ
ಕಲ್ಪಾಂತೇ ತ್ರಿಬಗ್ಧವರ್ಗಂ ಧೂಮಾವತೀಂ ಭಜಾಮಿ ತಾಂ || 1 ||

ಘೋರ್ಣಿ ಘೋರ್ಣಿ ಕರಾ ಘೋರಾ ಘೋರ್ಣಿತಾಕ್ತಿ ಘನಸ್ಥನಾ
ಘಾತಿನೀ ಘಾತಕಾನಾಂ ಯಾಂ ಧೂಮಾವತೀಂ ಭಜಾಮಿ ತಾಂ || 2 ||

ಚರ್ವಂತೀ ಮೃಷ್ಟಿ ವಿಂಡಾನಾಂ ಚಂಡ ಮುಂಡ ವಿದಾರಿಣೀಂ
ಚಂಡಾಟಿಹಾಸಿನೀಂ ದೇವೀಂ ಭಜೇ ಧೂಮಾವತೀ ಮಹಮ್ || 3 ||

ಡಮರೂ ಡಿಂಡಿಮಾರಾವಾಂ ಡಾಕಿನೀ ಗಣಮಂಡಿತಾಮ್
ಡಾಕಿನೀಂ ಭೋಗಸಂತಪ್ತಾಂ ಭುಜೇ ಧೂಮಾವತೀ ಮಹಂ || 4 ||

ಶಂಕರೀಂ ಶಂಕರ ಪ್ರಾಣಾಂ ಸಂಕಟ ದ್ವಂಸ ಕಾರಿಣೀಂ
ಶತ್ರು ಸಂತಾರಿಣೀಂ ಶುದ್ಧಾಂ ಶ್ರಯೇ ಧೂಮಾವತೀ ಮಹಮ್ || 5 ||

ಪಾತ್ರಲ್ಯಾಸ್ತುತುಮಾರೀ ಕುಸುಮಕಳಕಯಾ ಲಿಪಮಾಲಾಂ ಜಪಂತೀ
ಮಧ್ಯಾಹ್ನೇ ಪೌರ್ಣ ರೂಪಾ ವಿಕಸಿತ ವದನಾ ಚಾರುಸೇತ್ರಾ ನಿಶಾಯಾಮ್ || 6 ||

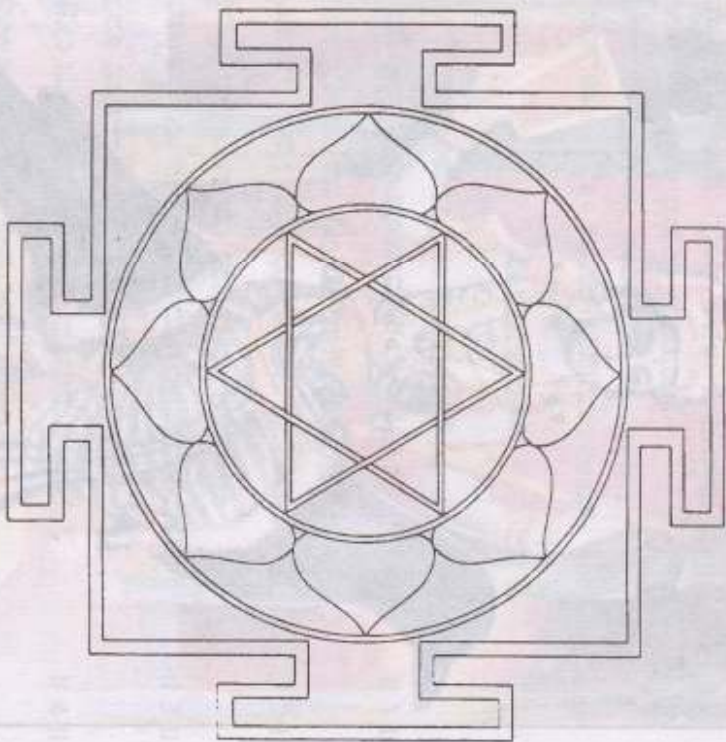
ಸಂಧ್ಯಾಯಾಂ ವೃದ್ಧ ರೂಪಾ ಗೌತಕುಚಯುಗಾ ಮುಂಡಮಾಲಾಂ ವಹಂತೀಂ
ಸಾ ದೇವೀ ದೇವದೇವೀ ತ್ರಿಭುವನ ಜನನೀ ಕಾಳಿಕಾ ಪಾತು ಯುಷಾಸ್ || 7 ||

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಣ್

ಧೂಮಾವತಿ

ಧೂಮಾವತಿ ಯಂತ್ರ

ಅನುಕಕ್ಲ್ಪೇ ಯಂತ್ರಸ್ಯ ಲಿಖಿತಂ ಪದ್ಮದಳಾಕ್ಷಕಮ್
ಫಲಂ ಕೋಣ ಕರ್ಣಕಂ ತತ್ರ ವೇದ ದ್ವಾರೋ ಪಶೋಖಿತಮ್

ಅನುಕಕ್ಲ್ಪೇ

ಧೂಮಾವತಿ

ಧೂಮ ಎಂದರೆ ಹೂಗ. ಹೂಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೇ ಧೂಮಾವತಿ.

ಪ್ರಕಾಶವಲ್ಲ, ಆಕೆಯ ಸ್ವಭಾವ ಅದ್ಭುತ. ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅದ್ಭುತಗೊಳಿಸಿ, ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ನಿಜವನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು ತೋರ್ಪಣಿಸುವುದು, ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಗನಿದ್ದ, ಮುಕ್ತ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿದ್ರೆ— ಧೂಮಾವತಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ, ಮೂರ್ಛೆ, ಮರಳುಗಳಂಥ ಯಾವುದೇ ಅಜ್ಞಾನ ಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸಾರಿಗಳಿಗೆ, ಆತ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಕೂಡ ಧೂಮಾವತಿಯೇ. 'ಧೂಮೇ ನಾವ್ರಿಯತೇವಹ್ನಿಃ' ಎಂದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅಬಿಧ್ಯೆ ಮುಸುಕಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಜ್ಞಾನೋತ್ತಮಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾಗದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಕೆಯದು ಅಭವ ಪ್ರಪಂಚ.

ಮಾಯೆಗೆ ಅವಿದ್ಯೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಒಂದಾಗಿರುವ ಆತ್ಮವನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವುದು ಮಾಯೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಆತ್ಮದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಮರೆಗೆ ತಳ್ಳಿ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಅವಿದ್ಯೆ.

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ಪೌರಾಣಿಕ ದೇವೀ ಸೂತ್ರದಲ್ಲೂ ಧೂಮಾವತಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನ ನಿದ್ರೆ ಮುದ್ರೆ ಎರಡನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ದೇವತೆ ಎಂಬ ವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ವೇದ ಈ ದೇವತೆಯನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಎಂದೂ, ತಪಸ್ಸೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಧೂಮಾ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ಮೊದಲ ಅಷ್ಟಾನದ ಕತ್ತಲಿನಿಂದಾಗಿ ಈಕೆಯನ್ನು ಜೇಷ್ಠ ಎಂದು ಕರೆದರು.

ಧೂಮಾವತಿ ವಿಧವೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರದ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಕೃತಿ.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿಯರು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಶಂಕರನೊಂದಿಗೆ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ 'ತುಂಬ ಹಸಿವಾಗಿದೆ ತಿನ್ನಲೇನಾದರೂ ಬೇಕು' ಎಂದಳು. ಶಿವ ಆಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ಛಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳಿದಳು. ಆದರೂ ಆತ ಮೌನವಾಗಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ. ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯ ಹಸಿವು ವಿಪರೀತವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನನ್ನೇ ಅನಾಮತ್ತಾಗಿ ಕೈಗಳಿಂದ ತಿಕ್ಕೊಂಡು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಆಕೆಯ ಶರೀರದಿಂದ ಧೂಮ ರಾಶಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಹೊರಟಂತು. ಒಳಗಿನಿಂದ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ನಿನ್ನ ಬಿಳುಪಾದ ಸುಂದರ ದೇಹ ನನ್ನನ್ನು ನುಂಗಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಂದಿನಿಂದ ಈ ನಿನ್ನ ಆಪಹಾರವನ್ನು ಧೂಮ್ರ ಇಲ್ಲವೇ ಧೂಮಾವತಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದನು.

ಮಾಹಾಶಕ್ತಿ ಧೂಮಾವತಿ ಒಂಟಿಜೀವಿ. ಸ್ವಯಂನಿಯಂತ್ರಿಕೆ. ಆಕೆಗೆ ಪತಿಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ವಿಧವೆ ಎಂದರು. ಆಕೆ ಭವ ರೂಪಿ. ಪತಿರಹಿತ. ಭಗವತಿ ಮಹದೇವನನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಶಿವ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ನಿಖರವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪಂಡಿತರು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಧೂಮಾವತಿ, ಬಗಳಾ, ತಾರಾ, ಕಾಳಿ ದೇವತೆಗಳು ಘೋರ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಕೆ ಧ್ವಾನ ಮೂರ್ತಿ, ವಿವರ್ಣ, ಚಂಚಲ, ಮುದುಡಿ, ಕೊಳಕಾದ ವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವಾದ ಕೂದಲುಗಳು, ಕೋಟಿಷ್ಟ ವಿಧವೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕಾಗೆ ಈಕೆಯ ವಾಹನ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೊರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಳು. ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಈಕೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ನಿರ್ಮಲ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ದೇವಿಯಾಗಿ ಪಿಪ್ಪಲಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು, ಈಕೆಯನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಉಪಾಸಕರು. ಈಕೆ ವಿಪತ್ತುನಾಶ, ರೋಗನಾಶ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆಯಲು, ಉಚ್ಛ್ರಾಟನಾ-ಮಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ, ಭೂತಪ್ರೇತ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ದೇವತೆ. ಪಶುಸ್ತಂಭನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈಕೆಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಾಕಟ್ಟಾಗಿರೂ, ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಒಂದು ಉಲ್ಲಂಘನಲಾಗದ ಲಕ್ಷಣರೇಖೆಯೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಗಳಾಮುಖಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಮ್ಮೆ ಒಳಗಾಗಲೇಬೇಕಾದ ಮರಣ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಈಕೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯೋನಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಿರುನಾಲಿಗೆಯೇ ಬಗಳಾಮುಖಿ ದೇವಿಯ ವಾಸಸ್ಥಾನ. ಇದು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕಿವಿಗಳು, ಮೂಗು ನಾಲಿಗೆ ಸೇರುವ ಮಧ್ಯ ಭಾಗ. ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮುಡಿಸಿ, ಕಿರುನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದು ಹಠಯೋಗ ನಾಥನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ. ಇದನ್ನು ಲಂಛಿಕಾಯೋಗವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಿರುನಾಲಿಗೆ ಮೂರನೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಸರು. ಈ ವಿಶುದ್ಧದಿಂದ ಭಿನ್ನಮಾತ್ರ ದೇವಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಕಿರುನಾಲಿಗೆ ತುದಿಯ ಮೇಲೆ ಧ್ವಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಭೂತ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೇಲೆ ಆಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರಿಯುತ್ತದೆ.

ಯೋಧಿನಿ ದೇವತೆಯರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬಳಾಮುಖಿ ಶತ್ರು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಹೊರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಗದಾ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಆಕೆಯದು ಅಚ್ಚಹರಿಸಿದ ಶರೀರ ಕಾಂತಿ. ಕೆಂಪು ತಾವರೆಹೂವಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದ ಸ್ವರ್ಣ ಸಿಂಹಾಸನ, ಚಂದ್ರನ ಆಭರಣ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಆಕೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರು ಕೂಡ ಅಚ್ಚಹಸುರಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಅಹಂಕಾರ ಆಕೆಗೆ ಬದ್ಧಶತ್ರು. ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕುತ್ತಾಳೆ.

ಪೂಜಿಸುವ ಮಂತ್ರ

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಬಗಳಾಮುಖೀ ಸರ್ವ ದುಷ್ಟಾನಾಂ ವಾಚಂ

ಮುಖಿಂ, ಪದಂ ಸ್ತಂಭಯ, ಜಿಹ್ವಾ ಕೀಲಯ

ಬುದ್ಧಿಂ ವಿನಾಶಯ ಓಂ ಸ್ವಾಹಾ

ದೇವಿ! ಬಗಳಾಮುಖೀ! ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದ ವಾಕ್ಯನ್ನು ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ತಂಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಬಿಡು.

ಮನಸ್ಸು ತಂಟೆ ಮಾಡುವ ದುಷ್ಟ. ಅದನ್ನು ಸ್ತಂಭಿಸಲು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸುವುದೇ ಮೊದಲ ಹಂತ. ಇದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ.

ಯೋಗೇಶ್ವರಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹಠಯೋಗ ಸ್ತಂಭನ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

ದಾಜಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಈ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಇದು ಎರಡನೇ ವಿಧಾನ.

ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದು ಮೂರನೇ ವಿಧಾನ.

ಆಮನಸ್ಸಯೋಗ ನಾಲ್ಕನೇ ಪದ್ಧತಿ.

ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುವ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಅನಾಹತದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ, ಸಹಸ್ರಾರವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ತಣ್ಣಗೆಯ ಸೋಮರಸದಂತೆ ಕೆಳಗೆ ಜಾರುತ್ತದೆ. ತೃತೀಯ ಸೇತ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆತ್ಮಲೀನವಾದಾಗೆ ಅದು ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲೇ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಿರುನಾಲಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಈ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸ್ವಪ್ನದಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸುಷುಮ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಿಗಳಾಮುಖಿ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಮಧ್ಯೇ ಸುಧಾಬಿಮಣಿಮಂಡಪ ರತ್ನ ವೇದೀ
ಸಿಂಹಾಸನೋಪರಿಗತಾಂ ಪರಿಪೀತ ವರ್ಣಾಂ ।

ಪೀತಾಂಬರಾ ಭರಣಿ ಮಾಲ್ಯ ವಿಭೂಷಿತಾಂಗೀಂ
ದೇವೀಂ ಸ್ಮರಾಮಿ ದ್ವತ ಮುದ್ರರ ವೈರಿ ಜಿಹ್ವಾಂ

॥ 1 ॥

ಜಿಹ್ವಾಗ್ರ ಮಾದಾಯ ಕರೇಣ ದೇವೀಂ
ವಾಮೇನ ಶತ್ಕ್ರೂಸ್ ಪರಿಪೀಡಯಂತೀಂ
ಗದಾಭಿ ಘಾತೇನ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇನ
ಪೀತಾಂಬರಾತ್ಮಾಂ ದ್ವಿಭುಜಾಂ ನಮಾಮಿ

॥ 2 ॥

ಜಪಮುಕ್ತಂ

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಬುಗಲಾಮುಖೀಂ ಸರ್ವ ದುಷ್ಟಾನಾಂ
ವಾಚಂ ಮುಖಿಂ ಪದಂ ಸ್ತಂಭಯ ।
ಜಿಹ್ವಾಂ ಕೀಲಯ, ಬುದ್ಧಿಂ ವಿನಾಶಯ ।
ಹ್ರೀಂ ಓಂ ಸ್ತುತಾ

ಓಂ ಕ್ಲೇಂ ಹ್ಲೀಂ ಬಗಲಾಮುಖೀ ಸರ್ವದುಷ್ಟಾನಾಂ
ವಾಚಂ ಮುಖಂ ಸ್ತಂಭಯ
ಸ್ತಂಭಯ ಜಿಹ್ವಾಂ ಕೇಲಯ ಕೇಲಯ ಬುದ್ಧಿಂ
ವಿನಾಶಯ ವಿನಾಶಯ ಕ್ಲೇಂ ಕ್ಲೌಂ ಹ್ಲೀಂ ಸ್ವಾಹಾ

ಕವಚಂ

ತಿರೋಮೇ ಬಗಲಾ ಪಾತು ಹೃದಯಮೇಕಾಕರೀ ಪರಾ
ಓಂ ಹ್ಲೀಂ ಓಂ ಮೇ ಲಲಾಟೇ ಚ ಬಗಲಾ ಪೈರಿ ನಾಶಿನೀ || 1 ||

ಗದಾಹಸ್ತಾ ಸದಾ ಪಾತು ಮುಖಂ ಮೇ ಮೋಕ್ಷದಾಯಿನೀ
ಪೈರಿಜಿಹ್ವಾಧರಾ ಪಾತು ಕಂಠಂ ಮೇ ಬಗಲಾಮುಖೀ || 2 ||

ಉದರಂ ನಾಭಿ ದೇಶಂ ಪಾತು ನಿತ್ಯಂ ಪರಾತ್ತರೀ
ಪರಾತ್ತರೀ ಪಾತು ಮೇ ಗುಹ್ಯಂ ಪಾತು ಸುರೇಶ್ವರಿ || 3 ||

ಹಸ್ತಾ ಚೈವ ತಥಾ ಪಾತು ಪಾರ್ವತೀ ಪರಿಪಾತು ಮೇ
ವಿಪಾದೇ ವಿಷಮೇ ಘೋರೇ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ರಿಪು ಸಂಕಟೇ || 4 ||

ಪೀತಾಂಬರ ಧರಾ ಪಾತು ಸರ್ವಾಂಗ ತಿವ ನರಕೇ
ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾ ಸಮಯಂ ಪಾತು ಮಾತಂಗೀ ಪೂರಿತಾ ಶಿವಾ || 5 ||

ಪಾತು ಪುತ್ರಂ ಸುತಾಂ ಶೈವ ಕಳತ್ರಂ ಕಾಳಕಾ ಮಮ
ಪಾತು ನಿತ್ಯಂ ಭ್ರಾತರಂ ಮೇ ಪಿತರಂ ಶೂಲಿನೀ ಸದಾ || 6 ||

ರಂಧ್ರೇ ಹೀ ಬಗಲಾ ದೇವ್ಯಾಃ ಕವಚಮ್ನಿಮ್ನೋದಿತಮ್
ನವೈ ದೇಯ ಮಮುಖ್ಯಾಯ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕಮ್ || 7 ||

ಬಗಲಾಪೂರ್ವತೋ ರಕ್ತೇತ್ ಆಗ್ನೇಯಂ ಚ ಗದಾಧರೀ
ಪೀತಾಂಬರಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಚ ಸ್ತಂಭಿನೀ ಚೈವ ನೈರೃತೇ || 8 ||

ಜಿಹ್ವಾ ಕೇಲಿಸ್ತತೋ ರಕ್ತೇತ್ ಪತ್ನಿಮೇ ಸರ್ವದಾ ಹಿ ಮಾಮ್
ವಾಯವ್ಯೇ ಚ ಮದೋನ್ಮತ್ತಾ ಕೌಪೇರ್ಯಾಂ ಚ ತ್ರಿಶೂಲಿನೀ || 9 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ ದೇವತಾ ಪಾತು ಬಾಹ್ಯಾಂ ಸತತಂ ಮಮ
ಸಂರಕ್ಷೇನ್ಮಾತು ಸತತಂ ಪಾತಾಲೇ ಸ್ವಪ್ನ ಮಾತೃಕಾ || 10 ||

ಉರ್ದ್ವಾಂ ರಕ್ಷೇನ್ಮಹಾಕಾಳೇ ಜಿಹ್ವಾಸ್ತಂಭನ ಕಾರಿಣೀ
ಏವಂ ದಶದಿಶೋ ರಕ್ತೇತ್ ಬಗಲಾ ಸರ್ವ ಸಿದ್ಧಿದಾ || 11 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಸೌವರ್ಣಾಸನ ಸಂಸ್ಥಿತಾಂ ತ್ರಿನಯನಾಂ ಪೀತಾಂಬು ಕೋಲ್ಬಾಸಿನೀಮ್
ಹೇಮಭಾಂಗದುಚಿಂ ಶತಾಂಕಮುಕುಟಾಂ ಸುಚಂಪಕ ಸ್ವಗೃತಾಂ ||

ಹಸ್ತೈರುದ್ಧರಪಾಶವಜ್ರರಸನಾಃ ಸಂಬಿಭೃತೀಂ ಭೀಷಣೈಃ
ವ್ಯಾಪಾಂಗೀಂ ಬಗಲಾಮುಖೀಂ ತ್ರಿ ಬಗತಾಮ್ ಸಂಸ್ತಂಭಿನೀಂ ಚಂತಯೀ

ಪೀಯೂಷೋದಧಿ ಮಧ್ಯ ಚಾರುವಿಲಸದ್ರತ್ನೋಜ್ವಲೇ ಮಂಡಪೇ
ತತ್ಪಿಂಹಾಸನ ಮೂಲಾಪಾತಿತರಿಪುಂ ಪ್ರೇತಾಸನಾಧ್ಯಾಸಿನೀಮ್

ಸ್ವರ್ಣಾಭಾಂ ಕರಪೀಡಿತಾರಿರಸನಾಂ ಭ್ರಾಮ್ಯದ್ಧದಾಂ ವಿಭ್ರಮಾಮ್
ಯಸ್ತಾಂ ಧ್ಯಾಯತಿ ಯಾಂತಿ ತಸ್ಯ ವಿಲಲಂ ಸದ್ಯೋಹಿ ಸರ್ವಾಪದಃ

ದೇವಿ ತ್ವಚ್ಚರಣಾಂಬುಜಾರ್ಚನ ಕೃತೇ ಯಃ ಪೀತಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಮ್
ಮುದ್ರಾಂ ವಾಮಕರೇ ನಿಧಾಯ ಚ ಪುನರ್ಮುಕ್ತೀ ಮನೋಜಾಕರೀಂ
ಪೀತಾಧ್ಯಾನ ಪರೋಽಥಕುಂಭಕವಹಾದಾ ಬೀಜಂ ಸ್ಮರೇತ್ ಪಾರ್ಥಿವಮ್
ತಸ್ಯಾಮಿತ್ರ ಮುಖಸ್ಯ ವಾಚಿಹೃದಯೇ ಚಾಡ್ಯಂ ಭವೇತ್ ತಕ್ಕಣಾತ್

ದೆಲಿಃ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಃ

ಮಾತರ್ಭರ್ತೃಯ ಮದ್ವಿಪಕ್ವದನಂ, ಜಿಹ್ವಾಂಚ ಸಂಕೇಲಯ
ಜ್ವಹ್ಮೀ ಯನ್ಮಯ ಮುದ್ರಯಾ ಸುಧಿಷಣಾ ಮುಗ್ರಾಂಗತಿಂ ಸ್ವಂಭಯ
ತತ್ಪೂರ್ಣಾಯ ಚೂರ್ಣಾ ಯಾಶು ಗದಯಾ ಗೌರಾಂಗಿ ಪೀತಾಂಬದೇ
ವಿಘ್ನಾಘಂ ಬಗಳೇ ಹರಪ್ರಣಮತಾಂ ಕಾರುಣ್ಯ ಪೂರ್ಣೇಶ್ವರೇ

ಮಾತರೈವಿ ಭದ್ರಕಾಳಿ ವಿಜಯೇ ವಾರಾಹಿ ವಿಶ್ವಾಶ್ರಯೇ
ಶ್ರೀವಿದ್ಯೇ ಸಮಯೇ ಮಹೇಶಿ ಬಗಳೇ ಕಾಮೇಶ ವಾಮೇ ರಮೇ
ಮಾತಂಗಿ ತ್ರಿಪುರೇ ಪರಾತ್ಪರತರೇ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಾ ಪ್ರದೇ
ದಾಸೋಽಹಂ ಶರಣಾಽಗತೋಽಸ್ಮಿ ಕೃಪಯಾ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಿ ತ್ರಾಹಿಮಾಂ

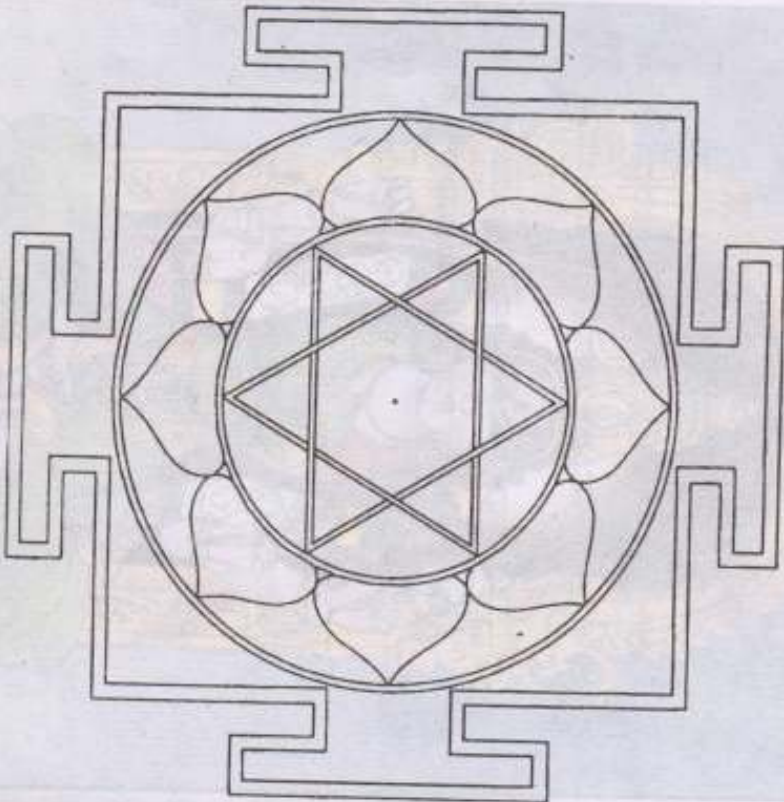
ಪೀತಾಂಬರಾಂಚ ದ್ವಿಭುಜಾಂ ತ್ರಿಣೇತ್ರಾಂ ಗಾತ್ರಕೋಜ್ಜಲಾಂ
ಶಿಲಾ ಮುದ್ದರ ಹಸ್ತಾಂಚ ಸ್ವರೇ ತ್ವಾಂ ಬಗಲಾಮುಖೀಂ

ದೆಲಿಃ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಃ

ಮಾತಂಗಿ

ಮಾತಂಗಿ

ಪಶ್ಚೋತ್ತರಾಕ್ಷರದಳಂ ಪದ್ಮಲಿಪೇತ್ ಯಂತ್ರ ಮನೋದಮಮ್
ಭೂಪುರೇಣಾಪಿ ಸಂಯುಕ್ತಂ ಮಾತಂಗೀ ಪ್ರೀತಿ ವರ್ಧನಮ್

ಗಂಟಕ

ಮೂತಂಗಿ

ಪರಾ, ಪಶ್ಯಂತಿ, ಮಧ್ಯಮಾ, ವೈಖರೀ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿದೇವತೆಗಳಾದ
ವಾಙ್ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂತಂಗಿ ವೈಖರೀ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಣಿ. ಮಿಕ್ಕರಡೂ ತಾರಾ
ಭೈರವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಗಳು. ತಾರಾ ಪಶ್ಯಂತಿ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ, ಭೈರವಿ ಪರಾವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿ
ಕಾರಿಣಿಯರು. ವೈಖರೀ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ
ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಕ್ಯಲ್ಲದೆ ಆಲೋಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾತಂಗಿ ಪರಾವಶ್ಯಂತಿ
ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಳೇ ಆಗುತ್ತಾಳೆ.

ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ ಅವತಾರವೇ ಮೂತಂಗಿ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಪತ್ನಿ. ಈಕೆ ವೀಣೆ
ನುಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಗೀತಾರ್ಥವನ್ನು ಸಂಗೀತಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ
ಸರಸ್ವತಿಯಿಂದಲೇ ಮಳೆ, ಮೆಳು, ಫಲಾನೆ. ಸಮುದ್ರಗಾಮಿಗಳಾದ ನದಿಗಳಿಗೆ
ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಈಕೆಯನ್ನು ಪರ್ಣಸುತ್ತಾರೆ. ಈಕೆ ನಮ್ಮ ಕಿರೀದದಲ್ಲಿ ನರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ
ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ, ನಾಡವಾಗಿ, ದ್ವನಿಯಾಗಿ, ಋಣಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಆದರೆ ಸರಸ್ವತಿಗೂ ಮಾತಂಗಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ
ಬರಬಹುದು. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಅಂತಃಕರಣ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾತಂಗಿಯದು. ಒಹಿರಂಗ ಪ್ರಪಂಚ ಸರಸ್ವತಿಯದು.
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಸರಸ್ವತಿಯದು. ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ
ಮಾತಂಗಿಯದು. ಕುಲವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಂಗಿ, ಆಚಾರ-ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ
ದೂರವಾದವಳು. ಸರಸ್ವತಿ ಕವಿಗಳ ಮರ್ಯಾದೆ ದೇವತೆ. ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ

ಎದ್ದು ಅದರ ಕಾಳದೇವತೆ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಮಾತಂಗಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯ ಬೋಧನೆಗೆ ಮಾತಂಗಿ ಗುರು.

ಮಾತಂಗಿ ರತಿ ಪ್ರಿಯ. ಮಾತಂಗಿ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಆನೆ ಗಣಪತಿಗೆ ಸಂಕೇತ. ಗಣಪತಿ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಗುರು. ವಿಘ್ನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭುವು. ಸಿದ್ಧಿ-ಬುದ್ಧಿ ಆತನ ಪತಿಯರು. ಆ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಾತಂಗಿಗೆ ಇದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಘ್ನಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಹಜಪ್ರಾಣ ಸ್ವಂದನಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಗಾಢಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಭರಿತವಾದ ಮದವೇರಿದ ಹೆಣ್ಣು ಆನೆ ಮಾತಂಗಿ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆಯ ಚೆಲುವಿಗೆ ಮಿತಿ ಹೇಗಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಆಕೆಯ ಮರಕತಪರ್ಣ ಕೋಮಲ ಶರೀರ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಪುರಸುಂದರಿಯೆಂದು ಅಂತಃಸೌಂದರ್ಯ. ಮಾತಂಗಿಯೆಂದು ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ.

ಮಾತಂಗಿಯ ಉಪಾಸನ ಮಂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಾಧಕನು ರಾಜೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಸೇರಬಹುದು. ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಗೆ ಮಂತ್ರಮಣಿ ಮಾತಂಗಿ.

ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಮಾತಂಗಿ. ಕೃತೀಯ ನೇತ್ರಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೊರಟು, ಒಂದು ನಾಡಿ ಜಹ್ನಾಗ್ರವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಸ್ವತೀ ನಾಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನ ಆವೇಶ ಮಾತಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕ್ರಾಂತಿದರ್ಶಕರಾದ ಕವಿಗಳಿಗೆ, ಕಾಲಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಮಾತಂಗೀ ಸರಸ್ವತೀನಾಡಿ ತುತ್ತತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನ ಆವೇಶವೇ ಮಾತಂಗಿಯ ಆದಿವಾಸ.

ಮಾಣಿಕ್ಯವೀಣೆಯನ್ನು ಉಪಲಾಸಿಸುತ್ತ ಮದಾಲಸಳಾಗಿ, ಮಂಜುಳೆ ಮಾಗ್ಗಿಲಾಸಳಾಗಿ, ಮರಕತವರ್ಣ ದೇಹದಿಂದ, ಚತುರ್ಭುಜಳಾಗಿ, ಚಂದ್ರಕಳಾ-ವಸಂತಳಾಗಿ, ಕುಚೋನ್ನತಳಾಗಿ, ಕುಂಕುಮರಾಗ ಶೋಣೆಯಾಗಿ, ಪುಂಡ್ರೇಕು-ಪಾಶಾಂಕುಶ, ಪುಷ್ಪಬಾಣ ಹಸ್ತಳಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಮಾತಂಗಿ ಮುನಿ ಕನೈಯಾದ ಮಾತಂಗಿದೇವಿಯನ್ನು ನಾವು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮಾತಂಗಿ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಮಾಣಿಕ್ಯವೀಣಾ ಮುಪಲಾಲಯಂತೀಂ
ಮದಾಲಸಾಂ ಮಂಜುಲ ವಾಗ್ಗಿಲಾಸಾಂ
ಮಾಹೇಂದ್ರ ನೀಲದ್ಭುತಿ ಕೋಮಲಾಂಗೀಂ
ಮಾತಂಗ ಕನ್ಯಾಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರಾಮಿ

ಶ್ಯಾಮಾಂಗೀಂ ಶಶಿತೇಖರಾಂ ತ್ರಿನಯನಾಂ
ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನ ಸ್ಥಿತಾಂ
ವೇದೈರಾಹುರಾದೃ ರಸಿಖೇಚಕ
ಪಾಶಾಂಕುಶಧರಾಂ

ಚತುರ್ಭುಜೇ ಚಂದ್ರ ಕಳಾವತಂಸೇ
ಕುಚೋನ್ನತೇ ಕುಂಕುಮ ರಾಗಶೋಣೇ
ಪುಂಡ್ರೇಕು ಪಾಶಾಂಕುಶ ಪುಷ್ಪಬಾಣ
ಹಸ್ತೇ ನಮಸ್ತೇ ಜಗದೇಕ ಮಾತಃ

ಮಾತಾ ಮರಕತ ತ್ಯಾಮಾ
ಮಾತಂಗೀ ಮಧು ತಾಲಿನೀ
ಕುರ್ಮಾತ್ ಕಟಾಕ್ಷಂ ಕಲ್ಯಾಣೇ
ಕದಂಬ ಪನವಾಸಿನೀ

ಜಯ ಮಾತಾಂಗ ತನಯೀ
ಜಯ ನೀತೋತ್ತರದ್ವಿತೀ
ಜಯ ಸಂಗೀತ ದಸಿಕೇ
ಜಯ ಲೀಲಾ ಶುಕ ಪ್ರಿಯೇ

ಬಷಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಹ್ರೀಂ ಕ್ಲೇಂ, ಹೂಂ ಮಾತಂಗೈ ಫ಼ಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕವಚಂ

ಓಂ ಶಿರೋ ಮಾತಂಗಿ ನೀಪಾತು ಭುವನೇ ಶೀತು ಚಕ್ರಪೀ
ಕುಂಡಲಾ ಕರ್ಣಯುಗಳಂ ತ್ರಿಪುರಾ ವದನಂ ಮಮ || 1 ||

ಪಾತು ಕಂಠೇ ಮಹಾ ಮಾಯಾ ಹೃದಿ ಮಾಹೇಶ್ವರೀ ತಥಾ
ತ್ರಿಪುಷ್ಪಾ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ಪಾತು ಗುರೋ ಕಾಮೇಶ್ವರೀ ಮಮ || 2 ||

ಊರುದ್ವಯೇ ತಥಾ ಚಂಡೀ ಜಂಘಯೋಶ್ಚ ಹರಪ್ರಿಯಾ
ಮಹಾ ಮಾಯಾಪಾದ ಯುಗೈ ಸರ್ವಾಂಗೇಷು ಕುಲೇಶ್ವರೀ || 3 ||

ಅಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗಕಮ್ ಚೈವ ಸದಾ ರಕ್ತತು ವೈಷ್ಣವೇ
ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರೇ ಸದಾ ರಕ್ಷೇತ್ ಮಾತಂಗೀನಾಮಸಂಸ್ತುತಾ || 4 ||

ಲಲಾಚೇ ರಕ್ತಯೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾ ಪೈತಾಚಿನೀತಿ ಚ
ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸುಮುಖೇ ರಕ್ಷೇತ್ ದೇವೀ ರಕ್ತತು ನಾಸಿಕಾಮ್ || 5 ||

ಮಹಾಪಿತಾಚಿನೀ ಪಾಯುನ್ನುಭೇ ರಕ್ತತು ಸರ್ವದಾ
ಲಿಚ್ಛಾರಕ್ತತು ಮಾ ದಂಠೇ ಚೋ ಪ್ತಾ ಸಮೃದ್ಭೀನೀಂಚಟೇ || 6 ||

ಚಿಬುಕೇ ಕಂಠ ದೇಶೇ ತು ಚಹಾರತ್ರಿತಯಂ ಪುನಃ
ಸಮಿಸರ್ಗಂ ಮಹಾದೇವಿ ಹೃದಯಂ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ || 7 ||

ನಾಭೀಂ ರಕ್ತತು ಮಾಂ ಲೋಲಾ ಕಾಳಿಕಾಮತು ಲೋಚನೀ
ಉದರೇ ಪಾತು ಚಾಮುಂಡಾ ಲಿಂಗೇ ಕಾತ್ಯಾಯಿನೀ ತಥಾ || 8 ||

ಉಗ್ರತಾಲಾ ಗುರೇ ಪಾತು ಪಾದೌ ರಕ್ತತು ಚಾಂಬಿಕಾ
ಭುಜೌ ರಕ್ತತು ಶರ್ಮಾಣೇ ಹೃದಯಂ ಚಂದ್ರಭೂಷಣಾ || 9 ||

ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ಮೂರ್ಧ್ವಕಾ ರಕ್ತೇತ್ ಪೂರ್ವೇರಕ್ತತು ಪುಷ್ಪಿಕಾ
ವಿಜಯಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾತು ಮೇಘಾ ರಕ್ತತು ವಾರುಣೇ || 10 ||

ನೈಋತ್ಯಾಂ ಸುದಯಾ ರಕ್ತೇತ್ ವಾಯುಮ್ಭಾಂ ಪಾತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ
ಈಶಾನ್ಯಾಂ ರಕ್ತೇತ್ ದೇವೀ ಮಾತಂಗೀ ಶುಭಕಾರಿಣೀ || 11 ||

ರಕ್ತೇತ್ ಸುರೇಶಾ ಚಾಗ್ನೇಯೇ ಬಗಲಾ ಪಾತುಚೋತ್ತರೇ
ಊರ್ಧ್ವಗಂ ಪಾತು ಮಹಾದೇವೀ ದೇವಾನಾಂ ಪಿತಕಾರಿಣೀ || 12 ||

ಪಾತುಳೇ ಪಾತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಮನೀ ವಿಶ್ವರೂಪಿಣೀ
ಪ್ರಣವಂ ಚತುರೋ ಮಾಯಾ ಕಾಮಬೀಜಂ ಚ ಕೂರ್ಚಕಮ್ || 13 ||

ಮಾತಂಗಿನೀ ಜೇಯುತಾಸಂ ಮಹಾಚಾಯಾ ವಧಿರಮಃ
ಸಾರ್ವಕ ದಶವಣೋಗಾ ಸೌ ಸರ್ವತ್ರ ಪಾತು ಮಾಂ ಸದಾ || 14 ||

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ನಮಾಮಿ ದೇವೀಂ ನಮ ಚಂದ್ರಮೌಳೀ-
ಮೂರ್ತಂಗಿನೀಂ ಚಂದ್ರ ಕಳಾವತಂಸಾಂ

ದೇವೀ ಉವಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಃ

ಆಮ್ನಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾರ್ಥಂ
ಪ್ರಚೋದಯಂತೀಂ ಪ್ರಿಯಮಾದರೇಣ || 1 ||

ಕೃತಾರ್ಥಯಂತೀಂ ಪದವೀಂ ಪದಾಭ್ಯಾಂ
ಆಸ್ಥಾಲಯಂತೀಂ ಕಲವಲ್ಕೀಂ ತಾಮ್
ಮಾತಂಗಿನೀಂ ಸ ದ್ ತ್ವದಯಾ ನೃನೋಮಿ
ನೀಲಾಂಬುಕಾಂ ಪುದ್ಗ ನಿತಂಬ ಚೇಲಾಂ || 2 ||

ತಾಳೇದಳೇನಾರ್ಜಿತ ಕರ್ಣಾಭೂಷಾಂ
ಮಾರ್ಧ್ವೀಮದೋದ್ವೂರ್ಣತ ನೇತ್ರಪದ್ಮಮ್
ಘನಸ್ತನೀಂ ಶಂಭುವಧೂನ್ನಮಾಮಿ
ತಡಿಲತಾಕಾಂತಿ ಮನಘ್ಘ್ಘ ಭೂಷಾಮ್ || 3 ||

ನಮಸ್ತೇ ಮಾತಂಗೈ ಮೃದುಮುದಿತ ತನ್ಮೈ ತನುಮತಾಮ್
ಪರಶ್ವೇಯೋದಾಯೈ ಕಮಲಚರಣಾಭ್ಯಾ ನ ಮನಸಾಮ್
ಸದಾಸಂ ಸೇವ್ಯಾಯೈ ಸದಸಿ ವಿಬುಧೈರ್ದಿಗ್ವೃದ್ಧಿಷ್ಠಃ
ದಯಾದಾಕ್ರಯೈ ದೇವ್ಯೈ ದುರಿತದಳಯೋದ್ಧಂಡಮನಸೇ || 5 ||

ವರಂಮಾತ ಸ್ತೇ ಯೋ ಜಪತಿಮನು ಮೇವೋಗ್ರ ಹೃದಯಃ
ಕವಿತ್ವಂ ಕಲ್ಪಾನಾಂ ಕಲಯತಿ ಸುಕಲ್ಪಃ ಪ್ರತಿಪದಮ್
ಆಪಿ ಪ್ರಾಯೋರಮ್ಯಾ ಮೃತಮಯಪದಾಯಸ್ಕಲಲಿತಾ
ವಟೀಚಾದ್ಯಾವಾಣೇನಟಿತಿ ರಸನಾಯಾಂ ಚ ಫಲಿತಾ || 6 ||

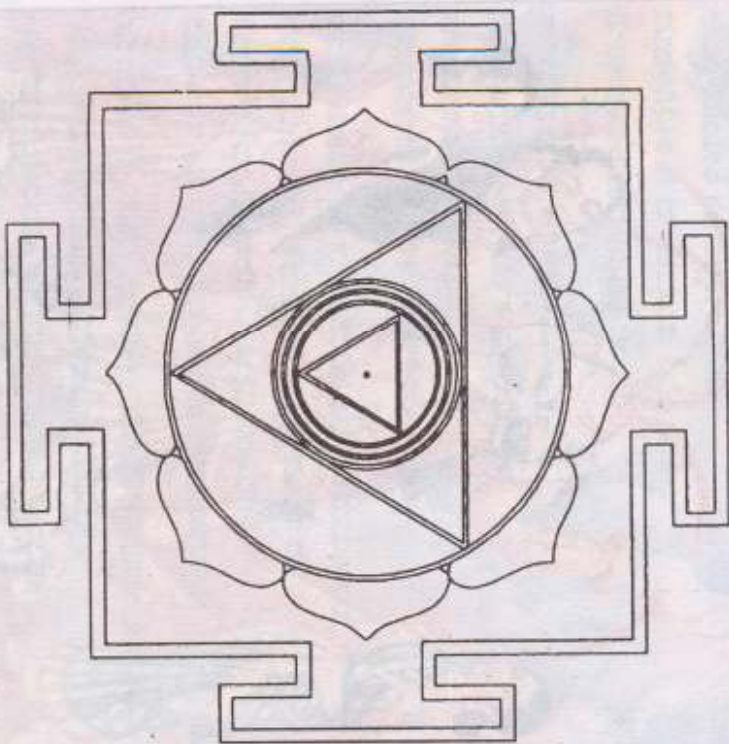
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೀನೇ ಮಾರ್ಚಯೇಚ್ಛವೇ
ಮತಂಗಮುನಿನೋಕ್ತಂ ಚ ಸದ್ವಸ್ತಿದಿಕರಂ ಭುಮಿ || 7 ||

ದೇವೀ ಉವಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಾಃ

ಛಿನ್ನಮಸ್ತಾ

ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾಯಂತ್ರ

ಶ್ರೀಕೋಣಾ ವಿನ್ಯಸೇದಾದಾ ತಸ್ಮದ್ವೇ ಮಂಡಲ ತ್ರಯಂ
ತಸ್ಮದ್ವೇ ವಿನ್ಯ ಸೇದ್ಯೋನಿಂ, ದ್ವಾರತ್ರಯಸಮನ್ವಿತಾಮ್
ಬಹಿರಪ್ಪದಳಂ ಪದ್ಮಮ್ ಭೂಬಿಂಬತ್ರಿತಯಂ ಪುನಃ
ಕೂರ್ಚ್ ಬೀಜಂ ಲಿಖೇತ್ಸದ್ವೇ ತ್ರಿಕೋಣೇ ಘಟ್ ಸಮನ್ವಿತಮ್

ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾಯಂತ್ರ

ಕವಾಲ, ಶಿರಗಳರಡೂ ಬೇರಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಜೀವಿಸಿರುವುದೇ ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾಯಂತ್ರ. ಗಣಪತಿ ಮುನಿ ತಮ್ಮ ಜೀವವನದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕವಾಲಭೇದವಾದ ನಂತರ ಅದರಿಂದ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ನೀರಿನ ಹಬೆಯಂಥದ್ದು (ಅವಿ) ಗಣಪತಿ ಮುನಿಯ ಶಿರಸ್ಸಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಅತನ ಶಿಷ್ಯರು ನೋಡಿದರು. ಅದು ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಕಾಳೀತತ್ವವೇ ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾಯಂತ್ರ. ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಗಳಿವೆ. ಶರೀರವಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಾಳಿಯದು. ಕವಾಲ ಬೆನ್ನುಹುರಿಯನ್ನು ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಸುಷುಮ್ನವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವಳು ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾಯಂತ್ರ ಪರಿಣಾಮ ಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಾಳಿಯದು. ಆಯುಧಭೂತವಾದ ವಜ್ರಾಯುಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಪಡುವುದು ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾಯಂತ್ರ ಅದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ವಜ್ರವೈರೋಚನಿ ಎಂದು ಕೂಡ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ವಜ್ರಶಕ್ತಿ ವೈರೋಚನಿ. ಕರ್ತೃಭೂತಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕೂಡ ವೈರೋಚನಿಯೇ. ಕಾಳಿ, ಸುಂದರಿ, ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಎದ್ದಾ ಅಭಿದೇವತೆ ಆದರೂ ಮಧ್ಯಮಾ ದೇವಿಯೇ (ಗೌರಿದೇವಿಯೇ) ಈಕೆ. ಈಕೆಯನ್ನು ಇಂದ್ರಾಣಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಚಂಡ ಚಂಡಿಕೆ ಎಂದೂ, ಮಧ್ಯಮಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಳಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಕುಂಡಲಿನಿ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಸುವ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಡೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಂಡ ಚಂಡಿಕಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದು ಶಿರಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅಮೃತನಾಡಿ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಎದೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೃದಯವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತೋಗಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪುರೋನಾಡಿ.

ಸುಷುಮ್ನದಲ್ಲಿನ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಶೀರ್ಷ-ಕಪಾಲಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನ ಮಾಡುವುದು ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾ ಕಾರ್ಯ. ಚಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಶವವನ್ನು ಇರಿಸಿ, ಅಗ್ನಿಸ್ತರ್ಪ ಮಾಡಿ ಕಪಾಲಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪರಲೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವೈಕೃತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಹೋದವರು ಕಾಯುತ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕಪಾಲ ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗುವುದೆಂದರೆ - ಸತ್ಯ ನಂತರ ನಡೆಯುವುದಲ್ಲ. ಜೀವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನೇ ಭಿನ್ನಮುಕ್ತತ್ವ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕಪಾಲ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಮಾದ ನಂತರವೂ ಯೋಗಿ ಜೀವಿಸಬಲ್ಲ 'ವೈಪ್ರೋಹೈ ಶೀರ್ಷ ಕಪಾಲ' ಎಂಬುದು ಶ್ರುತಿ ವಾಕ್ಯ.

ಗಣಪತಿ ಮುನಿ ತಮ್ಮ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾ ದೇವಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಜ್ಞಾನ ಮಾವಿಷ್ಟಾ ಕುಂಡಲಿನೀ ಕಾಳೇ ಯೋಗಿಷು ಸುಷುಮ್ನಯಾ

ಪ್ರವಹಂತೀ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಚಂಡ ಚಂಡಿಕಾ |

ಸುಷುಮ್ನಾಂಚ ಪ್ರಚಂಡ ಚಂಡಿಕಾ ವ್ಯವಹಾರಃ |

ಸಾಯೋಗಿಷು ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಾ ಭವತಿ |

ಭಿನ್ನಮುಕ್ತತ್ವಂ ಚ ಕಪಾಲ ದ್ವಯ ಭೇದಾತ್ |

ನ ಕೇವಲಂ ಮರಣೇ | ಜೀವಿತ ಕಾಲೇಪಿ |

ಭಿನ್ನ ಕಪಾಲೋಽಪಿ ಯೋಗೀ ಜೀವಿತಂ ಶಘ್ನಯಾತ್

'ವೈಪ್ರೋಹೈ ಶೀರ್ಷ ಕಪಾಲೇ' ಇತಿ ಶ್ರುತಿ ರತ್ನಭವೇತ್.

ದೇವಿಗೆ ಇಕ್ಕೆಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಡಾಕಿನಿ, ವರ್ಣನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯ ಯೋಗಿನೀ ಸಖಿಯರು. ಇಡಾನಾಡಿ ಡಾಕಿನಿ, ಪಿಂಗಳನಾಡಿ ವರ್ಣನಿ. ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಳೇ ಸುಷುಮ್ನಾ ಸುಷುಮ್ನ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಮನಕೆ ಹಸ್ತಗತವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ಯೇಯ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಶಿರಸ್ಸು ಆಕೆಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಧ್ಯೇಯ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಬಂಧವಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಮೂರು ರಕ್ತಧಾರಗಳು,

ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವನ ನಾಡ್ಕಾಗ್ರವೆಂಬ ಭೂಮಧ್ಯದಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಮೂರು ಅಮೃತಧಾರೆಗಳೆಂದು ಅರ್ಥ.

ಒಂದು ಧಾರೆ ಶಿರಸ್ಸಹಸ್ತಾರತತ್ವ. ಉಳಿದೆರಡು ಇಡಾ, ಪಿಂಗಳ ನಾಡಿಗಳ ತರ್ಪಣಕ್ಕೆ.

ತನ್ಮೂಲಕ ದೇಹ ಸರ್ವಸ್ವಕ್ಕೂ ಯೋಗಿ ತರ್ಪಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ, ತೋಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದರ್ಥ.

ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಶಿಸುವ ಸಾಧಕನು ಭಿನ್ನಮುಕ್ತಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

ಕಟುಧಾ ದುದ್ಧತಂ ರಕ್ತ ಧಾರಾ ತ್ರಿಕಂಠಾ

ತ್ಯ ಗ್ರಾಹುದ್ಧತ ಮಮೃತ ಧಾರಾ ತ್ರಿಕಮ್ |

ಏಕಯಾ ಶಿರಸ್ಸಧೀಮ್ | ಇತರಾಭ್ಯಾ

ಮಿಡಾ ಪಿಂಗಳ ಯೋಃ | ತದ್ಧಾರಾ ಸರ್ವಸ್ವ ದೇಹಸ್ವ

(ಗಣಪತಿ ಮುನಿ)

ಇದು ದೇವಿಯ ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವ.

	5	
	4	
	3	
	2	
	1	

ಭಿನ್ನಮಸ್ತು ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಭಿನ್ನಮಸ್ತುಂ ಕರೇ ವಾಮೇ ಧಾರಯಂತೀಂ ಸ್ವಮಸ್ತಕಮ್
ಪ್ರಸಾರಿತ ಮುಖೀಂ ಭೀಮಾಂ ಲೇಲಿಹಾನ್ವಾಜಿಹ್ವಿಕಾಮ್ || 1 ||

ಪಿಟಂತೀಂ ರೌಢಿರೀಂ ಧಾರಾಂ ನಿಜಕಂಠ ವಿನಿರ್ಗ ತಾಮ್
ವಿಕೀರ್ಣ ಕೇಶಪಾಶಾಂಚ ನಾನಾ ಪುಷ್ಪ ಸಮನ್ವಿತಾಮ್ || 2 ||

ದಕ್ಷಿಣೇ ಚ ಕರೇ ಕರ್ತ್ರೀಂ ಮುಂಡ ಮಾಲಾ ವಿಭೂಷಿತಾಮ್
ದಿಗಂಬರೀಂ ಮಹಾ ಘೋರಾಂ ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಡ ಪದೇಸಿತಾಂ || 3 ||

ಅಸ್ತಿಮಾಲಾ ಧರಾಂ ದೇವೀಂ ನಾಗ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನೀಂ
ತಾಕಿನೀ ಪರ್ಣಿನಿ ಯುಕ್ತಾಂ ವಾಮುದಕ್ಷಿಣಯೋಗತಃ || 4 ||

ದಕ್ಷೇಚೂತಿಸಿತಾ ವಿಮುಕ್ತ ಚಿಹುರಾ ಕರ್ತ್ರೀಂ ತಥಾ ಕರ್ಪರಮ್
ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ದಧತೀಂ ರಜೋಗುಣ ಭವಾ ನಾಮಾಪಿ ಸಾ ಪರ್ಣಿನೀ
ದೇವಾಸ್ತ್ರಿನ್ನ ಕಟಂಧತಃ ಪತದಸ್ಸಗ್ಧಾರಾಂ ಪಿಟಂತೀಂ ಮುದಾಂ
ನಾಗಾಬದ್ಧ ತಿರೋಮಣಿಂ ಮನು ವಿದಾಧ್ಯೇಯಾ ಸ್ವದಾ ಸಾಕುರೈಃ

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸ್ತೋತ್ರಣ್
ಜಪಮಂತ್ರಂ
ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೇಂ ಹ್ರೀಂ ಐಂ ವ್ರಹ್ಮ ವೈರೋಚನೀಯೇ
ಹೂಂ ಹೂಂ ಫಟ್ ಸ್ವಾಹಾ

ಕವಚಂ

ಹೂಂ ಬೀಜಾತಿಹಾ ದೇವೀ ಮುಂಡ ಕರ್ತ್ರೀ ಧರಾ ಪರಾ
ಹೃದಯಂ ಪಾತು ಸಾ ದೇವೀ ವರ್ಣಿನೀ ತಾಕಿನೀ ಯುತಾ || 1 ||

ಶ್ರೀಂ ಹ್ರೀಂ ಹೂಂ ಐಂ ಚೈವ ದೇವೀ ಪೂರ್ವಾ ಸ್ವಾಂ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ
ಸರ್ವಾಂಗಾಂ ಮೇ ಸದಾಪಾತು ಭಿನ್ನಮಸ್ತಾ ಮಹಾಬಲಾ || 2 ||

ವಜ್ರವೈರೋಚನೀಯೇ ಹೂಂ ಫಟ್ ಬೀಜ ಸಮನ್ವಿತಾ
ಉತ್ತರ ಸ್ವಾಂ ತಥಾಗ್ರಾಂಚ ವಾರುಣೇ ನೈಯತೇಽವತು || 3 ||

ಇಂದ್ರಾಕ್ಷೀ ಭೈರವೀ ಚೈವ ಸಿತಾಂಗೀ ಚ ಸಂಹಾರಿಣೀ
ಸರ್ವದಾ ಪಾತು ಮಾಂ ದೇವೀ ಚಾನ್ಯಾ ನ್ಯಾಸು ಹಿ ದಿಹುಮೈ || 4 ||

ಸೋತ್ರಂ

ನಾಭೌ ಶುಭಾರವಿಂದಂ ತದುಪರಿ ವಿಮಲಂ ಮಂಡಲಂ ಚಂಡರಶ್ಮೀಃ
ಸಂಸಾರ ಸ್ಥೈಕರೂಪಾಂ ತ್ರಿಭುವನ ಜನನೀಂ ಭರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥದಾತ್ರೀಂ
ತಸ್ಮಿನ್ ಮಧ್ಯೇ ತ್ರಿಮಾರ್ಗೇ ತ್ರಿತಯ ತನು ಧರಾಂ ಭಿನ್ನಮಸ್ತಾಂ ಪ್ರಶಾಂತಾಂ
ತಾಂ ಪಂದೇ ಚಾಸ್ಯ ರೂಪಾಂ ಮರಣ ಭಯಹರಮ್ ಯೋಗಿನೀಂ

ಯೋಗಮುದ್ರಾಂ || 1 ||

ತವಚ್ಚಿನಾಂ ಶೀರ್ಷ್ಯಾಂ ವಿದುರಖಿಲ ಧಾತ್ರಾ ಗಮವಿದೋ
ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಮಸ್ತೇ ಬಹುಳತಪಸಾ ಯದ್ ವಿರಳತೇ
ಸುಪುಮ್ನಾಯಾಂ ನಾಡ್ಯಾಂ ತನುಕರಣ ಸಂಪರ್ಕ ರಹಿತಾ
ಬಹುಃ ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಕ್ತಾ ವಿಗತ ಚರನಿದ್ರಾವಿಲಸಸಿ || 2 ||

ದಿಗ್ಗಸಾಂ ಮುಕ್ತ ಕೇಶೀಂ ಪ್ರಳಯ ಘನ ಘಟಾ ಘೋರ ರೂಪಾಂ ಪ್ರಚಿಂತಾಂ
ದಂಷ್ಟ್ರಾ ದುಃಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ವಶೋ ದರವಿದರ ಲಸದ್ಗೋಲ ಜಹ್ನಾಗ್ರ ಭಾಸಾಂ
ವಿದ್ಯುರ್ದೋಲಾಕಿ ಯುಗ್ಮಾ ಪ್ರದಯ ತಟಲಸದ್ಭೋಗಿನೀಂ ಭೀಮಮೂರ್ತಿಂ
ಸದ್ಭಕ್ತಿನಾತ್ಮಕಂ ಪುಗಲತ ರುಧಿರೈಃ ಡಾಕಿನೀಂ ವರ್ಧಯಂತೀಂ || 3 ||

ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾಚ್ಯುತಾದ್ವೈಃ ಶಿರಸಿ ವಿನಿಹಿತಾ ಮಂದ ಪಾದಾರವಿಂದೈಃ
ಆಸ್ತಾಯೋಗೀಂದ್ರ ಮುಚ್ಯೈಃ ಪ್ರತಿಪದಮನಿತಂ ಚಿಂತಿತಾಂ ಚಿಂತ್ಯ ರೂಪಾಂ
ಸಂಸಾರೇ ಸಾರ ಭೂತಾನಿಭುವನ ಜನನೀಂ ಭಿನ್ನಮಸ್ಮಾಂ ಪ್ರಶಾಂತಾಂ
ಇಷ್ಟಾಂತಾ ಮಿಷ್ಟ ದಾತ್ರೀಂ ಕಲಿಕಲುಷ ಹರಾಂ ಚೇತಸಾ ಚಿಂತಯಾಮಿ

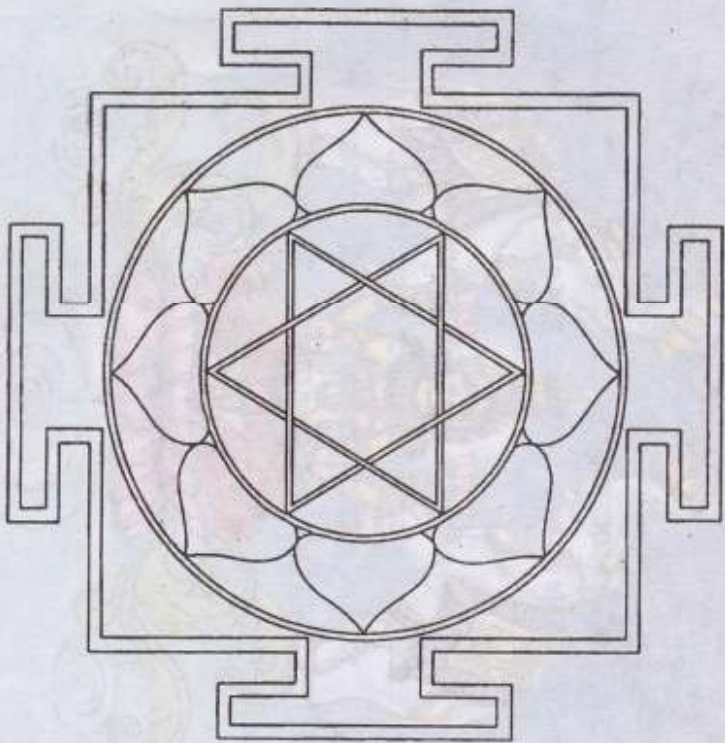
|| 4 ||

ವೈಯಾಘ್ರಾಜಿನ ರಂಜಿತಸ್ವ ಜಘನೇರಶ್ವೇ ಪ್ರಲಂಬೋದರೇ
ಖಿರ್ದೇನಿರ್ವ ಚಿನೀಯ ಪರ್ವ ಸುಭಗೇ ಮುಂಡಾವಳೇ ಮಂಡಿತೇ
ಕರ್ತ್ರೀಂ ಕುಂದರುಚಿಂ ವಿಚಿತ್ರ ವನಿತಾಂ ಜ್ಞಾನೇ ದಧಾನೇ ಪದೇ
ಮೂತರ್ದಕ್ತ ಜನಾನುಕಂಪಿನಿ ಮಹಾ ಮಾಯೇರ್ಮು ತುಚ್ಛಂ ನಮಃ

|| 6 ||

ಕಮಲಾತ್ಮಿಕಾ

ಕಮಲಾ ಯಂತ್ರ

ಪಟೋರ್ಣೇ ವಸು ಪತ್ರಂಚ ಕಮಲಂ ಭೂಪುರಾನ್ವಿತಮ್
ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಕಮಲಾ ಯಂತ್ರಂ ಶ್ರೀಂ ಬೀಜಸಮನ್ವಿತಮ್

ಕಮಲಾಕ್ಷಿಕೆ

ಶ್ರೀಪುರ ಸುಂದರಿಯೇ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಕಾ ಸುಂದರಿ. ಕಮಲಾ ದದ್ವೀಪಸನಾ ದೇವತೆ. ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಆದರೂ, ಅದು ದೇವತಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಮಹಾವಿದ್ಯೆಗಳು ಎರಡಾದವು. ಸುಂದರೀ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೇವತಾ ಮಧ್ಯಮಾನಿಪತ್ಯಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಮಲಾ ದೇವತಾ ಉತ್ತಮನ ಪತ್ನಿ ಸುಂದರೀ ಸಹಸ್ರಾರಾಧ ಸ್ಥಾನ. ಈಕೆ ಹೃತ್ಕಮಲಾಕ್ಷಿಕೆ. ಈಕೆಯ ಮಂತ್ರ ಕೂಡ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರವೇ.

ಶ್ರೀಂ ಎಂಬ ಏಕಾಕ್ಷರವೇ ಮಂತ್ರ. ಪೂರ್ವಗಾಮಿಗಳು, ವೈಭವವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಕಮಲಾಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಗತ್ತೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಮಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಳು ಕಮಲ. ವಿಷ್ಣುದೇವನ ಹೃತ್ಕಮಲವೇ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲದರ ಕಮಲ. ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಕಮಲ. ಧನ-ಧಾನ್ಯ-ಲಾಭಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸಂತಾನ, ಸತ್ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ತಾಯಿ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಕೆ. ಶಂಖದಿಂದ ಜನಿಸಿದಾಕೆ, ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಳು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಚೆಲುವಿಗೆ, ಶ್ರೀತೆಗೆ, ಲಾಲಿತಕ್ಕೆ ಈಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ ದೇವತೆ. ಶರೀರ ಸಂಹಿತವಾಗಲಿ, ಸೌಂದರ್ಯವಾಗಲಿ, ಸದ್ವರ್ತನೆಯಾಗಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆಯೇ ಶರೀರ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಇಲ್ಲದ ಆತ್ಮಸೌಂದರ್ಯ ಕೂಡ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನತ್ವರವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಆತ್ಮಸೌಂದರ್ಯದಂಥದ್ದೇ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೂಳೆತ ಕಮಲವನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ತಲುಪಿದ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಕೆ ಕೂಡ.

ಐಹಿಕ ಪ್ರಾಭವ ಕಮಲಾತಿಕೆಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಅಶಿಸಬೇಕು. ಐಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವವಾದುದು ದೈವಭಾವನೆ. ಅದನ್ನು ಕಮಲಾತಿಕೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದೇಹ ಸೌಂದರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಜೀವನದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಅಮುಕ್ತಿಗೆ, ಅನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ ದೇವತೆ ಕೂಡ ಕಮಲಾತಿಕೆಳೇ.

ಕಮಲಾ ಎಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿ ಎಂದರ್ಥ. ಪ್ರತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ಚಿಹ್ನೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರುವ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಕಮಲಳೇ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೆಳ ಕಮಲಾತಿಕೆಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಕಂಡರೂ ಕಾಳೇ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿನ ಉದ್ಬುಡತನವನ್ನೇ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಸೌಭಾಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯಗಳೆಂಬುದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರೂ, ಕಮಲಾತಿಕೆ ನಾವು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಾಗ ಕಾಳಿಯಂತೆ ನಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಆಜೆ ಬಿಸಾಡುವ ದೇವಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಮಹಾವಿದ್ಯೆಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾತಿಕೆ ಅಂತಿಮ ದೇವತೆ. ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೂಡ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ದೇವತೆ ಆಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

ಕಮಲಾತಿಕೆ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಕಮಲಾತಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದವರು ಭೃಗುಮಹರ್ಷಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಭೃಗುಮಹರ್ಷಿಯ ಪುತ್ರಿ. ಆದಕಾಗಿಯೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಭಾರ್ಗವಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭೃಗುಮಹರ್ಷಿ ಪರಮದೇವನ ಪುತ್ರ. ವರುಣ ಸಮುದ್ರಗಳಿಗೆ ರಾಜ. ಭೃಗು, ಆಂಗೀರಸ ಬಹಳಷ್ಟು ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಪುರುಷರು. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ ಈ ದೇವಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರವಾದುದು. ಆ ಮಾಸದಲ್ಲೆಲ್ಲರೂ ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಸ್ಕಾರ, ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಗಳ ದಿವ್ಯಭವ್ಯ ಸಂಯೋಗ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀಕ ಈ ಕಮಲಾತಿಕೆ.

ಮಾತಂಗೀ ದೇವಿಯೇ ವೈಭವ ರೂಪ ತಾಳಿ ಸಂಪತ್ಕದ್ರಾಯಿನಿಯಾಗಿದಾಗ ಕಮಲಾದೇವಿಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವೀಣೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇದೆ.

ಸ್ವಂಧಪುರಾಣ, ವಿಷ್ಣುಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ —

ವಾಮ ಪಾರ್ಶ್ವಗತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಂಸ್ಥೀಷ್ಟಾ ಪದ್ಮಪಾಣಿನಾ
ಪಲ್ಲಕೇ ವಾದನಾ ಪದಾ ಭಗವತುಖಲೋಚನಾ

ಅಂದರೆ, ವಿಷ್ಣು ವಾಮ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ (ಕುಳಿತುಕೊಂಡು) ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ವೀಣೆ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವಳೆಂದು, ಆಕೆನ ಮುಖವನ್ನೇ ಆ ಸೋಡುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ಅರ್ಥ. ಬಂಗಾರ ವರ್ಣವಿರುವ ಶರೀರ ಆಕೆಯದು. ಕ್ಷುಣ್ಣವಿರುವ ರೇಷ್ಮೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಆಕೆ ಉಟ್ಟಿರುತ್ತಾಳೆ. ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಮಹು: ನನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ. ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ವಾಮಹಸ್ತ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕಮಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕು ಶುಭ ಗಜ ಸೊಂಡಿಲುಗಳನ್ನೇ ಸುವರ್ಣ ಕಲಶಗಳಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಭಿಷೇಕಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅರುಣ ಕಮಲ ಈಕೆಯ ಆಸನ.

ಪುರುಷಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಶ್ವೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪತ್ನಾ' ಎಂದು ಪರಮಪುರುಷನ ಪತ್ನಿಯಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರ ವೈಭವ, ಅಶ್ವರಥ ಸಮೇತವಾಗಿ ಇರುವುದೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹೇಗೆ ರಾಜ ಮಾತಂಗೀ ಶಬ್ದ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಪದ್ವಿತ್ತೆ, ಪದ್ಮವರ್ಣ ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಪ್ತತಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ — ಸಮಸ್ತ ವಿಕೃತಿಗಳಿಗೆ (ಅಪಾರಗಳಿಗೆ) ಈಕೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸರ್ವ ಸ್ಯಾದ್ಯಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ವಿಗುಣಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ವರೂಪಾ ನಾ ವ್ಯಾಪ್ತ ಕೃತ್ಯಂ ವ್ಯಮೃತಾ ||

ಈ ದೇವಿಯ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದಳ, ಫಲ, ಗದಾ, ಖೇಟ, ಹೊನ್ನೆ ಕಲಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ನಾಗಲಿಂಗ ಯೋನಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ. ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಸಂಹಿತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವಿಗಳ ಮಹಾರಾತ್ರಿಯೇ ಮಾದಳಗಳೆಂದು, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯೇ ಗದೆಯೆಂದೂ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯೇ ಖೇಟವೆಂದೂ, ಶುರೀಯಾ ವೃತ್ತಿಯೇ ಹೊನ್ನೆ ಕಲಶವೆಂದೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡುವುದೇ ಆಕೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ರೂಪವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ನಾಗವೇ ಕಾಲ, ಯೋನಿ ಪ್ರಕೃತಿ, ಲಿಂಗ ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಮೂರ್ತಿವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥವಾದ ರೂಪ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಖೇಟ, ಹೊನ್ನೆಪಾತ್ರೆ, ಲಿಂಗಗಳು(ನೀಲಕಂಠ), ನಾಗವನ್ನು ದೇವಿ ಧರಿಸಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವೈಷ್ಣವೀ ಪರಾಸತ್ತಾ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಗವತ್ಪ್ರೀತರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿ ಕುಯಿಗಳು ಐದು. ತಿರೋಭಾವ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹಾರ, ಅನುಗ್ರಹ.

ತಿರೋಭಾವವಸ್ತುವಾ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರೇವ ಚ

ಅನುಗ್ರಹಂ ಇತಿಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮದೀಯಂ ಕರ್ಮ ಪಂಚಕಮ್

ಕರ್ಮರೂಪವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಜೀವಾತ್ಮ ಅಚ್ಚಾದಿತವಾಗುವುದೇ ತಿರೋಭಾವವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವೈಷ್ಣವಾಗಮಗಳು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಧನಧಾತ್ವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಂತ್ರ ಧಾತ್ವ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನಾಗಮುಣಿ ಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿ ಅಕೆಗೆ ಜ್ಞಾನಧಾತ್ವ (ಚಿಹ್ನು), ರಕ್ತಕರ್ತೃತ್ವ (ಪುರತ್ನ), ಧನಧಾತ್ವ (ದಧಾಮಿ ದ್ರವೀಣಂ) ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪುರತ್ನ ಎಂಬ ಮಾತೆಯೇ ರಕ್ತಾ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಈ ವಿಷಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರಕ್ತಾ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷದಾನ ಅಭಿಪ್ರೇತವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಮಲಾತಿಕ್ತಾ ಉಪಾಸನಾ

ಧ್ಯಾನಂ

ಕಾಂತಾ ಕಾಂಚನ ಸನ್ನಿಭಾಂ ಹಿಮಗಿರಿ ಪ್ರಚ್ಛಿತ್ತ ತುರ್ಭಗಗಜೈಃ
ರ್ದ್ರಸ್ತೋತಾ ಕಿಪ್ತ ಹಿರಣ್ಮಯಾ ಮೃತಘಟೈ ರಾಸಿಂಕ್ಷಮಾನಾಂ ಶ್ರಿಯಂ
ವಿಭ್ರಾಣಾಂ ಪರಮಬ್ಧ ಯುಗ್ಮಭಯಂ ಹಸ್ತೈಃ ಕಿರೀಟೋಜ್ವಲಾಂ
ಕೌಮಾಬದ್ಧ ನಿತಂಬ ಬಿಂಬಲಲಿತಾಂ ಪಂದೇರವಿಂದ ಸ್ಥಿತಾಮ್

ಜಪಮಂತ್ರಂ

ಓಂ ಐಂ ಹ್ರೀಂ ಶ್ರೀಂ ಕ್ಲೀಂ ಹ್ರೈಃ ಜಗತ್ತ ಸೂಕ್ತೈ ನಮಃ

ಕಮಲಿತಂ

ಓಂ ಶ್ರೀಂ ಐಂ ಕಾರೋ ಮುಸ್ತಕೇಪಾತು ವಾಗ್ಗಮೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಧಾ
ಪ್ರೀಂ ಪಾತು ಚಕುಷೋ ಮೃದ್ಧೇ ಚಕ್ಷು ಯುಗ್ಮೇ ಚ ಶಾಂಕರೀ || 1 ||

- ಜಿಹ್ವಾಯಾಂ ಮುಖಿ ವೃತ್ತೇ ಚ ಕರ್ಣಯೋರ್ದ್ರವಂತ ಯೋರ್ನಸಿ
ಒಪ್ಪಾದರೇ ದಂತಪಂಕ್ತೌ ತಾಲುಮೂಲೇ ಹನೌ ಪುನಃ || 2 ||
- ಪಾತು ಮಾಂ ವಿಷ್ಣುವನಿತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ರೂಪಿಣೀ
ಕರ್ಣಯುಗ್ಮೇ ಭುಜದ್ವಂದ್ವೇ ಸ್ತನದ್ವಂದ್ವೇ ಚ ಪಾರ್ವತೀ || 3 ||
- ಹೃದಯೇ ಮನಃಪಂಧೇ ಚ ಗ್ರೀವಾಯಾಂ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ ಪುನಃ
ಪೃಷ್ಠ ದೇಶೇ ತಥಾ ಗುಹ್ಯೇ ವಾಮೇ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ ತಥಾ || 4 ||
- ಉಪಸ್ಥೇ ಚ ನಿತಂಬೇ ಚ ನಾಭೌ ಜಂಘಾ ದ್ವಯೇ ಪುನಃ
ಜಾನು ಚಕ್ರೇ ಪದ ದ್ವಂದ್ವೇ ಘುಟಕೋಂಗುಳ ಮೂಲಕೇ || 5 ||
- ಸ್ವಧಾತು ಪ್ರಾಣ ಶಮ್ಯಾತ್ಮ ಸೀಮಂತೇ ಮಸ್ತಕೇ ಪುನಃ
ವಜ್ರಯಾ ಪಾತು ಭವನೇ, ಜಯಾ ಪಾತು ಸದಾಮಮ || 6 ||
- ಸರ್ವಗೇ ಪಾತು ಕಾಮೇಶೀ ಮಹಾದೇವೀ ಸರಸ್ವತೀ
ತುಷ್ಠಿಃ ಪಾತು ಮಹಾಮಾಯಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಿಃ ಸರ್ವದಾಮತು || 7 ||
- ಬುದ್ಧಿಃ ಪಾತು ಮಹಾದೇವೀ ಸರ್ವತ್ರ ಶಂಭು ಪಲ್ಲಭಾ
ವಾಗ್ವೇ ಸರ್ವದಾ ಪಾತು ಪಾತು ಮಾಂ ಹರಗೇಹಿನೀ || 8 ||
- ರಮಾ ಪಾತು ಸದಾ ದೇವೀ ಪಾತು ಮಾಯಾ ಸ್ವರಾಟ್ ಸ್ವಯಂ
ಸರ್ವಾಂಗೇ ಪಾತು ಮಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯಾ ಸುರೇಶ್ವರೀ || 9 ||
- ಶಿವದೂತೀ ಸದಾ ಪಾತು ಸುಂದರೀ ಪಾತು ಸರ್ವದಾ
ಭೈರವೀ ಪಾತು ಸರ್ವತ್ರ ಭೇರುಂಡಾ ಸರ್ವದಾಽವತು || 10 ||
- ತ್ವರಿತಾ ಪಾತು ಮಾಂ ನಿತ್ಯ ಮುಗ್ರ ತಾರಾ ಸದಾಽವತು
ಪಾತು ಮಾಂ ಕಾಳಿಕಾ ನಿತ್ಯಂ ಕಾಲ ರಾಶಿಃ ಸದಾಽವತು || 11 ||
- ಮಾತುಃ ಸಾಂತು ಸದಾ ದೇವ್ಯಶ್ಚಕ್ರಸ್ತಾ ಯೋಗಿನೀ ಗಣಾಃ
ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಕಾಮೇಷು ಸರ್ವಕಾಮೇಷು ಸರ್ವದಾ || 12 ||

ನವದುರ್ಗಾ ಸದಾಪಾತು ಕಾಮಾಕ್ಷೀ ಸರ್ವದಾಽವತು
ಯೋಗಿನಿಃ ಸರ್ವದಾ ಪಾಂತು ಮುದ್ರಾಃ ಪಾಂತು ಸದಾಮಮ
ಪಾತು ಮಾಂ ದೇವದೇವೇಶಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರ್ವ ಸಮೃದ್ಧಿ ದಃ

ಸ್ತೋತ್ರಂ

ವಂದೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪರಶಿವಮಯಾಂ ಶುದ್ಧ ಚಾಂಬೂ ನದಾಭಾಂ
ತೇಜೋ ರೂಪಾಂ ಕನಕವಸನಾಂ ಸರ್ವಭೂಷೋಜ್ವಲಾಂಗೀಮ್
ಬೀಜಾಪೂರಂ ಕನಕ ಕಲಶಂ ಹೇಮ ಪದ್ಮಂ ದಧಾನಾಂ
ಆದ್ಯಾಂತಕ್ಕಂ ಸಕಲ ಜನನೀಂ ವಿಷ್ಣು ವಾಮಾಂಕ ಸಂಖ್ಯಾಂ ||

ಸಮಸ್ತ ಭೂತಾಂತರ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ತ್ವಂ
ಸಮಸ್ತ ಭೋಕ್ತೃಶ್ಚರಿ ವಿಶ್ವರೂಪೇ
ತನ್ನಾಸ್ಥಿ ಯತ್ಪದ್ವ್ಯತಿ ರಿಕ್ತವಸ್ತು
ತ್ವ ತ್ವಾದಪದ್ವಂ ಪ್ರಣಮಾಮ್ಯಹಂ ಶ್ರೀಃ

ಜಯತು ಜಯತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಲಕ್ಷಣಾಲಂಕೃತಾಂಗೀ
ಜಯತು ಜಯತು ಪದ್ಮಾ ಪದ್ಮಸ್ತದ್ಭಾವಿಂದ್ರಾ
ಜಯತು ಜಯತು ವಿದ್ಯಾ ವಿಷ್ಣು ವಾಮಾಂಕ ಸಂಖ್ಯಾ
ಜಯತು ಜಯತು ಸಮ್ಯಕ್ ಸರ್ವ ಸಂಪತ್ಕರೀ ಶ್ರೀಃ

ಯಾಶ್ರೀ ಸ್ವಯಂ ಸುಕೃತಿಮಾಂಸ ಭವೇತ್ಸು ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ
ಪಾಪಾಶ್ಚನಾಂ ಕೃತಧಿಯಾಂ ಹೃದಯೇಷು ಬುದ್ಧಿಃ
ಶ್ರದ್ಧಾ ಸತಾಂಕುಲ ಜನ ಪ್ರಭವಸ್ಥ ಲಜ್ಞಾ
ತಾಂ ತ್ವಾಂ ನತಾಃ ಸ್ಮ ಪರಿಪಾಲಯ ದೇವಿ ವಿಶ್ವಮ್

ಮೇಘಾಃ ದೇವಿ ವಿದಿತಾಖಿಲ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಾ
ದುರ್ಗಾಃ ಸಿ ದುರ್ಗ ಭವಸಾಗರ ನೌರಸಂಗಾ
ಶ್ರೀಃ ಕೃಟಿಭಾರಿ ಹೃದಯೈಕ ಕೃತಾಧಿವಾಸಾ
ಗೌರೀ ತ್ವಮೇವ ಶಶಿ ಮೌಳಿ ಕೃತಪ್ರತಿಷ್ಠಾ

ದೇವೀ ಉಪಾಸನಾ ಸೋಪಾನ್

ದುರ್ಗೇ ಸ್ತುತಾ ಹರಸಿ ಭೀತಮಶೇಷ ಜಂತೋಃ
ಸಸ್ಮತ್ಪ್ರಸ್ತುತಾ ಮತಿಮತಿವಶುಭಂ ದದಾಸಿ
ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದುಃಖ ಭಯ ಪಾರಿಣಿ ಕಾ ತ್ವದನ್ಯಾ
ಸಪೂರ್ವಪಾರ ಕರಣಾಯ ಸದಾದ್ರ್ಘ ಚಿತ್ತಾ

ಮುಗ್ಧಾ ಮುಹಾರ್ಜಿದಧತೀ ವದನೇ ಮುರಾರೇಃ

ಪ್ರೇಮುತ್ರಪಾ ಪ್ರಣಮಿತಾನಿ ಗತಾಗತಾನಿ
ಮಾಲಾ ದೃಶೋರ್ದೃಶಕರೀವ ಮಹೋತ್ಪಲೇಯಾ
ಸಾಮೇ ಶ್ರಿಯಂ ದಿಶತು ಸಾಗರ ಸಂಭವಾಯಾಃ

ಅಂಗಾಂ ಹರೇಃ ಪುಲಕ ಭೂಷಣ ಮಾಶ್ರಯಂತೀ
ಭೃಂಗಾಂಗನೇನ ವಹುಳಾಭರಣಂ ತಮಾಲಂ
ಅಂಗೀಕೃತಾಖಿಲ ವಿಭೂತಿ ರಪಾಂಗ ಲೀಲಾ

ಮಾಂಗಲ್ಯ ದಾಸು ಮಮ ಮಂಗಲ ದೇವತಾಯಾಃ

ಸಿದಾಭವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿಶ್ವಲಾಭವ ನಿರ್ಮಲೇ
ಪ್ರಸನ್ನೇ ಕಮಲೇದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಹೃದಯಾ ಭವ
ಹಿರಣ್ಯ ವರ್ಣಾಂ ಹರಿಣೀಂ ಸುವರ್ಣ ರಜತ ಸ್ರಜಾಂ

ಚಂದ್ರಾಂ ಹಿರಣ್ಮಯೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಜಾತ ವೇದೋ ಮಮಾ ವಹಾ

ಕಾಂಸೋಸ್ಥಿತಾಂ ಹಿರಣ್ಯ ಪ್ರಾಕಾರ ಮೂರ್ತ್ಯಾಂ ರ್ವಲಂತೀಂ

ತೃಪ್ತಾಂ ತರ್ಪಯಂತೀಂ, ಪದ್ಮೇ ಸ್ಥಿತಾಂ ಪದ್ಮ ವರ್ಣಾಂ

ತಾಮಿಹೋಪಹೃದ್ಯೇಶ್ರಿಯಮಾ

ಮನಸಃ ಕಾಮ ಮೂಕೂತಿಂ ವಾಚಿಸ್ತತ್ವ ಮಶೀ ಮಹಿ

ಪತೂನಾಂ ದೂಷ ಮನ್ಯಸ್ತ ಮಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರಯತಾಂಯಶಃ

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಚ ವಿದ್ವಹೇ

ವಿಷ್ಣು ಪತ್ನೀಂ ಚ ಭೀಮಹಿ

ತನ್ನೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಪ್ರಚೋದಯಾತ್

ॐ

